

Történelem

munkafüzet

Történelem

Munkafüzet

6.

A kiadvány megfelel az 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet 2. sz. melléklet Kerettanterv az általános iskola 5–8. évfolyama számára 2.2.04 előírásainak.

Tananyagfejlesztő: SÓLYOM MÁRK, NAGY LAJOS, TARNÓCZAI GÉZA

Vezetőszerkesztő: KOJANITZ LÁSZLÓ

Alkotószerkesztő: BARTOS KÁROLY

Tudományos szakmai lektor: PELYACH ISTVÁN

Pedagógiai lektor: KATONA ANDRÁS

Fedélterv: SLEZÁK ILONA

Látvány- és tipográfiai tervek: KERESZTI CSILLA, SUSÁN PÁL

Illusztráció: BARTOS KÁROLY

Térképek: © Stiefel, CSOMÓS ZOLTÁN, ZSOLDI KATALIN

Fotók: ©123RF, © Cultiris Kulturális Képgynökség, Wikipedia

A tankönyv szerkesztői ezúton is köszönetet mondanak mindazoknak a tudós és tanár szerzőknek, akik az elmúlt évtizedek során olyan módszertani kultúrát teremtettek, amely a kísérleti tankönyvek készítőinek is ösztönzést és példát adott. Ugyancsak köszönetet mondunk azoknak az íróknak, költőknek, képzőművészeknek, akiknek alkotásai tankönyveinket gazdagítják.

ISBN 978-963-682-766-3

© Oktatókutatató és Fejlesztő Intézet

A kiadásért felel: dr. Kaposi József, főigazgató

Oktatókutatató és Fejlesztő Intézet

Raktári szám: FI-504010602

Műszaki szerkesztő: Vámos Norbert

Grafikai szerkesztő: Vámos Norbert

Nyomdai előkészítés: Susán Pál

Terjedelem: 14,46 (A/5) ív, tömeg: 327 gramm

1. javított kiadás, 2015

A kísérleti tankönyv az Új Széchenyi Terv Társadalmi Megújulás Operatív Program 3.1.2-B/13-2013-0001 számú, „A Nemzeti Alaptantervhez illeszkedő tankönyv, taneszköz és Nemzeti Köznevelési Portál fejlesztése” című projektje keretében készült. A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósult meg.

Nyomtatta és kötötte:

Felelős vezető:

A nyomdai megrendelés törzsszáma:

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Kedves Hatodikos!

Ne gondold, hogy a történelem tanulása fárasztó és unalmas lesz számodra! Ha szeretsz játszani, akkor szeretni fogod ezt a munkafüzetet is, hiszen nagyon sok érdekes feladattal fogsz majd találkozni ezeken a lapokon. Ellenőrizheted velük tudásodat és még egyszer átismételheted általuk az órán tanultakat. Javasoljuk, hogy először mindig önállóan próbáld megoldani a példákat és csak akkor fordulj a tankönyvhöz segítségül, ha egyáltalán nem boldogulsz a feladatokkal. Akkor tökéletes a tudásod, ha magadtól képes vagy a feladatok megoldására.

A feladatok segítségével kereshetsz kakukktójást, fejthetsz keresztrejtvényt, betűrejtvényt, titkos üzenetek és hiányos szövegek tartalmát teheted olvashatóvá. Összekevert betűk között kell majd értelmes szavakat és neveket keresned, igaz-hamis állításokat kell megvizsgálnod, egymáshoz illő szavakat, kifejezéseket kell összekötnöd. Ha szeretsz színezni, rajzolni, erre is ad lehetőséget a munkafüzet.

A történelem tanulásához az is hozzátartozik, hogy például a természetismeret, vagy a matematika órák keretein belül elsajátított ismereteket is felhasználd. Fontos, hogy ismerd a térképet és jól eligazodj rajta. A munkafüzetekben nagyon sok üres térképet találsz majd. Ezeken kell történelmi események, csaták helyszíneit megkeresned, vagy egyes területeket kiszínezned. Ha nem boldogulsz önállóan a feladatokkal, ne feledd, hogy segít a történelmi atlaszod! Fogsz találkozni számológép példakkal is a munkafüzetben. Ki kell számolnod hány év telt el két történelmi esemény között, gyakorolhatod az időszalag használatát is.

Biztosan szereted használni az internetet és szereted látogatni a közösségi oldalakat is. A munkafüzetben összeállítottuk néhány történelmi személyiség adatlapját, ezek alapján kell kitalálnod, hogy kikről van szó.

A feladatok többsége a leckék főszövege alapján megoldható, de vannak olyan feladatok, amelyekhez el kell olvasnod a kiegészítő részeket is. Ne felejtse el, tanulni mindig azt jelenti, hogy gondolkodnod is kell! Ha mégsem sikerül egy-egy feladat megoldása, akkor se csüggedj, olvasd el még egyszer alaposan a tankönyvet!

Jó tanulást és jó jegyeket kívánnak

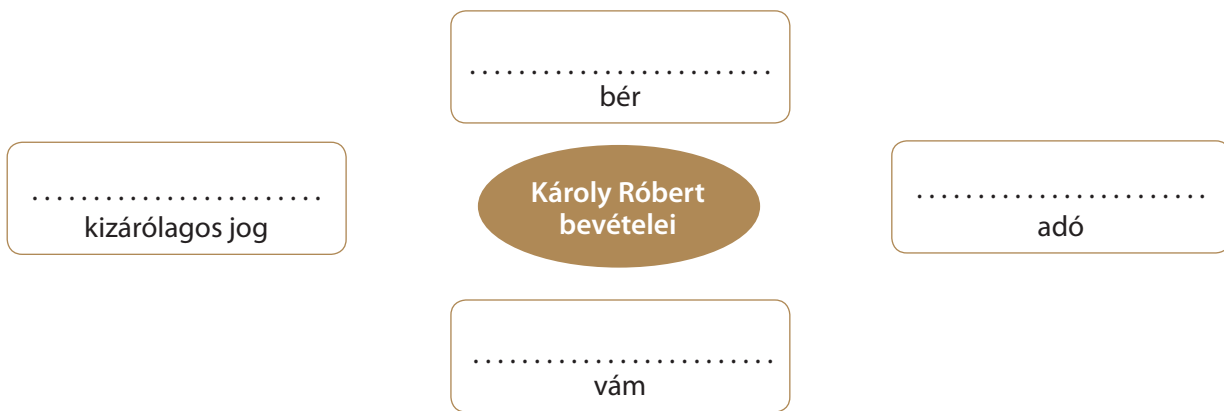
a munkafüzeted alkotói

1. Az aranyforint atyja

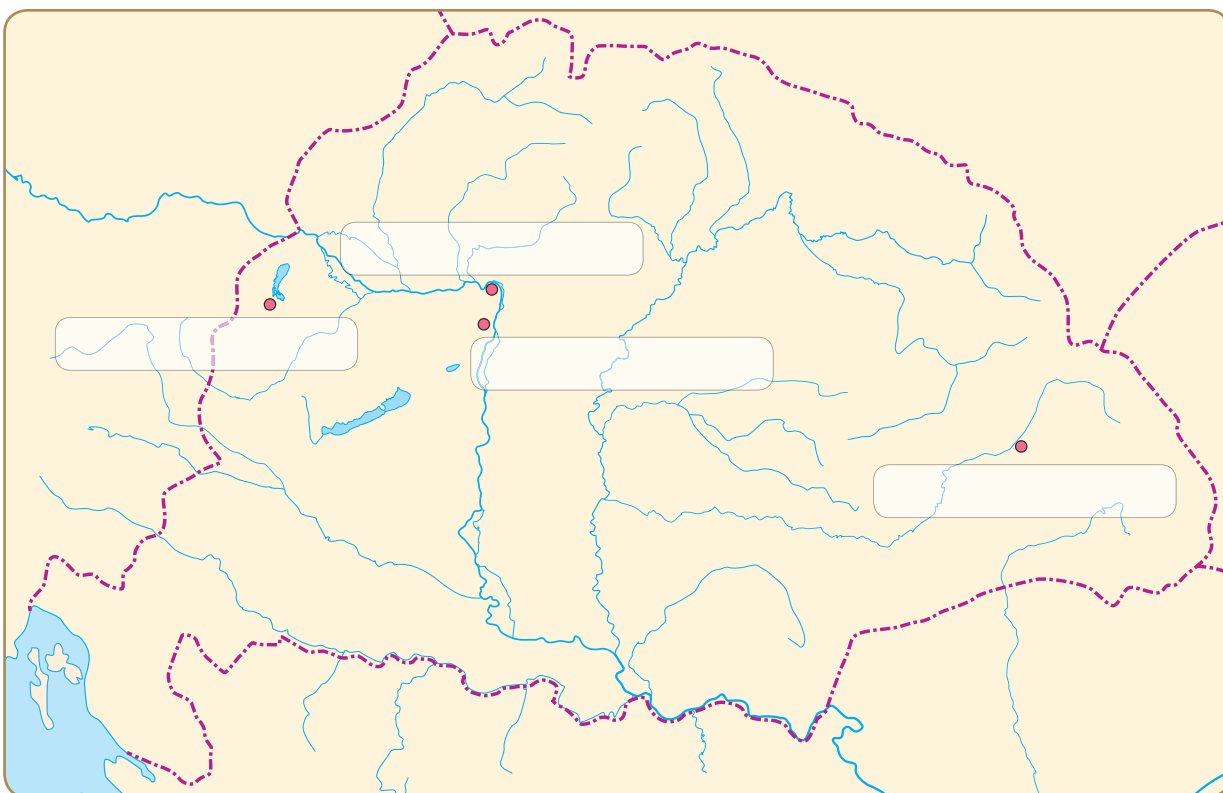
1. Állítsd időrendi sorrendbe az alábbi történelmi eseményeket! Írj sorszámokat a négyzetekbe!

☐ A visegrádi királytalálkozó	☐ Károly Róbert halála
☐ Hárman szállnak harcba a magyar trónért	☐ A rozgonyi csata
☐ Károly Róbert törvényes magyar uralkodó lesz	☐ III. András halála

2. Honnan voltak bevételei Károly Róbert királynak? Egészítsd ki az ábrát!

3. Írd be Visegrád nevét a megfelelő helyre!

4. Írj rövid beszámolót a visegrádi királytalálkozóról!

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5. Melyik a kakukktójs? Tegyel X-et a megfelelő helyre, és indokold a válaszodat!

- a) ☐ aranybányák bevétele ☐ bányabér ☐ pénzverés joga ☐ hadisarc
Miért?
- b) ☐ Körmöcbánya ☐ Kőbánya ☐ Besztercebánya ☐ Selmecebánya
Miért?
- c) ☐ kiskirályok ☐ muhi csata ☐ Csák Máté ☐ rozgonyi csata
Miért?

6. Összekevertük a betűket! Állítsd őket helyes sorrendbe, hogy értelmes szavakat kapj!

K Á C S Á T É M:

C H Z Á I L F E C Í N Á:

R O L Y Á K B E T R Ó R:

S G R Á D I V E:

K R M C Ö Ö N Y A B Á:

7. Kösd össze a tulajdonneveket a hozzájuk kapcsolódó fogalmakkal!

Csák Máté	király
Selmecbánya	árumegállító jog
Visegrád	kiskirály
Károly Róbert	királytalálkozó
Zách Felicián	bányaváros
Bécs	merénylő

8. Milyen neveket, fogalmakat írnak körül a mondatok? Írd a megfejtést a pontozott vonalra!

- a) Károly Róbert által veretett, jó minőségű, firenzei minta alapján készült fizetőeszköz.
.....
- b) A bányák használata után Károly királynak fizetett pénzösszeg.
.....
- c) A Károly Róbert által bevezetett vám neve.
.....
- d) A jobbágyság első, királynak fizetett állami adója.
.....
- e) A király kizárólagos, fizetőeszközökhöz köthető joga.
.....
- f) Ezen a helyen köt szövetséget egymással a lengyel, a cseh és a magyar király.
.....

2. A lovagkirály

1. Írd be Nápoly nevét a megfelelő helyre!

2. Kapcsold a személyekhez a megfelelő mondatokat!

Johanna királynő

András herceg

Kálti Márk

Nagy Lajos

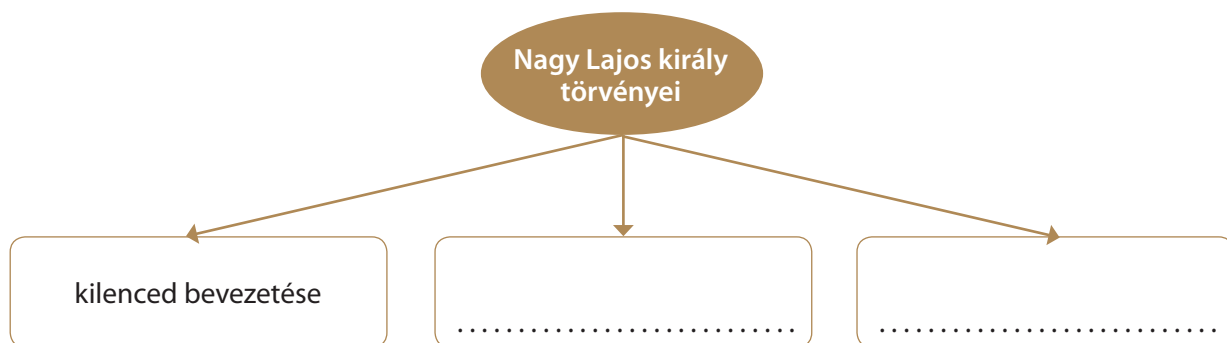
A magyar király testvére.

Az ősiség törvényének bevezetője.

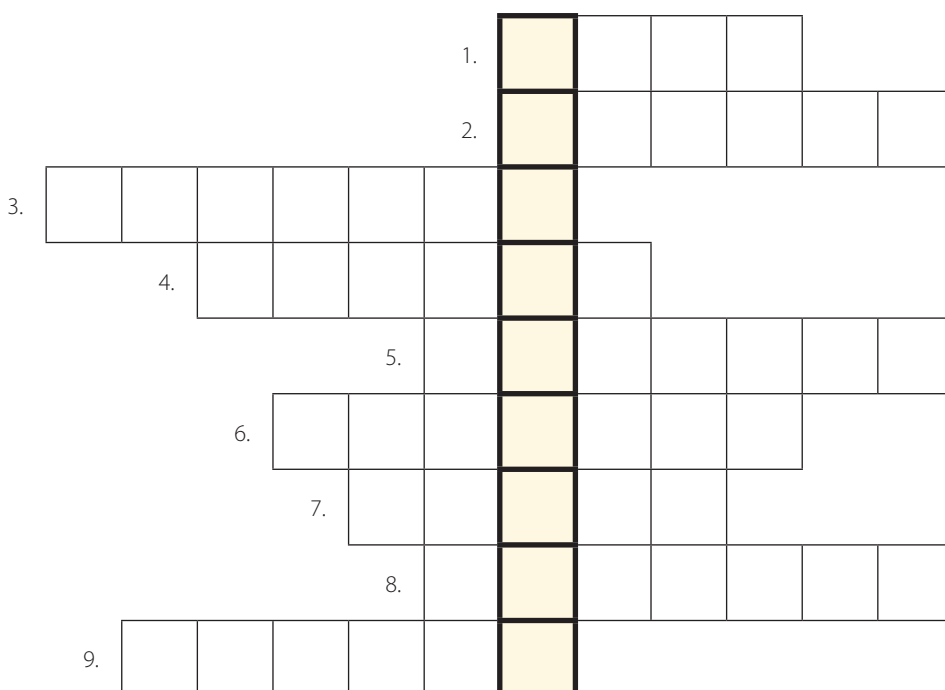
Nápolyi uralkodó.

A Képes krónika szerzője.

3. Egészítsd ki az ábrát!

4. Fejtsd meg a keresztrejtvényt, és írd a megfejtést a pontozott vonalra!

1. Ebben a városban alapított egyetemet Lajos király.
2. Lajos király testvére.
3. A magyar mellett még ezen a népen uralkodott Nagy Lajos.
4. Itáliai város, Lajos király háborút vezetett ellene.
5. Így is nevezzük a parasztot.
6. A nemesek jobbágyaik feletti bíraskodási joga.
7. Károly Róbert király fia.
8. András herceg felesége.
9. Ez a törvény mondta ki, hogy a nemesek nem bocsáthatják áruba földbirtokaikat, és nem is végrendelkezhetnek róluk szabadon.

Megfejtés:

.....

5. Olvasd el Arany János: Toldi című elbeszélő költeményének sorait, majd válaszolj a kérdésekre!

Ez volt ám az ember, ha kellett, a gáton,
Nem terem ma párja hetedhét országon;
Ha most feltámadna s eljöne közétek,
Minden dolgát szemfényvesztésnek hinnétek.
Hárman sem bírnátok súlyos buzogányát,
Parittyaköveit, öklelő kopjáját,
Elhülnétek, látva rettenetes pajzsát;
,És, kit a csizmáján viselt, sarkantyúját.'

Ki volt Toldi Miklós?

.....

Milyen fegyverekről van szó a szövegben?

.....

Melyik fegyverrel lehetett a távolban lévő ellenséget is megtámadni a fentiek közül?

.....

Milyen középkori fegyvereket ismersz még a felsoroltakon kívül?

.....

6. Milyen csapások érték Magyarországot Nagy Lajos uralkodása alatt?

1. 2.

7. Számítsd ki, hogy hány év telt el az alábbi események között!

Hány év telt el Nagy Lajos trónra lépése és az utolsó Árpád-házi uralkodó halála között?

..... =

Hány évvel korábban történt a rozgonyi csata, mint Nagy Lajos király megkoronázása?

..... =

Hány év telt el Szent István és Nagy Lajos megkoronázása között?

..... =

3. Magyar király, német-római császár

1. Tegyél X-et azokhoz az országokhoz, amelyek fölött Zsigmond uralkodott!

☐ Török Birodalom	☐ Francia Királyság	☐ Cseh Királyság
☐ Magyar Királyság	☐ Angol Királyság	☐ Svéd Királyság
☐ Német-római Császárság	☐ Bizánci Császárság	

2. Állítsd sorrendbe a magyar királyokat aszerint, hogy hány évig uralkodtak! Első helyre a legkevesebb ideig trónon ülő uralkodót rakd, míg utolsónak a legtovább uralkodó magyar királyt! Írj sorszámokat a négyzetekbe!

☐ Szent István	☐ Nagy Lajos
☐ Károly Róbert	☐ Luxemburgi Zsigmond

3. Milyen neveket, fogalmakat írnak körül a mondatok? Írd a megfejtést a pontozott vonalra!

- a) A leghatalmasabb európai uralkodói cím:
- b) Zsigmond király székhelye:
- c) Zsigmond király serege itt szenved vereséget a töröktől:
- d) A török–magyar határon Zsigmond által kiépített, védelmi funkciót ellátó épületek összessége:
- e) A janicsárok és szpáhik vallása:
- f) A Török Birodalom élén álló személy:

4. Kit nevezünk...

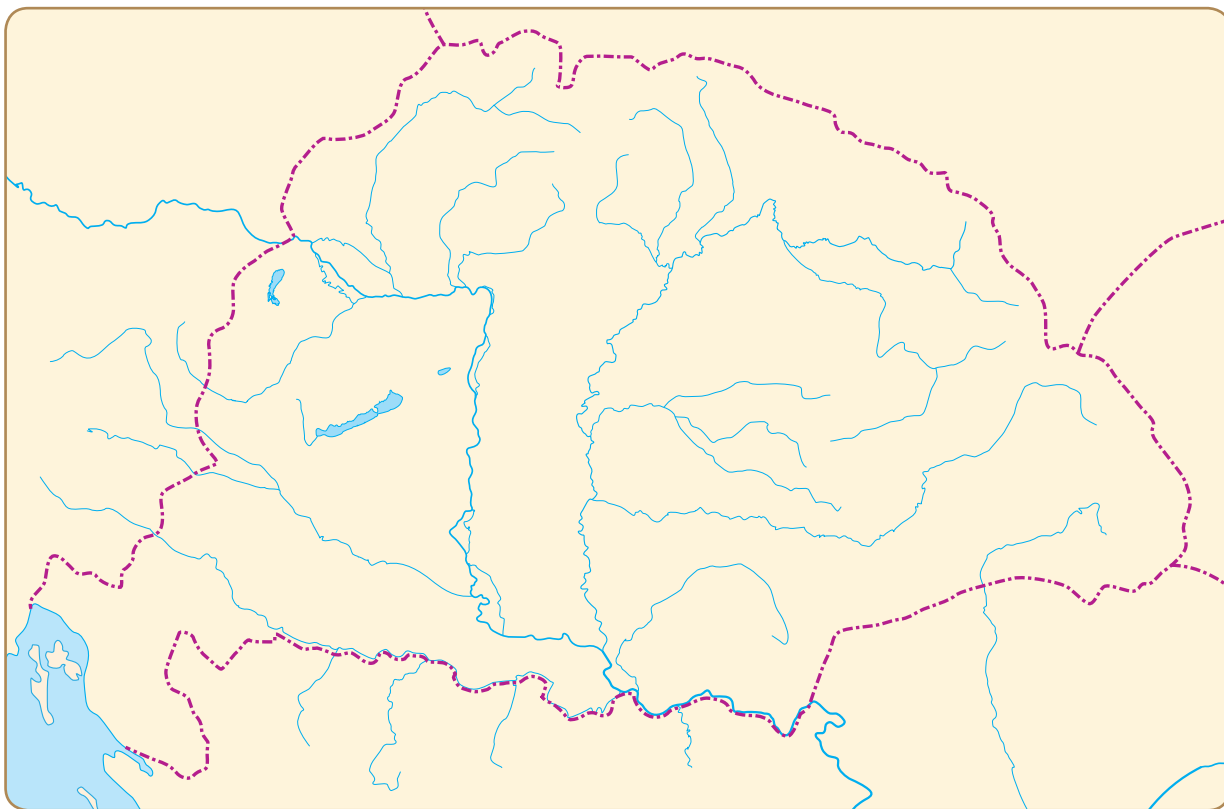
szultánnak?

muszlimnak?

szpáhinak?

janicsárnak?

5. Színezd ki a térképen Erdély területét!

6. Sorolj fel olyan magyar uralkodókat, akiknek meggyűlt a bajuk a főurakkal!

.....

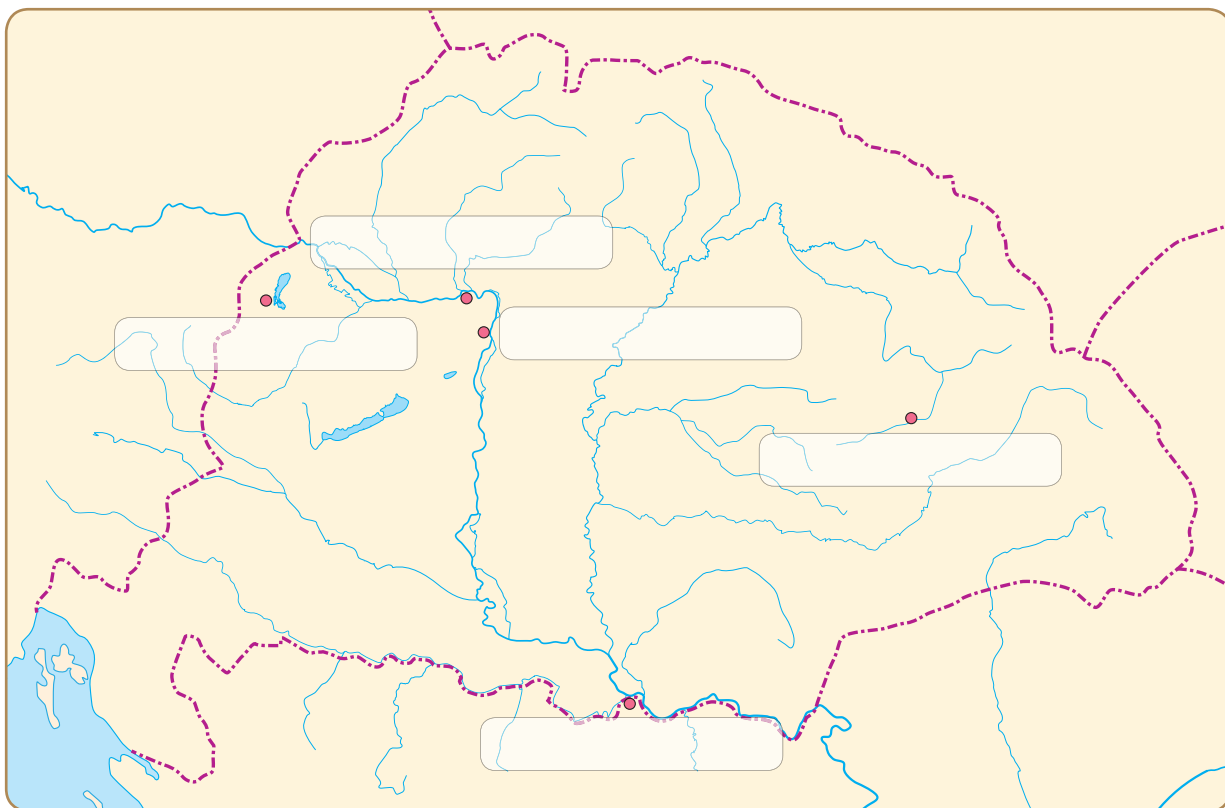
.....

7. Igaz vagy hamis? Tegyel X-et a megfelelő helyre!

	Igaz	Hamis
Zsigmond Budán lefejeztette a pártütő nemeseket.		
Zsigmond Szent László mellé temetkezett.		
Zsigmond feleségül vette Nagy Lajos király leányát.		
A Török Birodalom élén a szpáhi áll.		
Zsigmond király idejében már használtak puskaort és ágyút.		
A végvárak a lengyel–magyar határon tornyosuló erődök voltak.		
Zsigmond francia király lett.		
Zsigmond támogatta és kiváltságban részesítette a városokat.		

4. Egy középkori magyar város: Buda

1. Írd be Buda nevét a megfelelő helyre!

Melyik folyó partján található a város?

.....

2. Egészítsd ki a hiányos szöveget!

A szabad királyi város címet a középkori Magyarországon csak a legnépesebb és gazdaságilag is jelentős körülvett településeknek sikerült kiharcolniuk. ilyen város volt Zsigmond király idejében: Pozsony, Sopron, Kassa, Bártfa és Eperjes. volt a mintaváros. A szabad királyi városok lakosai maguk választhatták vezetőiket és bírójukat. nem szólhatott bele az ügyeikbe. Egyedül a állt a város felett, akinek egy összegben adóztak.

3. Jelöld X-szel a népeknek a neveit, amelyek a középkorban nagy számban éltek Budán!

☐ francia	☐ német	☐ lengyel
☐ magyar	☐ angol	☐ cseh

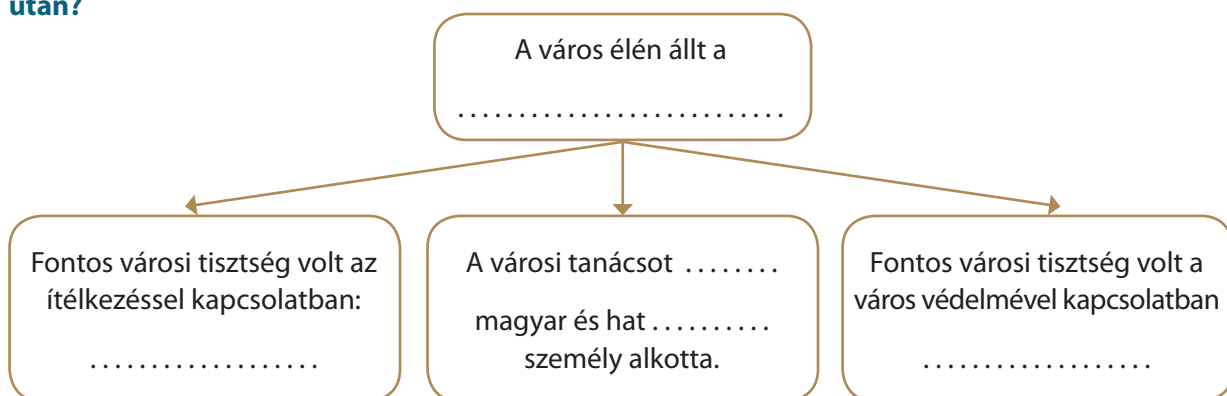
4.

Milyen budai épületet látsz a képen?
Milyen stílusban épült?
Írd a pontozott vonalra!

.....

5. **Egészítsd ki az ábrát! Kik irányították Budát a németek és a magyarok közötti megegyezés után?**

6. **Írj fogalmazást arról, milyen lehetett egy középkori vásár Budán!**

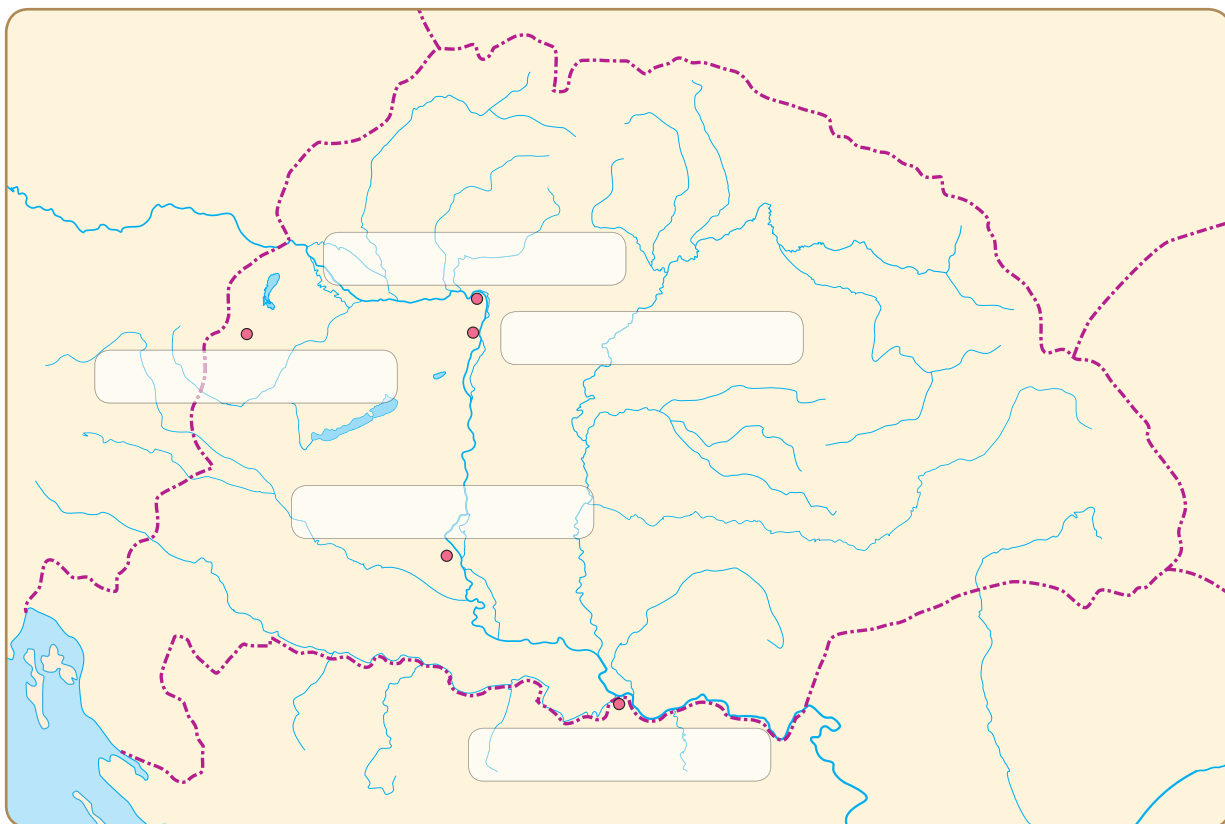
.....

7. **Milyen különbségek vannak egy középkori és egy mai piac között? Sorolj fel néhányat!**

.....

5. Hunyadi János, a törökverő

1. Írd be Nándorfehérvár nevét a megfelelő helyre!

2. Állítsd időrendi sorrendbe Hunyadi János életének eseményeit! Írj sorszámokat a négyzetekbe!

☐ A nándorfehérvári diadal	☐ Hunyadi Magyarország kormányzója lesz
☐ A hosszú hadjárat	☐ A várnai csata
☐ Hunyadi pestis áldozata lesz	

3. Melyik a kakukktojás a négy közül? Jelöld x-szel amelyiknek nincs köze Hunyadi János életéhez!

☐ nándorfehérvári diadal	☐ várnai csata	☐ rozgonyi csata	☐ hosszú hadjárat
☐ erdélyi vajda	☐ magyar király	☐ kormányzó	☐ hadvezér
☐ török diadal	☐ pestisjárvány	☐ 1456	☐ Nándorfehérvár

4. Képzeld el, hogy magyar vitéz vagy! Írj beszámolót a nándorfehérvári diadalról!

.....

.....

.....

.....

5. Tegyél X-et azokhoz a személyekhez, akik nem Hunyadi János idejében éltek!

☐ I. Ulászló ☐ II. Mehmed ☐ Nagy Lajos ☐ Csák Máté ☐ Zách Felicián

6. Mi volt a vallása...

Hunyadi Jánosnak?

I. Ulászló királynak?

II. Mehmed szultánnak?

a Nándorfehérvárt ostromló janicsárnak?

7. Olvasd el a szöveget, majd válaszolj a kérdésekre!

Az ambiciózus II. Mehmed szultán 1451-ben lépett a Török Birodalom trónjára, és uralkodása harmadik évében Konstantinápoly elfoglalásával adott tanúbizonyságot hódító szándékairól. A Bizánci Császárság egykori központjának, a tengerszorosokat védő több százezres metropolisznak az elfoglalása után a keresztény Európán páni félelem lett úrrá, amit nem csak a nyilvánvaló oszmán hadi fölény (szervezett sereg, nagyobb tűzerő) indokolt, hanem a kontinens szétagoltsága, gyengesége is. Magyarország Mehmed 1454-es szerbiai hadjárata után még nehezebb helyzetben volt, ugyanis a Török Birodalom közvetlen szomszédságában számíthatott rá, hogy a szultán következő hadjárata ellene irányul majd; Bizánc meghódítója állítólag kijelentette, hogy következő háborúja során reggelijét Nándorfehérváron, ebédjét Budán, vacsoráját pedig Bécsben kívánja majd elfogyasztani. 1456. július 22-én azonban győzedelmeskedtek Hunyadi János várvédő vitézei a hatalmas török sereg felett.

Hogyan nevezi a szöveg a Török Birodalmat?

.....

Mikor lépett trónra II. Mehmed szultán?

.....

Mikor foglalta el a török uralkodó a Bizánci Császárság központját?

.....

Mikor ért véget az ostrom?

.....

6. Mátyás, az igazságos

1. Kinek az adatlapján jársz? Írd a képek alá!

Család

Szilágyi Erzsébet
anya

Hunyadi János
apa

Corvin János
fűgyermek

Alapadatok

Nem	férfi
Családi állapot	házas
Vallási nézetek	keresztény
Politikai nézetek	királyságpárti

 Nyelvek megadása

Munkahelyek és tanulmányok

Királyi palota
király

Alapadatok

Nem	férfi
Nyelvek	latin, olasz, magyar
Vallási nézetek	keresztény
Politikai nézetek	királyságpárti

Munkahelyek és tanulmányok

Királyi palota
Mátyás király történetírója

Alapadatok

Nem	férfi
Nyelvek	magyar
Vallási nézetek	keresztény
Politikai nézetek	királyságpárti

Munkahelyek és tanulmányok

Magyar Királyság
hadvezér

2. Tegyéél X-et azokhoz a területekhez, amelyeket Mátyás király meghódított!

Firenze

Milánó

München

Bécs

Svéd Királyság

Lengyel Királyság

Német-római Császárság

Cseh Királyság keleti része

Bizánci Császárság nyugati része

3. Képzeld el, hogy humanista író vagy Mátyás udvarában! Írj fogalmazást Mátyás reneszánsz udvaráról!

[illegible]

4. Fejtsd meg a keresztrejtvényt, és írd a megfejtést a pontozott vonalra!

1. Az osztrák főváros, Mátyás király elfoglalta.
2. Mátyás király felbecsülhetetlen értékű kódexei.
3. Mátyás hadvezére.
4. Ilyen színűnek nevezték Mátyás király híres zsoldos hadát.
5. Mátyás felesége.
6. Híres költő és pécsi püspök Mátyás korában, Janus ...
7. A Cseh Királyságnak ezt a részét tudta elfoglalni Mátyás.

A crossword puzzle grid with 7 numbered starting points. The grid is composed of white squares for letters and black squares for empty space. The numbers are: 1. (down), 2. (down), 3. (down), 4. (down), 5. (across), 6. (across), 7. (across).

Megfejtés:

5. Egészítsd ki a hiányos szöveget!

Hunyadi Mátyás-ban került a magyar trónra. A monda szerint a befagyott jegén választották uralkodóvá, valójában az esemény a történt. A jégen csak átkelt a Mátyást támogató tömeg. Az újdonsült uralkodónak drága pénzen vissza kellett vásárolnia az elrabolt és nyugatra vitt a német-római császártól, hiszen a koronázási szertartás csak így lehetett törvényes.

6. Számítsd ki, hogy hány év telt el az alábbi események között!

Hány év telt el a nándorfehérvári diadal és Mátyás trónra lépése között?

..... =

Ha Mátyás trónra lépésének évéből levonunk százat, akkor melyik évet kapjuk? Ki uralkodott akkor a Magyar Királyságban?

..... =

Hány év telt el Szent István és Mátyás trónra lépése között?

..... =

Hány évvel Mátyás trónra lépése előtt halt ki az Árpád-ház férfiága?

..... =

7. Ki volt Mátyás...

felesége?

történetírója?

édesapja?

testvére?

hadvezére?

7. Válságban az ország!

1. Válaszolj a II. Ulászlóval kapcsolatos kérdésekre!

Mi volt a király gúnyneve?

Ki volt a király felesége?

Milyen trükkkel szerezte meg a magyar trónt?

Miért tartjuk gyengekezű uralkodónak?.....

2. Állítsd időrendi sorrendbe a Dózsa György vezette parasztháború eseményeit! Írj sorszámokat a négyzetekbe!

☐

Az erdélyi vajda sereget gyűjt

☐

A pápa keresztes hadjáratot hirdet a török ellen

☐

Csata Temesvár közelében

☐

A parasztok karóba húzzák az elfogott nemeseket

☐

Dózsa György halála

☐

Dózsa panaszt tesz az esztergomi érseknél

3. Kösd össze a személyeket a hozzájuk illő címmel!

II. Ulászló

királyné

Szapolyai János

kisnemes

Dózsa György

király

Beatrix

erdélyi vajda

4. Egészítsd ki a hiányos szöveget!

Dózsa György végvári vitéz abban az évben egy törökkel a alatti mezőn. A párbajban Dózsa György levágta a török karját, amit később bemutatott királynak. A király a magyar vitéznek kétszáz forintot ítelt meg, a pénzt azonban Dózsa nem kapta meg. Amikor Dózsa panaszt tett az érseknél, az érsek azt ajánlotta neki, álljon be a török ellen toborzott

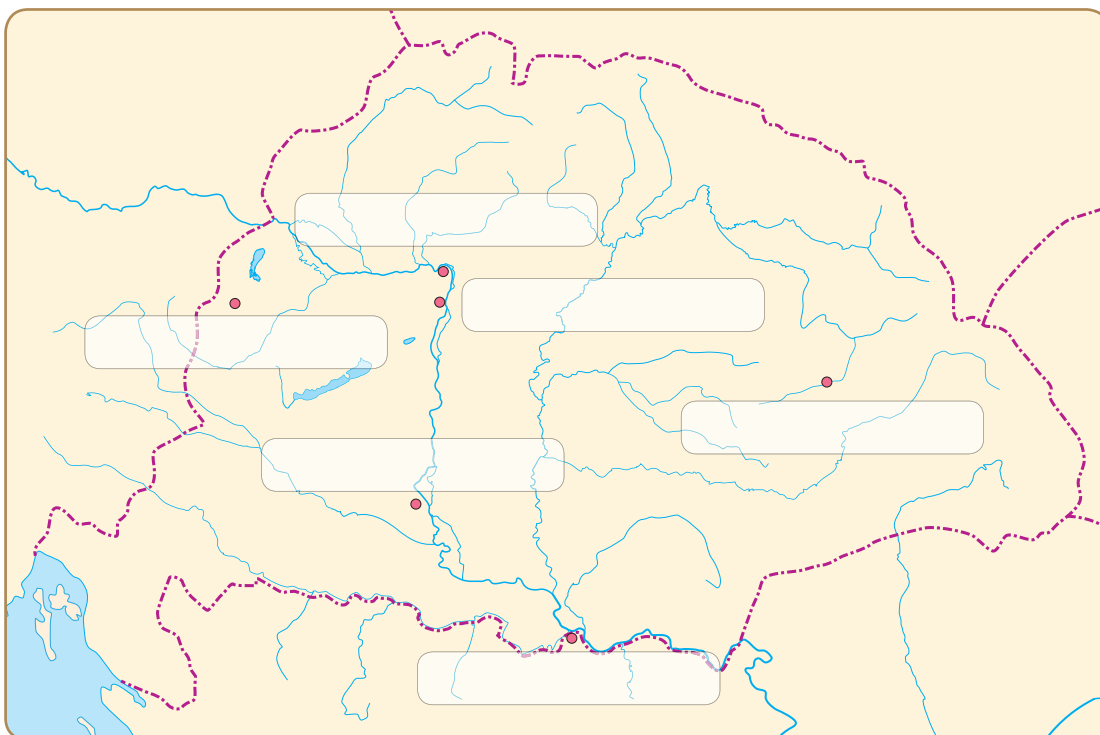
8. A mohácsi csata

1. Sorolj fel olyan csatákat a magyar történelemből, ahol a magyar sereg győzött, és ahol vereséget szenvedett!

Magyar győzelmek:

Magyar vereségek:

2. Írd be Mohács nevét a megfelelő helyre!

3. Állítsd időrendi sorrendbe az eseményeket! Írj sorszámokat a négyzetekbe!

☐ A török végigdúlja az országot	☐ Tomori Pált hadvezérré választják
☐ Szulejmán szultán 50-75 ezer fős sereggel megindul Magyarország ellen	
☐ II. Lajos király a megáradt Csele-patakba fullad	

4. Ki volt...

Tomori Pál?

Szulejmán?

II. Lajos?

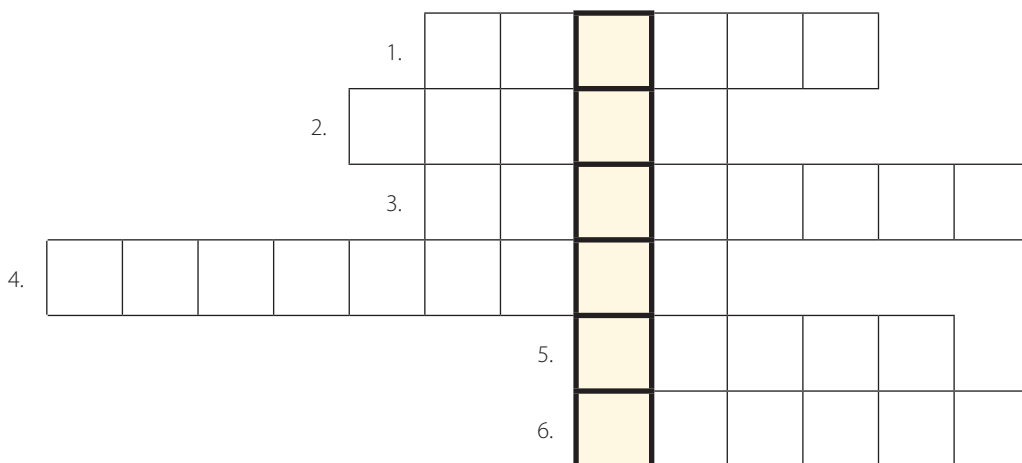
Dobozi Mihály?

5. Igaz vagy hamis? Tegyé! X-et a megfelelő helyre!

	Igaz	Hamis
A magyar sereg vezére Mohácsnál Tomori Pál volt.		
1456-ban a török elfoglalta Nándorfehérvárt.		
Szulejmán szultán serege győzött a mohácsi csatában.		
1526. augusztus 29-én került sor a mohácsi csatára.		
A mohácsi csatában kilenc püspök vesztette életét.		
II. Lajos a mohácsi csata után Budára menekült.		
II. Lajost 10 évesen koronázták királlyá.		
Szulejmán szultán muszlim vallású volt.		
Nándorfehérvár a legfontosabb magyar végvár volt.		

6. Fejtsd meg a keresztrejtvényt, és írd a megfejtést a pontozott vonalra!

1. A magyar sereg vezére a mohácsi csatában.
2. Az ifjú magyar király a mohácsi csata idején.
3. Nándor...
4. A török szultán a mohácsi csata idején.
5. Ebbe a patakba fulladt bele a magyar király a mohácsi csata után.
6. Így nevezzük a török lovas katonát.

Megfejtés:

.....

7. Melyik oldalon harcoltak? Írd az egyes személyek sorszámát a megfelelő helyre!

1 janicsár

2 II. Lajos

3 Tomori Pál

4 szpáhi

5 keresztény vitéz

6 muszlim katona

7 Szulejmán szultán

8 Dobozi Mihály

9 püspök

magyarok:

törökök:

8. Számold ki, hány évvel ezelőtt...

a) ... foglalta el a török Nándorfehérvárt?

..... =

b) ... zajlott a mohácsi csata?

..... =

c) ... fulladt a Csele-patakba II. Lajos király?

..... =

d) ... halt meg Tomori Pál?

..... =

9. Felfedezők a tengereken

1. A történelmi atlasz segítségével válaszold meg az alábbi kérdéseket!

Melyik évben értek partot Kolumbusz hajói?

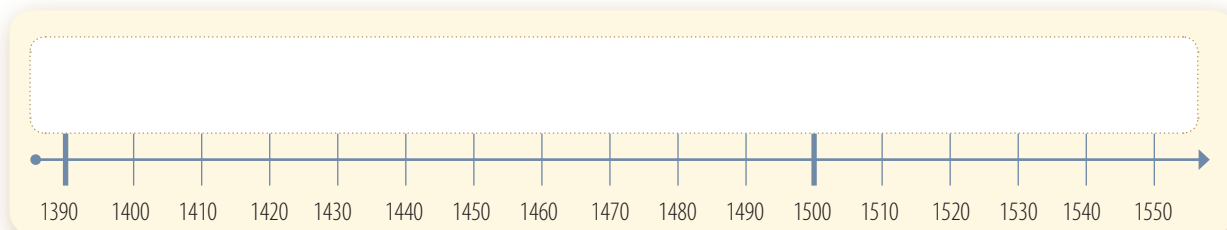
.....

Mely országok indítottak hajókat Indiába?

.....

2. Jelöld az időszalagon a következő eseményeket! Írd a betűket a megfelelő helyre!

- a) Amerika felfedezése b) Mátyás király halála c) a mohácsi csata
d) a Dózsa-féle parasztháború e) India elérése Afrika megkerülésével

3. Kösd össze a meghatározásokat a felfedezők nevével!

Először nevezte Amerikát új kontinensnek.
Hajóútjával bebizonyította, hogy a Föld gömb alakú.
1492-ben felfedezte Amerikát.
Afrika megkerülésével eljutott Indiába.

Kolumbusz Kristóf
Vasco da Gama
Magellán
Amerigo Vespucci

4. Töltsd ki az alábbi táblázatot!

felfedező	felfedezés	évszám
		1492
	a Föld körülhajózása	
Vasco da Gama		

5. Igaz vagy hamis? Tegyé! X-et a megfelelő négyzetbe!

	Igaz	Hamis
A portugál tengerészek ugyanazon az útvonalon keresték az Indiába vezető utat, mint Kolumbusz.		
Kolumbusz vállalkozásának sikerességét valótlan történetek hátráltatták.		
Az indiánok India lakói voltak.		
Kolumbusz első útján az amerikai kontinenst fedezte fel.		
A portugál és spanyol sikerek hatására más európai hatalmak is felfedezőutakat indítottak.		

6. A szókeresőben három felfedező neve van elrejtve. Keresd meg a felfedezőket, majd írd a nevüket a megfelelő helyre!

Q	V	M	J	T	T	D	B	E	E	T
O	A	A	N	U	D	P	G	D	W	R
P	S	G	M	I	F	O	F	A	F	F
Y	C	E	P	S	G	I	P	D	J	V
K	O	L	U	M	B	U	S	Z	Z	E
X	D	L	D	A	H	C	I	Ú	V	W
T	A	Á	T	V	N	W	R	G	N	E
Z	G	N	D	J	Z	E	C	M	C	T
I	A	R	U	F	T	S	J	É	X	Z
J	M	E	G	P	U	K	F	Z	S	P
R	A	W	N	D	A	J	A	T	Á	I

- a) Felfedezi Amerikát:
- b) A Föld körülhajózása:
- c) Afrika megkerülésével jut el Indiába:

7. Összekevertük a szavak betűit! Állítsd őket helyes sorrendbe, hogy értelmes szavakat kapj!

XUSULKICK: NDIIÁN:.....

DIANI:..... AKIAMRE:.....

LÁGVÚJI:..... RÁNYÚTI:.....

10. A világok összekapcsolódása

1. Színezd ki a térképen pirossal az amerikai földrészt, kékkel Európát, zölddel pedig Afrikát!

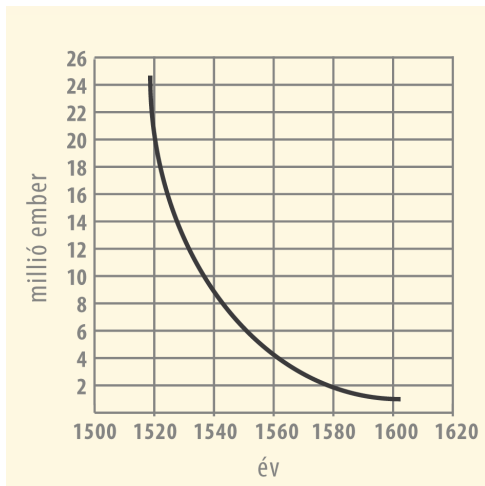

2. Csoportosítsd az alábbi állításokat aszerint, hogy a hódítások okaira vagy következményeire vonatkoznak! Írd az állítások betűjelét a táblázat megfelelő oszlopába!

- a) A hódítók vasfegyverrel és páncéllal rendelkeznek.
- b) Az őslakók száma nagymértékben csökken.
- c) Dél-Amerikában terjed a kereszténység.
- d) A hódítók kutyái, lovai és tűzfegyverei riadalmat keltenek.
- e) Az őslakókat szolgaságba vetik.
- f) Az őslakók isteneknek hiszik a fehéreket.
- g) A fehérek által terjesztett betegségek megtizedelik az indiánokat.
- h) Felvirágzik a rabszolga-kereskedelem.
- i) Európa lakói új növényeket ismernek meg.
- j) A kontinensek közötti kereskedelem révén létrejön a világgazdaság.

A gyors hódítás okai	A hódítások következményei

3. Válaszolj az alábbi kérdésekre!

- a) Hány millió őslakó élt Közép-Mexikó területén a spanyol hódítások kezdetén?
- b) Hány év alatt csökkent a felére az őslakók száma?
- c) Hány százalékkal csökkent az őslakók száma 1560 és 1580 között?

4. Igaz vagy hamis? Tegyel X-et a megfelelő négyzetbe!

	Igaz	Hamis
Az európaiak törekedtek arra, hogy a felfedezett területek lakóinak kultúráját megőrizték.		
A rabszolgák Újvilágba szállítása a munkaerőhiánnyal magyarázható.		
Az Újvilág lakói nem ismerkedtek meg új növényekkel és állatokkal a felfedezések következményeként.		
A kialakuló világ gazdaságban az amerikai kontinensről textilt szállítottak Európába.		

5. Csoportosítsd a felsorolt újdonságokat aszerint, hogy azok az Ó- vagy az Újvilág lakói számára voltak-e ismeretlenek! Írd az állítások betűjelét a táblázat megfelelő oszlopába!

- a) banán b) disznó c) pulyka d) paprika e) méz f) dohány
 g) hagyma h) ló i) szőlő j) paradicsom k) kukorica l) kakaó
 m) barack n) mogyoró o) influenza p) burgonya

Óvilágból az Újvilágba	Újvilágból az Óvilágba

6. Melyik a kakukktojás a négy közül? Tegyel X-et a megfelelő helyre, és indokold a válaszodat!

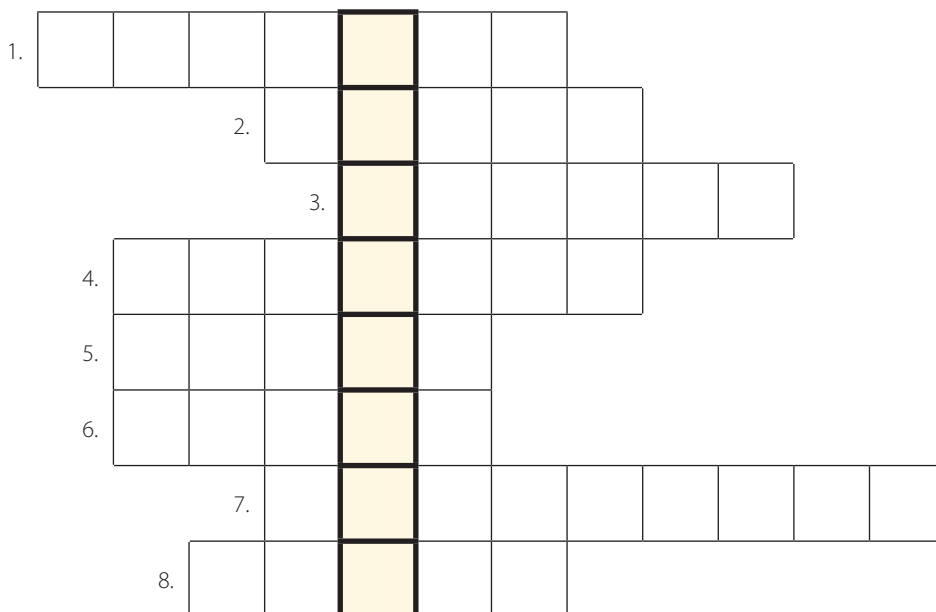
- a) ☐ rabszolga-kereskedelem ☐ a kereszténység terjesztése
☐ világ gazdaság kialakulása ☐ tűzfegyverek

- b) ☐ körte ☐ burgonya ☐ paradicsom ☐ ananász

- c) ☐ dohány ☐ arany ☐ cukor ☐ textil

7. Fejtsd meg a keresztrejtvényt, és írd a megfejtést a pontozott vonalra!

1. Fűszernövény.
2. Ide indult Kolumbusz.
3. Vasco ...
4. Fagylaltot is készítenek belőle.
5. Atlanti ...
6. Nemesfém.
7. Az Újvilág felfedezője
8. A csokoládé alapanyaga.

Megfejtés:

.....

8. Számítsd ki, hogy hány év telt el az alábbi események között!

- a) Mátyás király elfoglalja Bécset, Kolumbusz felfedezi Amerikát.

$$\underbrace{\quad}_{\text{Product}} \times \underbrace{\quad}_{\text{Product}} = \underbrace{\quad}_{\text{Product}}$$

- b) Kolumbusz felfedezi Amerikát, Vasco da Gama eljut Indiába.

$$\underbrace{\quad}_{\text{number of ways to choose } k \text{ items from } n} = \underbrace{\quad}_{\text{number of ways to choose } n-k \text{ items from } n} = \underbrace{\quad}_{\text{number of ways to choose } k \text{ items from } n}$$

9. Húzd alá a helytelen állításokat, és javítsd ki őket! A szövegben hat történelmi tévedés van.

A Kolumbusz előtti felfedezések célja a gyarmatok létrehozása volt. Az új területek megszerzését az európaiak jobb fegyverzete és a hódítók között terjedő betegségek könnyítették meg. Az őslakók száma folyamatosan nőtt. Pótlásukra rabszolgákat szállítottak be Európából. Az Újvilágból számos növény érkezett az öreg kontinensre, mint például a kukorica, a citrom és a dohány. A kontinensek közötti kereskedés következményeként létrejött a világgazdaság, amelynek keretében Európába iparcikkeket, fűszereket és nemesfémeket szállítottak.

Javítás:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

10. Kit ábrázol a kép? Írd a nevet a vonalra!

.....

.....

.....

11.

A hitviták kora. A protestánsok és a katolikusok

1. Jelöld a megfelelő betűvel ...

- a) azt a várost, ahonnan Luther munkássága kiindult!
- b) Kálvin városát!
- c) a katolikus egyház központját!

2. Keresd meg a szóhálóban a reformációhoz és a katolikus megújuláshoz kapcsolódó neveket, fogalmakat, és írd őket a táblázat mellé! Olvasd el visszafelé is a betűket!

R	E	H	T	U	L	Z
A	P	C	C	T	F	S
K	Á	L	V	I	N	I
A	P	E	E	R	E	N
T	A	M	Ó	R	G	A
B	I	B	L	I	A	T

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. Állítsd időrendi sorrendbe az alábbi eseményeket! Írj sorszámokat a négyzetekbe!

- ☐ A pápa kiközösíti Luthert.
- ☐ Búcsúcédulák árusítása révén próbál bevételhez jutni Róma.
- ☐ Megalakul a jezsuita rend.
- ☐ Luther meghirdeti kilencvenöt tételét.
- ☐ A német fejedelmek tiltakoznak az egyházi tanács döntése ellen.

4. Egészítsd ki a hiányzó szöveget!

Luther hitvallása szerint a mennyországba csak által kerülhet az ember. A hit alapja kizárólag a , amelyet mindenki saját megismerhet. Az közvetítése nem szükséges, az emberek Istenhez fordulhatnak. A a pápa nem, egyedül Isten bocsáthatja meg. Az egyháznak vissza kell térnie a

5. Igaz vagy hamis? Tegyel X-et a megfelelő helyre!

	Igaz	Hamis
Luther szerint a Bibliát mindenkinek latin nyelven kell megismernie.		
Kálvin a lelki élet mellett a munkának nem tulajdonított nagy jelentőséget.		
Kálvin a ruházattal kapcsolatban nem fogalmazott meg elvárásokat.		
A kártya és a kockajáték a reformátusok kedvenc időtöltése volt.		
A szentképek és díszek eltávolításával átalakult a református templombelső.		
Kálvin tevékenysége a wittenbergi egyházközösségből indult.		
Luther Márton pálos rendi szerzetes volt.		
A protestantizmus megújulásra készítette a katolikus egyházat.		

6. Melyik állítás, fogalom, név köthető a katolikusokhoz, és melyik a protestánsokhoz? Írd a sor-számokat a megfelelő helyre!

1 a pápa vallása	2 búcsúcédulák árusítása	3 Luther egyháza
4 A hit alapja kizárólag a Biblia.	5 A bűnt csak Isten bocsáthatja meg.	
6 Genfben kialakuló egyház	7 jezsuita rend	8 inkvizíció
9 Loyola Ignác	10 Kálvin János	11 díszes templomok
12 bibliafordítások	13 kilencvenöt tétel	14 reformmozgalom

katolikus:

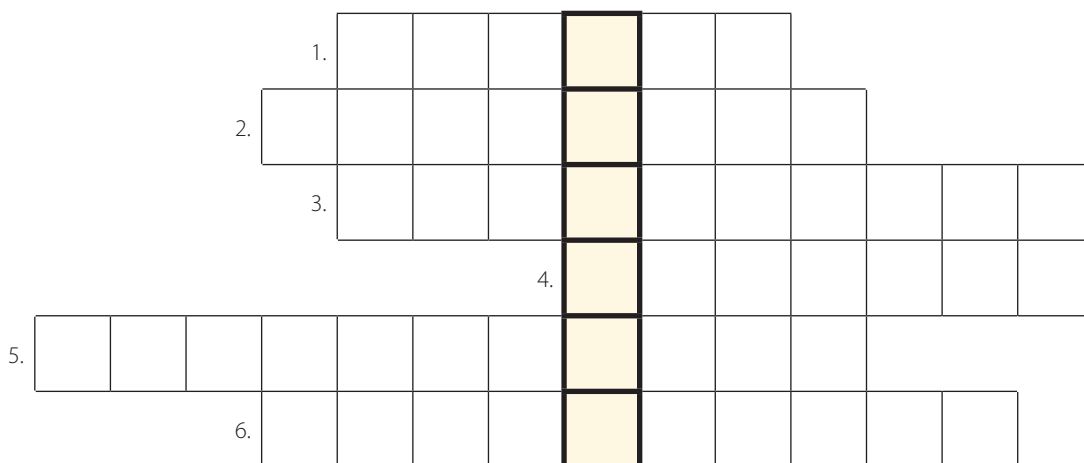
protestáns:

7. Kiről van szó?

- a) Katolikus szerzetesrendet alapító spanyol nemes:
- b) Kilencvenöt pontos vitairatot tesz közzé:
- c) Genfi prédikátor, a református egyház megalapítója:
- d) A katolikusok egyházának vezetője:
- e) A nyomdák ellenőrzését elrendelő egyházfő:

8. Fejtsd meg a keresztrejtvényt, és írd a megfejtést a pontozott vonalra!

1. A kereszteny vallás szent könyve
2. Loyola Ignác spanyol nemes alapítja meg ezt a rendet.
3. Luther Márton ennek a német városnak az egyetemén tanított.
4. Egy olyan esemény, amin egy katolikus és egy protestáns vitatkozik egymással a vallásról.
5. Ennyi tételből állt Luther vitairata.
6. 16. századi hitújítás a kereszteny egyház történetében.

Megfejtés:

.....

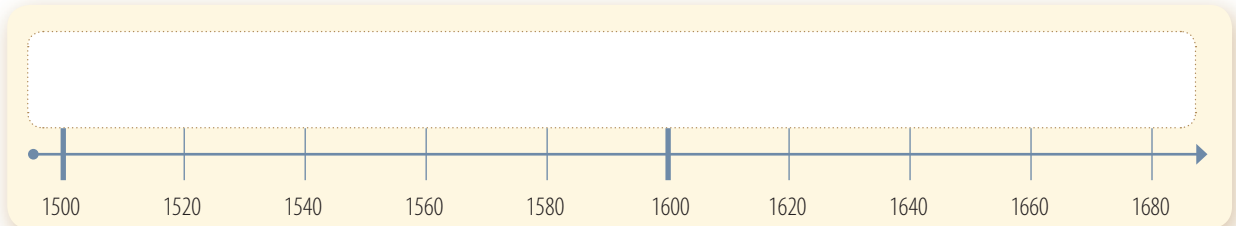

12. „Bízzál Istenben és tartsd szárazon a puska- port!” – Az angol polgárháború

1. Jelöld az időszalagon a következő eseményeket! Írd a betűket a megfelelő helyre!

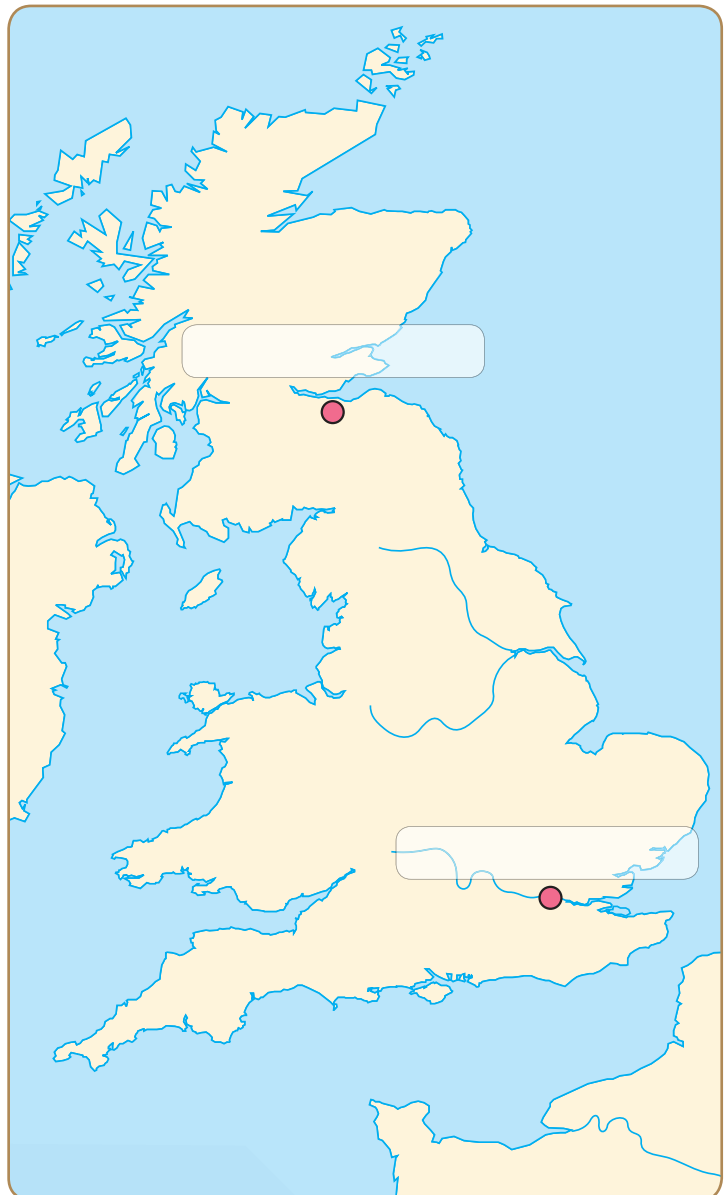
- a) Luther 95 tételének kifüggesztése
c) a dicsőséges forradalom

- b) Amerika felfedezése
d) az angol forradalom kitörése

2. A történelmi atlasz segítségével
oldd meg a következő feladatokat!

- a) Rajzold be a határt a skót és az angol
királyság között!
b) Írd a térképre a királyságok
fővárosainak nevét!

3. Ki küldhette az alábbi titkos üzeneteket híveinek? Írd a négyzetbe a betűt!

a) A megállapodásnak megfelelően hatalmamot megosztottam a parlamenttel.

b) A király hazaárulást követett el, és ezért halállal bűnhődjön!

c) A király Istentől származó hatalma nem korlátozható!

I. Károly

III. Vilmos

Cromwell

4. Számítsd ki, hogy hány év telt el az alábbi események között!

Amerika felfedezése és az angol király lefejezése.

..... =

A reformáció kezdete és az angol király lefejezése.

..... =

A mohácsi csata és az angol király kivégzése.

..... =

Mátyás király uralkodásának kezdete és az angol király kivégzése.

..... =

A nándorfehérvári diadal és az angol király lefejezése.

..... =

5. Kapcsold össze a feladatokat a felelősükkel!

uralkodás kormányzás nélkül

törvények létrehozása

az állam irányítása

igazságszolgáltatás

a kormány vezetése

parlament

miniszterelnök

király

kormány

független bíróság

6. Állítsd össze a folyamatábrát az angol forradalom eseményeinek sorrendjében! Ha megfelelő sorrendben írod be a betűket, egy értelmes szót kapsz.

N – Cromwell egyedurialma

T – polgárháború

P – az angol kincstár kiürül

I – a királyi hatalom korlátozása, a forradalom kezdete

Á – a király kivégzése

K – a dicsőséges forradalom

U – a király összehívja a parlamentet az új adók kivetése céljából

O – a király fiainak visszahívása

R – a parlamenti sérelmek, az adó elutasítása

7. Írd a pontozott vonalra az alkotmányos királysághoz tartozó fogalmakat! (Egy fogalom több helyre is kerülhet.)

- a) Választott képviselők:
- b) Feladatuk az igazságszolgáltatás:
- c) Élén a miniszterelnök áll:
- d) Feladata elsősorban ceremonális jellegű:
- e) Törvényeket fogad el:
- f) Irányítja az államot, végrehajtja a törvényeket:
- g) Ellenőrzi a kormány munkáját:
- h) Döntéseivel kapcsolatban a parlament felelősségre vonhatja:
- i) A kormányzásban döntő mértékben nem vesz részt:

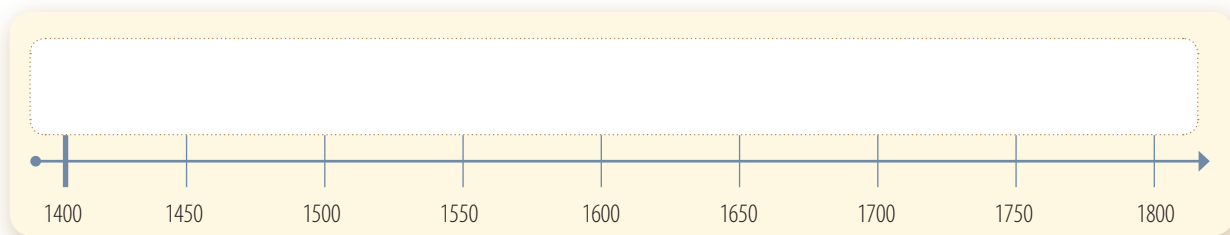
13. A Napkirály udvara

1. XIV. Lajos 1643–1715 között uralkodott. A dátumok segítségével válaszolj az alábbi kérdésre!

Hányadik évfordulóját ünnepelték a reformáció megindulásának XIV. Lajos halálakor?

..... =

2. Jelöld az időszalagon XIV. Lajos uralkodásának idejét!

3. Melyik a kakukktojás a négy közül? Tegyel X-et a megfelelő helyre, és indokold a választodat!

a) ☐ király ☐ főhivatalnokok ☐ földművesek ☐ királyi tisztviselők

.....

b) ☐ termelés ösztönzése ☐ adók emelése ☐ manufaktúrák ☐ kereskedelem élénkítése

.....

c) ☐ Párizs ☐ egyenruha ☐ kaszárnnyák ☐ állandó hadsereg

.....

d) ☐ törvényhozás ☐ adók beszedése ☐ kormányzás ☐ igazságszolgáltatás

.....

4. Egészítsd ki XIV. Lajos kincstárnokának gazdasági javaslatait!

Ösztönözd a!

Élénkítsd a!

Létesíts!

Támogasd pénzzel és a manufaktúrák létrejöttét!

Védd vámmal saját termékeidet!

5. A szókeresőben hat fogalom van elrejtve. Keresd meg fogalmakat, majd írd őket a pontozott vonalra!

A	G	B	C	S	D	E	F
E	P	F	F	Z	R	E	E
H	A	D	S	E	R	E	G
R	R	K	H	M	M	Z	Y
K	Á	R	T	L	Z	R	V
D	D	D	R	E	R	E	E
S	É	D	A	F	A	D	R
T	O	B	O	R	Z	Á	S

Írd le, milyen fogalmakat találtál!

.....

6. Kösd össze az egymáshoz illő neveket, fogalmakat!

XIV. Lajos

francia palota

Colbert

művészeti stílus

Versailles

francia pénzügyminiszter

barokk

francia király

7. Egészítsd ki a hiányos szöveget!

A Napkirály hadseregének átalakításával elérte azt, hogy fegyveres erejétől Európa-szerte rettegtek. Bevezette a, katonáitöltöztette. iskolákat hozott létre. A hadsereg tagjait a lakosságtól elkülönítve, szállásolta el. A katonák állandóvettek részt. Az állandó katonai erő létrehozásának köszönhetően a Napkirály Európa legerősebb hadseregének parancsolhatott.

8. Összekevertük a betűket! Állítsd őket helyes sorrendbe, hogy értelmes szavakat kapj!

ROKKBA:

PANRÁKILY:

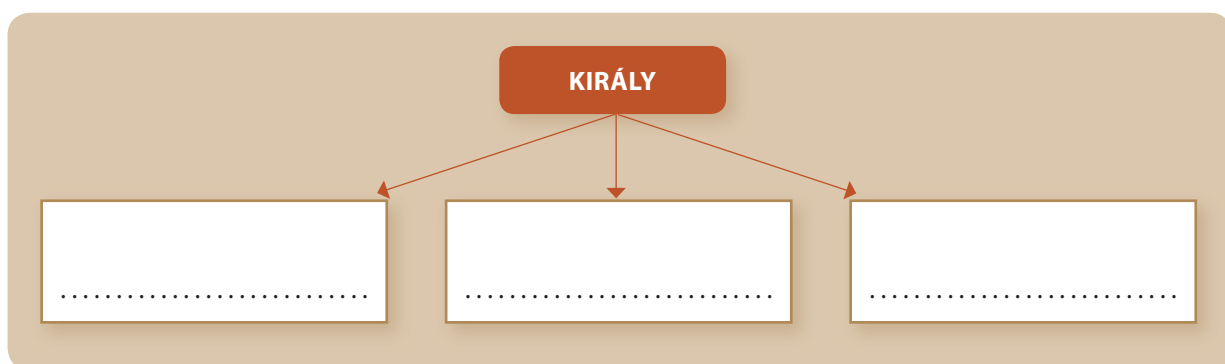
BRETCOL:

FAKRATÚMANU:

BORZTOSÁ:

SZNYAKAÁR:

9. Nevezd meg a hatalmi ágakat az ábra segítségével! Írd a helyes meghatározást a pontozott vonalra!

14. Divat az ókortól a Napkirály századáig

1. Kösd össze, milyen anyagokat állíthatunk elő az alábbi alapanyagok felhasználásával!

birka gyapja, víz és a szálak összegyúrása

pamut

gyapotnövény fonalából készül

selyem

a birka gyapjából készülő fonal

nemez

egy lepke hernyójának váladéka

gyapjú

2. Csoportosítsd az anyagokat aszerint, hogy növényi vagy állati eredetűek!

❶ nemez

❷ pamut

❸ lenvászón

❹ kender

❺ gyapjú

❻ selyem

Növényi eredetű	Állati eredetű

3. Olvasd el XIV. Lajos egyik udvaroncával készült képzeletbeli riport válaszait! Alkosd meg a kérdéseket!

a)

Ha bebocsátást akar nyerni, körmével gyengéden kaparja meg az ajtót.

b)

Mert a túl gyors mozdulattól szétszakadna.

c)

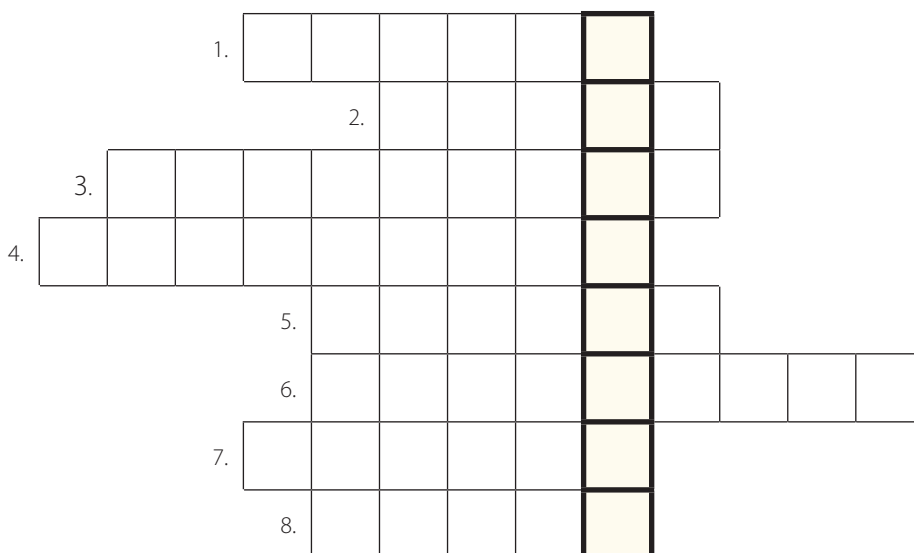
Általában emberi hajból vagy valamilyen állat szőréből készül.

4. Igaz vagy hamis? Tegyel X-et a megfelelő helyre!

	Igaz	Hamis
A ruha használatának kialakulása összefügg az időjárás-változással.		
A fonal csak állati eredetű alapanyagokból készülhet.		
Az Indiából származó gyapot a gyapjú alapanyaga.		
A középkorban Flandria volt a textilipar központja.		
A tőzsdén áruk és részvények cseréje történik.		

5. Fejtsd meg a keresztrejtvényt, és írd a megfejtést a pontozott vonalra!

1. Az anyag fonallá összedolgozásának technikája.
2. Ősi eredetű, birkagyapjából készülő anyag.
3. Az egyiptomi fáraók uralkodói dísz.
4. Így nevezte magát XIV. Lajos.
5. A selyemlepke hernyójának váladékából készül.
6. Az ujjak és a kéz díszítésére szolgál.
7. A birka szőréből készült fonal.
8. A gyapotból készülő anyag neve.

Megfejtés:

Honnan indult az útvonal? Mit szállítottak rajta legfőképpen?

.....

6. Húzd alá a helyes választ!

1. Az ember kezdetben a ruhát arra használta, hogy
a) kitűnjön környezetéből. b) védekezzen a hideg és a meleg ellen.
2. Kínában a körmök festése
a) az előkelő társadalmi helyzetet jelezte. b) a gyakori betegségek ellen szolgált.
3. Az európai szabók céhekbe tömörültek, hogy
a) biztosítsák a ruhák jó minőségét. b) szélesebb legyen a ruhaválaszték.
4. A költekezést korlátozó törvények célja az volt, hogy
a) visszaszorítsák a mértéktelen költekezést. b) befolyásolják a divatot.
5. A paróka viseletének oka elsősorban az volt, hogy
a) utánózzák a Napkirályt. b) elfedje a kopaszodást.

7. Az alábbiakban egy 16. századi ruházati rendelkezésből olvashatsz részletet. A forrás segítségével válaszolj a kérdésekre!

„(...) az egyszerű parasztember (...) semmilyen más ruházatot, mint belföldit (...) ne viseljen és hordjon. Szoknyát se hordjanak másként, mint a fél alsó lábszárig érően, arra se rakassanak hat fodornál többet (...) semmiféle aranyat, ezüstöt, gyöngyöt vagy selymet, sem hímzett ingnyakat, sem mellkendőt, strucctollakat vagy selyem nadrágszalagot, sem kivágott cipőt vagy sapkát ne viseljenek. (...) asszonyaiknak és gyermekeiknek sem megengedett ez (...) asszonyaik legfeljebb csak egyszerű juh- vagy kecskebőrből készült bundát hordjanak és csináltassanak.”

Melyik társadalmi réteg öltözködését szabályozza a rendelet?

.....

Hol készülnek a parasztok ruhái a szöveg szerint?

.....

Hány fodor lehet egy paraszt szoknyáján?

.....

Sorolj fel négy ruhadarabot vagy kiegészítőt, amit egy parasztnak tilos volt hordani!

.....

8. Válaszd ki a tankönyv segítségével azt a ruházatot, amelyik a legjobban tetszik neked! Rajzolj le egy hasonlót!

15. Az ész kora: út a felvilágosodáshoz

1. Igaz vagy hamis? Írd be a betűt a megfelelő helyre!

	Igaz	Hamis
G Az újkorban a tudományos gondolkodás átalakult.		
O Az újkori tudományos gondolkodás erőteljesen támaszkodott az ókori tudományos tekintélyekre.		
A Az egyház meghatározó szerepet játszott a középkori tudományos gondolkodásban.		
T Kopernikusz megalkotta a Föld-központú világképet.		
L Az egyház kezdetben üldözte az új tudományos elméleteket megfogalmazókat.		
I Az újkori tudományos módszerek között központi helyet foglalt el a megfigyelés és a kísérletezés.		
S A földrajzi felfedezések nem voltak hatással a tudományos gondolkodás átalakulására.		
L Az újkori tudományos eljárás két lépésből állt.		
E Az újkori tudományos gondolkodás két lépése a gyakorlati megfigyeléseken alapuló információgyűjtés és ezekből következtetések levonása.		
A Az új tudományos gondolkodás először a társadalomtudományok, később a természettudományok területén terjedt el.		
I Az újkori kísérletek sok általánosan elfogadott tévhitet cáfoltak meg.		

Ha az igaz állítások előtti betűket összeolvasod, megtudod, ki mondta: „És mégis mozog a Föld”. Nézz utána az interneten a történetnek! Melyik híres magyar író írt ilyen címen regényt?

.....

2. Állítsd időrendi sorrendbe a polgárság megerősödéséhez vezető okokat és következményeket! Írj sorszámokat a négyzetekbe!

- ☐ A felélénkülő kereskedelem következtében felvirágoztak a városok.
- ☐ A városok erősödése a bennük élő polgárság gazdasági erősödését is jelentette.
- ☐ A földrajzi felfedezések.
- ☐ A gazdaságilag megerősödő polgárság politikai jogokat követelt magának.
- ☐ A felfedezések hatására felélénkült a kontinensek közötti kereskedelem.

3. Döntsd el az alábbi mondatokról, hogy egy középkorban (K) vagy az újkorban (Ú) élő ember mondhatta-e őket! Írd be a megfelelő kezdőbetűt!

- a) Van, aki nemesnek, van, aki jobbágnak születik, az embereknek különböző jogaik vannak.
- b) A zsarnokoktól a nép visszaveheti hatalmát.
- c) A véleményét mindenki szabadon kifejezheti.
- d) A király hatalma Istentől származik, és korlátlan.
- e) Ha ellentmond az egyházi tanításoknak, akkor eretnek.
- f) Szabadsághoz való alapvető jogától senki nem fosztható meg.
- g) A bírói és törvényhozói hatalom nem lehet egy kézben.
- h) Az uralkodó hatalma a néptől származik.

4. Egészítsd ki a táblázatot! Hogyan alakult át a gondolkodásmód az újkorban?

	Középkor	Felvilágosodás
Emberi jogok	születési előjogok	
A hatalom forrása	Isten	
A hatalomgyakorlás módja	korlátlan	
A vélemény kifejezése	egyházzal ellentétes nézet: eretnekség	
Vallásgyakorlás	a katolikus egyház meghatározó	

5. Fejtsd meg, milyen nevet, fogalmat írnak körül a mondatok! Írd a megfejtést a pontozott vonalra!

- a) Megalkotta a Nap-központú világképet.

.....

- b) Az uralkodó hatalma a néptől származik.

.....

- c) A parlament, a kormány és a független bíróságok összefoglaló neve.

.....

- d) A népfelség elvének megfogalmazója.

.....

- e) A 18. század szellemi mozgalma.

.....

- f) A felvilágosodás ismereteit összegző mű.
.....
- g) A hatalmával visszaélő uralkodó.
.....
- h) A társadalom működését meghatározó alaptörvény.
.....

6. Egészítsd ki a hiányos szöveget!

A Nagy Enciklopédia célja az volt, hogy összefoglalja a korának ismereteit.
A kötetek a század közepétől húsz éven át jelentek meg -ban.
A könyvet nézetei miatt kezdetben betiltották, de az eladott hatalmas példányszám azt mutatja, hogy korának közkedvelt és népszerű olvasmánya volt.

7. Kösd össze a nevet a hozzá tartozó fogalommal!

	Rousseau	pisai ferde torony
	Galileo Galilei	A Föld kering a Nap körül.
	Kopernikusz	népfelség elve

8. Össekevertük a betűket! Állítsd őket helyes sorrendbe, hogy értelmes neveket, szavakat kapj!

NPÉFLSÉEG VEEL:

GYNA ECIKDIANLPOÉ:

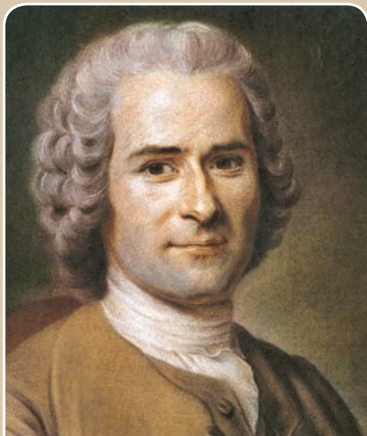
EFLVLÁGISOOÁDS:

OPENRKIUSZK:

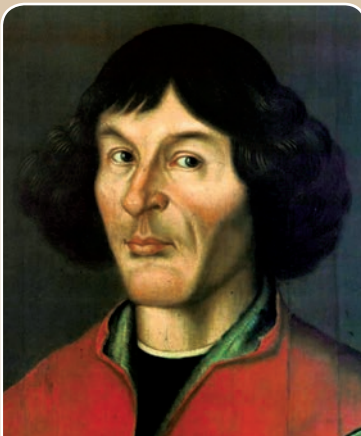
SZBD SGÁAOGJOK:

RSSAUOE:

9. Kit ábrázol a kép? Írd a nevet a pontozott vonalra!

.....

.....

.....

10. Javítsd ki a szövegben található hibákat! A szövegben három hiba van.

A felvilágosodás spanyol és portugál gondolkodói a korlátlan királyi hatalmat zsarnokságnak tartották. Úgy gondolták, a zsarnokság megszüntetését a hatalmi ágak szétválasztásával lehet biztosítani, amelyet törvényben kell rögzíteni. Példaképük az Amerikai Egyesült Államok alkotmánya volt, ahol a hatalmi ágak szétválasztása a gyakorlatban is megvalósult. A népfelség elve azt is kimondta, ha az uralkodó visszaél a néptől kapott hatalmával, akkor a népnek joga van az uralkodót megfosztani a hatalmától.

Javítás:

.....

.....

.....

.....

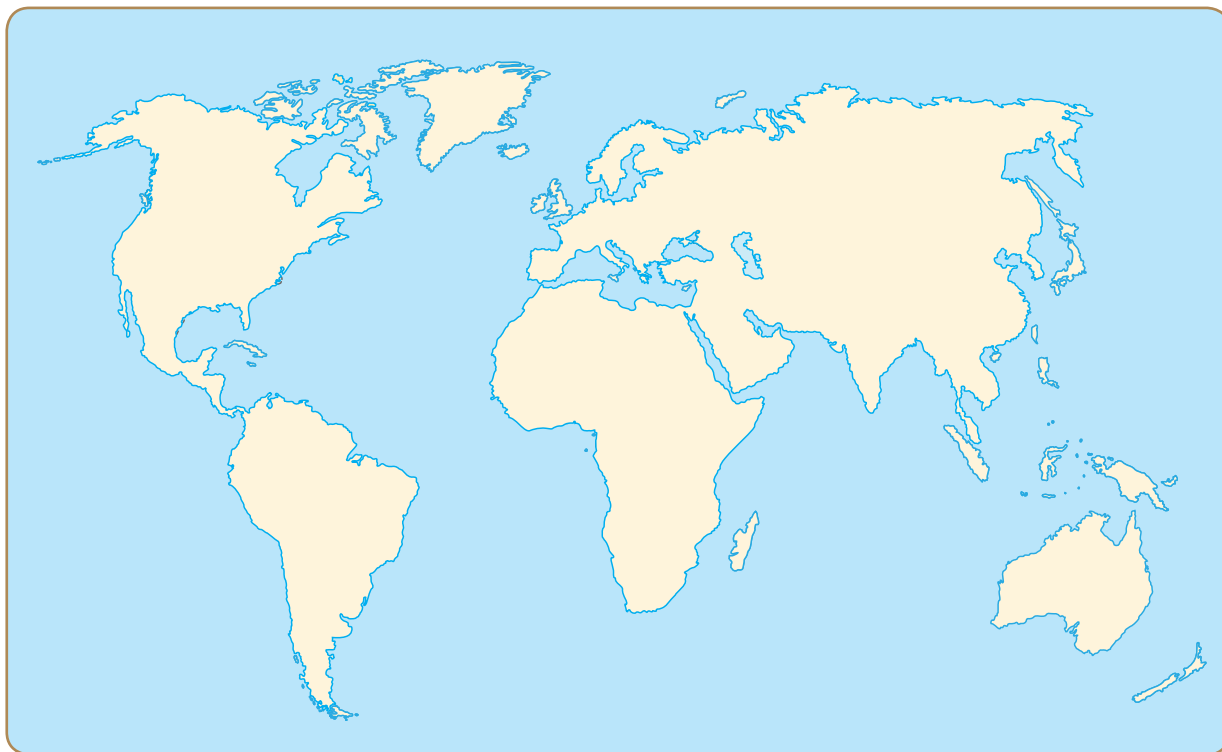
.....

.....

.....

.....

1. Színezd ki a tizenhárom amerikai gyarmat területét! Írd a térképre az Atlanti-óceán nevét!

2. Összekevertük a betűket! Állítsd őket helyes sorrendbe, hogy értelmes szavakat kapj!

HÁMORZITEN GYMAART:

ANYOSAGÁRZ:

SEPELETKE:

ATELÉDUTNÁ:

SÜGELTEGNÉFIG NATZLIAYKOT:

ZÖSKÁRGÁTAS:

3. Állítsd időrendi sorrendbe az alábbi eseményeket! Írj sorszámokat a négyzetekbe!

- ☐ bostoni teadélután
- ☐ a Függetlenségi nyilatkozat
- ☐ létrejönnek az első angol gyarmatok Amerikában
- ☐ a függetlenségi háború kezdete
- ☐ a versailles-i békével létrejön az Amerikai Egyesült Államok

4. Igaz vagy hamis? Tegyé! X-et a megfelelő helyre!

	Igaz	Hamis
Az angol gyarmatok a 16. században jöttek létre Amerikában.		
A gyarmatok az Atlanti-óceán partján jöttek létre.		
Az angol parlament adót akart szedni az amerikaiaktól.		
Az amerikaiaknak voltak képviselőik az angol parlamentben.		
A bostoni teadélután az angolok és az amerikaiak közötti tárgyalás volt.		
A függetlenségi háborúban az amerikaiak rendelkeztek szövetségessel.		
A törvényeket az Egyesült Államokban a Kongresszus hozza.		

5. Milyen nevet, fogalmat írnak körül a mondatok? Írd a megfejtést a pontozott vonalra!

1. A gyarmatok élén álló angol tisztviselő:
2. A teára kivetett vám elleni tiltakozás:
3. A Függetlenségi nyilatkozat kiadásának éve:
4. Az amerikaiak harca az angolok ellen:
5. Az Egyesült Államok első elnöke:
6. Az Egyesült Államok államformája:
7. Végrehajtja a törvényeket, az állam irányítója az USA-ban:
8. Ez a gyűlés hozza a törvényeket:

6. Javítsd ki a szövegben található történelmi tévedéseket! A szövegben nyolc tévedés van.

A 17. század közepére Észak-Amerikában tizennégy angol gyarmat jött létre. A spanyolokkal vívott háború után az angolok adókat és vámokat vetettek ki a gyarmatokra, hogy így fedezzék a háború során kiesett bevételeiket. A rendelkezések ellen tiltakozó telepesek több rakomány dohányt öntöttek a tengerbe. Ezt az eseményt nevezték a New Yorki-i teadélutánnak. Kitört a háború. A gyarmatok a Függetlenségi Kiáltvány kiadásával 1773-ban kinyilvánították függetlenségüket. Hosszú harcok során ezt a függetlenséget megvédték, így jött létre az újkor első alkotmányos királysága, az Amerikai Egyesült Államok.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

7. Fogalmazd meg, milyen okokra vezethető vissza a telepesek győzelme!

A telepesek elszántabbak voltak, mert

.....

.....

.....

.....

A hatalmas távolság az amerikaiaknak kedvezett, mert

.....

.....

.....

.....

A francia király az amerikai felkelőket támogatta, mert

.....

.....

.....

.....

8. Állítsd össze a folyamatábrát az események sorrendjében! Ha megfelelő sorrendben írod be a betűket, megtudod, hogy hívták Anglia királyát a háború idején.

Ö – Függetlenségi nyilatkozat kiadása

G – Puritán telepesek érkeznek Amerikába

R – George Washington főparancsnok lesz

Y – A függetlenségi háború kitörése

Y – Versailles-i béke

G – Csata Yorktownnál

Diagram template with six empty boxes for sequence:

□ □ □ □ □ □

9. A szókeresőben nyolc fogalom van elrejtve. Keresd meg a fogalmakat, majd írd őket a pontozott vonalra!

W	A	S	H	I	N	G	T	O	N
S	N	A	E	N	J	D	É	L	B
F	G	A	T	D	K	O	Ű	O	O
G	L	B	F	I	R	L	W	N	S
T	I	G	M	Á	I	L	A	D	T
E	A	D	Ó	N	É	Á	P	O	O
T	E	A	V	Á	M	R	L	N	N
K	J	A	E	E	T	Á	N	M	Z

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

10. Írd a pontozott vonalra, milyen eseményeket látsz a képen!

.....

.....

17. Felfedezők és feltalálók

1. Csoportosítsd a találmányokat aszerint, hogy az őskorban, az ókorban vagy a középkorban születtek!

- a) kupola b) téglá c) könyvnyomtatás d) tűz e) iránytű
f) lőfegyverek g) papír h) kerék i) írás j) fazekaskorong

Őskor	Ókor	Középkor

2. Kapcsold össze, mely népekhez köthetőek az alábbi találmányok, felfedezések!

	kerék	kínai
	tégla	indiai
	mai írásunk	római
	arab számok	föníciai
	papír	sumer
	vízvezeték	
	iránytű	

3. Egészítsd ki a nevekkal az alábbi felfedezéseket! Írd a betűt a megfelelő helyre!

- a) Leonardo da Vinci b) Kopernikusz c) Vesalius
d) Leeuwenhoek e) Gutenberg f) Hippokratész

Elutasította a gyógyításban a varázslást:

A könyvnyomtatás tökéletesítője:

Először készített vázlatokat a tankról és a helikopterről:

A Nap-központú világkép újkori megalkotója:

Munkássága nyomán az emberi test működése jobban érthetővé vált:

Elsőként kutatta a mikroszkopikus életet:

4. Milyen nevet, fogalmat írnak körül a mondatok? Írd a megfejtést a pontozott vonalra!

1. A betegségek okait a természetben kereső ókori görög orvos:

.....

2. Reneszánsz festő, tudós, feltaláló, matematikus, hadmérnök és zeneszerző:

.....

3. Az emberi test működéséről szóló műve az anatómia alapja:

.....

4. Kínai találmány, amely nélkül Kolumbusz nem fedezhette volna fel Amerikát:

.....

5. Az ókori Mezopotámiából származó találmány:

.....

6. Gutenberg tökéletesítette, hozzájárulva ezzel a könyvek elterjedéséhez:

.....

7. Kínai találmány, amelyet Gutenberg is használt:

.....

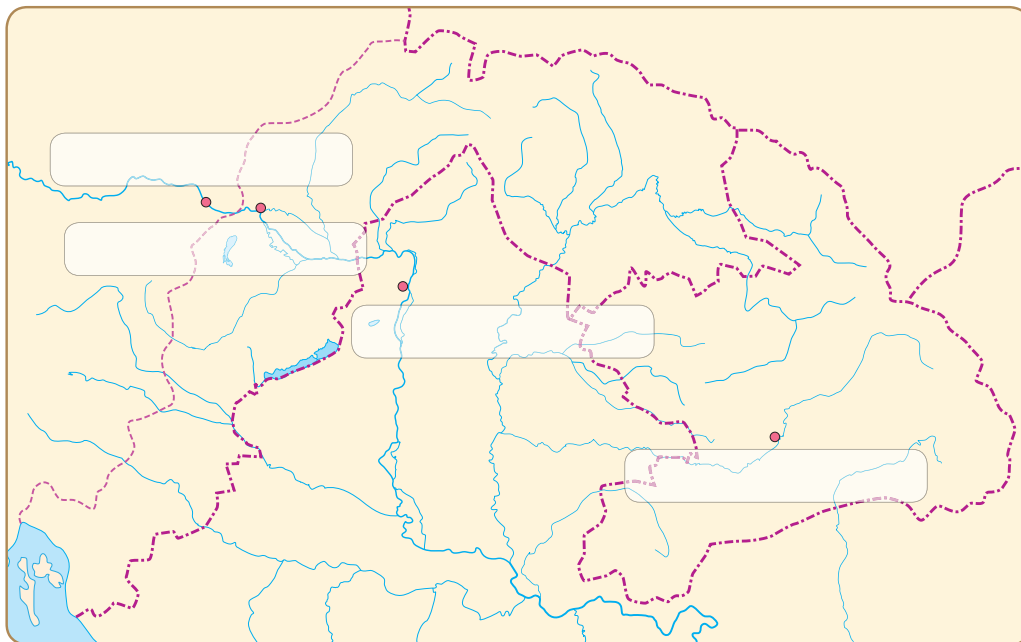
5. Igaz vagy hamis? Tegyél X-et a megfelelő helyre!

	Igaz	Hamis
A történelem minden korszakában születtek új találmányok.		
A kereket és a téglát Indiában találták fel.		
A kínaiak számos találmánya elterjedt Európában.		
Gutenberg feltalálta a könyvnyomtatást.		
A középkorban a boncolás széles körben elterjedt volt.		
Kopernikusz megfigyelésekkel igazolta Galilei Nap-központú világképét.		
A mikroszkópot már az ókorban is ismerték és használták.		

18. A három részre szakadt ország

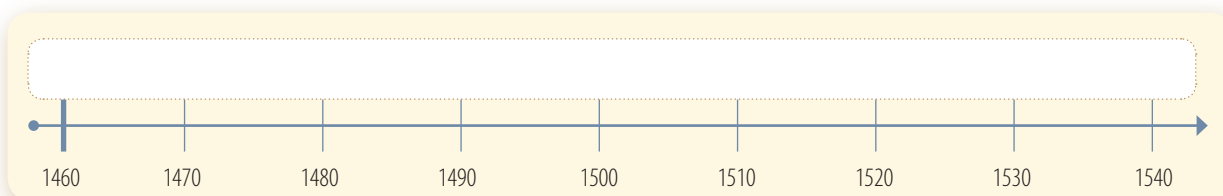
1. Jelöld különböző színekkel a három részre szakadt Magyarország területeit! Írd a városok nevét a megfelelő helyre!

Bécs Pozsony Buda Gyulafehérvár

2. Jelöld az időszalagon az alábbi eseményeket!

a) a mohácsi csata b) Amerika felfedezése c) Buda török elfoglalása d) a reformáció kezdete

3. Igaz vagy hamis? Tegyé! X-et a megfelelő helyre!

	Igaz	Hamis
A mohácsi csata után az ország három részre szakadt.		
A török szultán Budát vérveszteség nélkül szerezte meg.		
A török által megszállt területekből jött létre a Királyi Magyarország.		
A janicsárok katonáskodásért cserébe földet kaptak.		
Az oszmán tartományok élén a pasa állt.		
Pozsony a Habsburg Birodalom központja volt.		
A mezővárosok egy része marhakereskedelemmel foglalkozott.		

4. Melyik a kakukktojás a négy közül? Tegyé! X-et a megfelelő helyre!

a)	☐ Királyi Magyarország	☐ Habsburg Birodalom	☐ Erdély	☐ Hódoltság
b)	☐ szpáhi	☐ janicsár	☐ pasa	☐ hajdú
c)	☐ mecset	☐ minaret	☐ fürdő	☐ templom
d)	☐ Gyulafehérvár	☐ fogoly	☐ váltságdíj	☐ börtön
e)	☐ Debrecen	☐ Bécs	☐ Kecskemét	☐ Tokaj

5. Egészítsd ki a hiányos szöveget!

1541-ben a török szultán csellel foglalta el. A török hódítás következtében az ország részre szakadt. Az ország és déli területeit az oszmánok foglalták el. Itt jött létre a területe.

Az ország nyugati és fele a Habsburgok birodalmának lett része. A szultán Szapolyai gyermekének adományozta az ország felét. Ezeken a területeken alakult meg az Fejedelemség.

6. Milyen nevet, fogalmat írnak körül a mondatok? Írd a megfejtést a pontozott vonalra!

1. Magyarország királyává koronázott kelet-magyarországi főúr:

.....

2. A három részre szakadt ország Habsburgok által ellenőrzött területe:

.....

3. Ebben a városban ülésezett a rendi országgyűlés:

.....

4. Török lovas katona:

.....

5. A mohamedánok temploma:

.....

6. Fegyveres marhapásztor:

.....

7. Írd a pontozott vonalra, ki küldhette az alábbi üzeneteket!

Szolgálatomért bőven termő földeket kaptam.

A zsoldomat időben megkaptam.

Az állatok biztonságban elérték a bécsi piacot.

Parancsomnak megfelelően csellel foglaljátok el Budát!

8. Kösd össze az egymáshoz illő neveket, fogalmakat!

János Zsigmond

Bécs

szpáhi

pasa

mecset

hajdú

Pozsony

Királyi Magyarország

templom

Habsburg Ferdinánd

janicsár

marhakereskedelem

tartomány

Erdélyi Fejedelemség

9. Kikkel rázhatott volna kezét Szapolyai János? Tegyel X-et a megfelelő helyre!

☐

XIV. Lajos

☐

Rousseau

☐

Kálvin

☐

II. Szulejmán

10. Kit ábrázol a kép? Írd a nevet a pontozott vonalra!

.....

.....

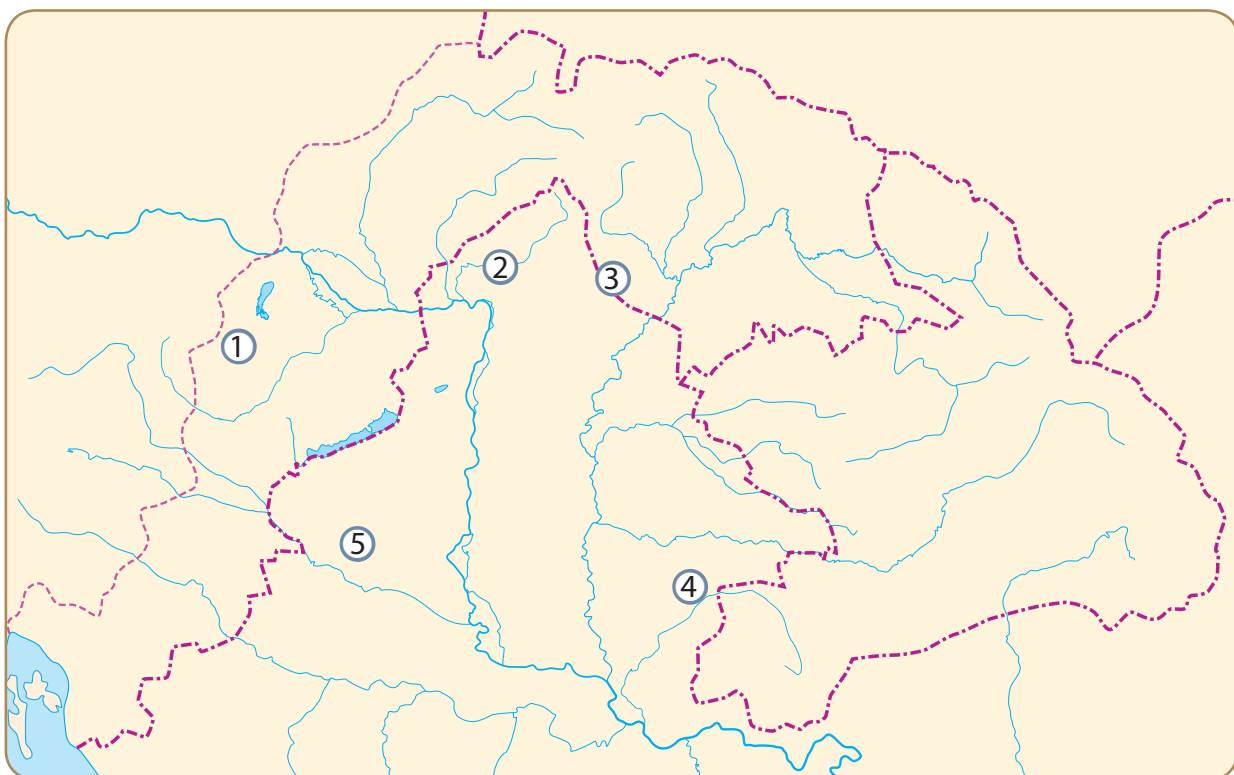

.....

19. Hősök a bástyákon

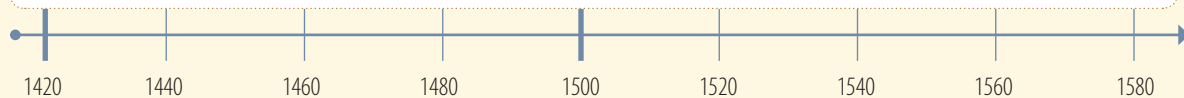
1. Írd a végvárak mellé a megfelelő számot! Rajzold be az 1552-es török hadjárat útvonalát! Segít a történelmi atlasz!

☐ Kőszeg ☐ Drégely ☐ Temesvár ☐ Eger ☐ Szigetvár

2. Jelöld az időszalagon a következő eseményeket, a meghatározások segítségével!

- a) Buda bevétele 1541-ben történt.
- b) Kőszeg ostroma Buda bevétele előtt kilenc évvel történt.
- c) Az egeri diadal a Buda bevételét követő tizenegyedik évben történt.
- d) Szigetvár ostroma negyed századdal később történt, mint Buda bevétele.

3. A tankönyvi szöveg segítségével töltsd ki a táblázatot!

Várkapitány	Vár	Időpont	Eredmény
	Kőszeg		
		1552	
Losonczy István			
			magyar győzelem
	Szigetvár		

4. Igaz vagy hamis? Tegyél X-et a megfelelő helyre!

	Igaz	Hamis
A török hadjáratok végcélja nem Magyarország területén helyezkedett el.		
A végvárak várkapitányai nem tanúsítottak jelentős ellenállást.		
Eger hadászati szempontból kulcsfontosságú volt.		
A végvárrendszer a természeti környezettel összhangban jött létre.		
A végvárakat mesterséges módszerekkel nem erősítették.		
A magas bástyák nagyobb biztonságot nyújtottak az ostrom idején.		
A végvárak katonái a vitézek voltak.		
A csatákat néha párviadalokkal váltották ki.		
A végvári vitézek rendszeres zsoldban részesültek.		
A várháborúk során a törököket sosem sikerült legyőzni.		

5. Állítsd időrendi sorrendbe az ostromokat! Írj sorszámokat a négyzetekbe!

☐ Eger
 ☐ Temesvár
 ☐ Kőszeg
 ☐ Szigetvár
 ☐ Drégely

6. Melyik ostromlott várból küldhették az alábbi titkos üzeneteket?

- a) A várat átadtuk, de a törököt sikerült feltartóztatnunk.
- b) Apródjaimat az ellenség táborába küldtem.
- c) Nincs más választás: kirohanunk!
- d) Megtámadták az elvonulókat!
- e) A győzelemből a nők is derekasan kivették részüket.

7. Egészítsd ki a végvárépítéssel kapcsolatos jó tanácsokat!

Vedd figyelembe a adottságokat!

Vedd körül a várat árokkal!

Helyezz a várárokba hegyesre faragott !

Építs alacsony és zömök !

Fogadj fel a vár védelmére !

8. Húzd alá a várháborúk hőseinek nevét!

cnhljdscékdclksdkcvdobóistvánlashahskdagsdasjdfajsfdszondi

györgysaxlashppűjhkajhskajhhléjsűóüpóolosonczyistvánshdqá

weiwzrínymiklósaksudpdqjurijurisicsmiklósakajshdasodohok

9. Fejtsd meg a keresztrejtvényt, és írd a megfejtést a pontozott vonalra!

1. Jurisics keresztneve.
2. Ágyúba töltötték.
3. A várvédőket hívták így.
4. A várakat vette körül.
5. A vár sarkait megerősítő védmű.
6. Erődítmény.

Megfejtés:

.....

20. Hitviták Magyarországon

1. Kapcsold össze a meghatározásokat a helynevekkel! Írd a számokat a megfelelő helyre!

☐ Nagyszombat ☐ Vizsoly ☐ Debrecen ☐ Sárospatak ☐ Gyulafehérvár

- 1 Jelentős protestáns középiskolával rendelkező település a Bodrog folyó mentén.
- 2 Protestáns kollégiumáról híres alföldi mezőváros.
- 3 Itt alapította Pázmány Péter az első magyarországi katolikus egyetemet.
- 4 Itt adták ki az első teljes magyar Biblia-fordítást.
- 5 Az erdélyi fejedelmek központja, jelentős protestáns főiskolával.

2. Összekevertük a betűket! Állítsd őket helyes sorrendbe, hogy értelmes szavakat kapj!

KÁTITHIV:
A GYARAM VEYLN ÁLAZSTANHA:
VOMÖYKANTÁYSTN:
IBIBALTODÁSÍRF:
LAOKISPALASÁTÍKO:

3. Milyen nevet, fogalmat írnak körül a mondatok? Írd a megfejtést a pontozott vonalra!

1. A különböző felekezetek között magyar nyelven folyó, szóbeli összecsapás:
.....
2. A Biblia magyar nyelvre fordítója:
.....
3. A Magyarországon leginkább elterjedt protestáns egyház:
.....
4. A reformáció ellensúlyozására indult katolikus mozgalom:
.....
5. A katolikus megújulás magyarországi vezéralakja:
.....

4. Igaz vagy hamis? Tegyéél X-et a megfelelő helyre!

	Igaz	Hamis
Luther nézetei Magyarországon is gyorsan terjedtek.		
A hitviták latin nyelven folytak.		
A Bibliát a 17. században fordították először magyarra.		
Debrecenben jelentős katolikus főiskola jött létre.		
A Habsburgok támogatták a protestáns egyházak terjedését.		
A katolikus megújulásban főszerepet kapott az oktatás.		
A katolikus vallás megerősödése kizárólag békés módon zajlott.		
A jezsuita rend a katolikus megújulás élére állt.		

5. Egészítsd ki a hiányos szöveget!

Az első teljes nyelvű t 1590-ben adta ki ban.

6. Kösd össze a neveket a hozzájuk tartozó fogalmakkal!

Károli Gáspár

az evangélikus vallás megalapítója

Luther Márton

a református vallás megalapítója

Kálvin János

bibliafordító

Pázmány Péter

esztergomi érsek

7. Melyik a kakukktójas a négy közül? Tegyéél X-et a megfelelő helyre, és indokold a választódat!

- a) ☐ Luther ☐ Kálvin ☐ protestáns ☐ pápa
.....
- b) ☐ Sárospatak ☐ Bécs ☐ Vizsoly ☐ Debrecen
.....
- c) ☐ katolikus ☐ Habsburg ☐ Kálvin ☐ Pázmány
.....
- d) ☐ bibliafordítás ☐ Pázmány ☐ Vizsoly ☐ Károli Gáspár
.....

21. Fejedelemség a hegyek között

1. Oldd meg a következő, Erdéllyel kapcsolatos feladatokat!

- a) Egészítsd ki a megfelelő szavakkal a történeti Erdély határaitól szóló szöveget!

nyugat

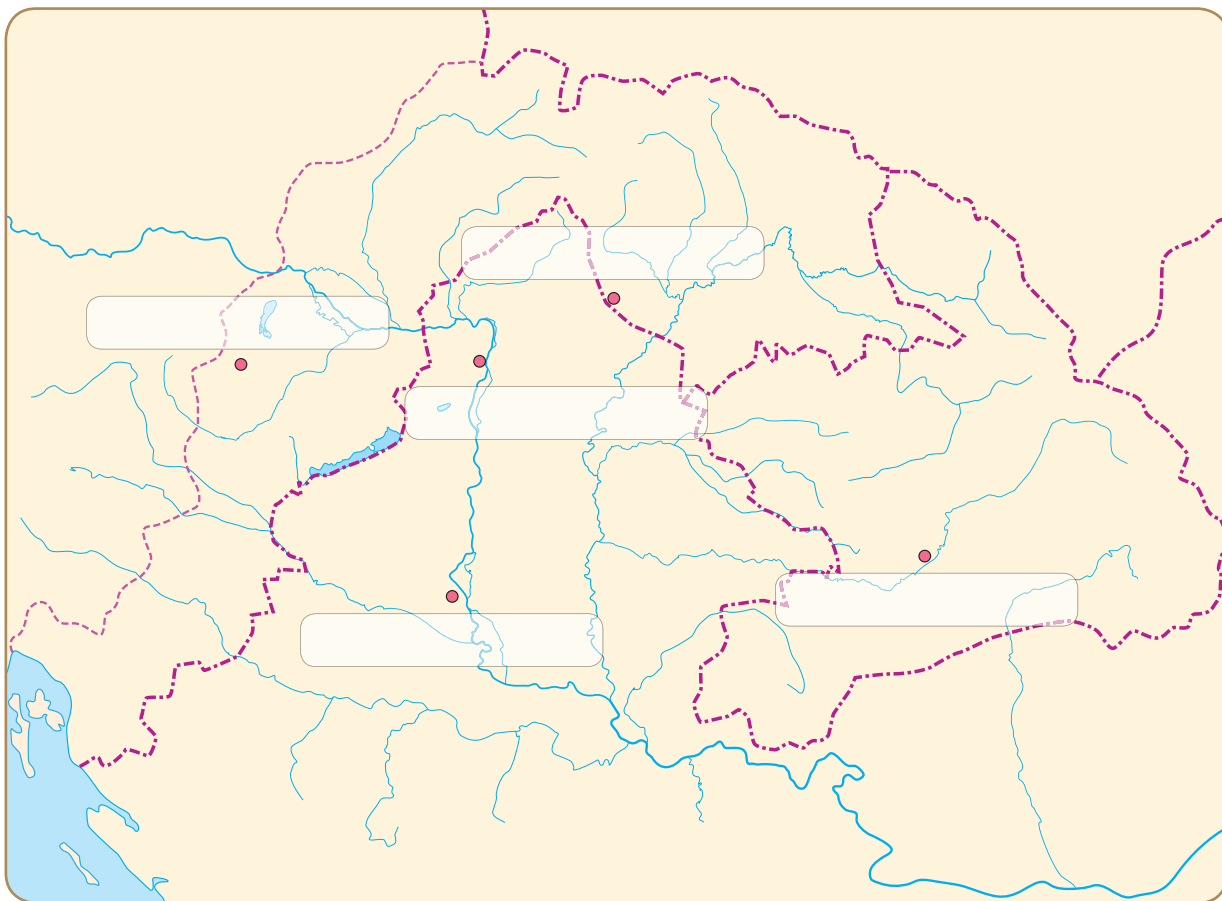
keletről

Bihar

Kárpátok

A történeti Erdélyt három irányból északról, és délről
a égbe nyúló csúcsai ölelik körül.

- b) Írd be a megfelelő helyre Gyulafehérvár nevét!

- c) Melyik folyó mentén helyezkednek el az Erdélyi Fejedelemség városai? A történelmi atlasz segítségével nézz utána, és kösd össze a folyót a várossal!

Maros	Kolozsvár
Szamos	Arad
Körös	Gyulafehérvár
	Nagyvárad

2. Állítsd időrendi sorrendbe Erdély fejedelmeit! Írj sorszámokat a négyzetekbe!

János Zsigmond

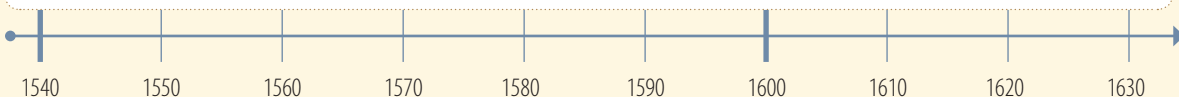
Bethlen Gábor

Bocskai István

3. Jelöld az időszalagon az alábbi eseményeket! Írd a betűt megfelelő helyre!

- a) az ország három részre szakadása
b) az erdélyi fejedelemség létrejötte

- c) Bocskai István fejedelemségének időszaka
d) Bethlen Gábor fejedelemsége

4. Igaz vagy hamis? Tegyel X-et a megfelelő négyzetbe!

	Igaz	Hamis
Az Erdélyi-medence földrajzilag zárt egységet alkot.		
A fejedelemség létrejöttében a szultán nem játszott szerepet.		
Erdély minden ügyét maga intézhette.		
A rendek Erdély kiváltságos rétegéhez tartoztak.		
Az Erdélyi Fejedelemséghez nem kapcsolódtak más területek.		
Az erdélyi fejedelmek célja Erdély egyesítése volt.		
Erdély fejedelmei támogatták a katolikus vallást.		
Bethlen Gábor fejedelemsége idején nem volt szabad a kereskedelem.		
A török kiűzése után a Habsburgok nem egyesítették Erdélyt a többi területtel.		

5. Melyik a kakuktktojás a négy közül? Tegyé! X-et a megfelelő helyre, és indokold a válaszodat!

- a) ☐ János Zsigmond ☐ Bocskai István ☐ Bethlen Gábor ☐ I. (Habsburg) Ferdinánd
- b) ☐ román ☐ székely ☐ szász ☐ magyar
- c) ☐ Gyulafehérvár ☐ Kolozsvár ☐ Várad ☐ Debrecen

6. Milyen nevet, fogalmat írnak körül a mondatok? Írd a megfejtést a pontozott vonalra!

1. Erdély uralkodóinak megszólítása:

.....

2. Erdélyen kívüli, de a fejedelemséghez tartozó területek neve:

.....

3. A fejedelemség központja:

.....

4. Erdély fejedelmeinek távlatos célja:

.....

5. A szász kereskedők kiváltsága:

.....

6. Erdély területén biztosított volt a szabad:

.....

7. Erdély kiváltságos rendje, kötelező katonáskodással tartoztak:

.....

7. Melyik erdélyi fejedelem hagyhatta az alábbi képzeletbeli üzeneteket? Párosítsd a neveket a mondatokkal!

János Zsigmond

Bocskai István

Bethlen Gábor

Az udvar gazdagságának alapja a kereskedelem!

Az ország egysége érdekében a koronáról lemondok!

A koronát használatra el nem fogadhatom!

8. Egészítsd ki az Erdély népeivel kapcsolatos szöveget!

magyar fejedelem román katonáskodásért négy
szász adójukat pásztorkodással székelyek

A 17. században Erdélyben népcsoport alkotta a lakosság többségét. A nemesség, a német ajkú polgárság és a alkották az erdélyi rendeket. A rendek birtokolták a jogokat. Részt vettek a választásában, és kiváltságokkal rendelkeztek. A nemesség és a székelyek adómentességet élveztek cserébe. A szász kereskedők egy összegben fizethették meg A 16–17. század időszakában az elnéptelenedett területekre nagymértékű bevándorlás ment végbe. Erdély új lakói elsősorban foglalkoztak. Politikai jogaik nem voltak.

9. Kik tarthattak volna titkos megbeszélést a török veszélyről? Kösd össze az erdélyi fejedelmeket kortársaikkal!

János Zsigmond

Bethlen Gábor

Cromwell

XIV. Lajos

Kálvin

I. Károly angol király

10. Kit ábrázol a kép? Írd a nevet a pontozott vonalra!

.....

.....

22. Harc a kétfejű sassal

1. Hogyan hívták az egyes országrészeket? Írd a megfejtést a pontozott vonalra!

- a) A Habsburgok által irányított országrész, Pozsony központtal:
- b) A törökök által elfoglalt középső és déli területek:
- c) Fejedelmet választanak:
- d) Thököly Imre által létrehozott országrész az 1680-as években:

2. Állítsd időrendi sorrendbe a Bocskai-mozgalom eseményeit! Írj sorszámokat a négyzetekbe!

- ☐ Bocskai katonai sikerei következtében békét köt a Habsburgokkal.
- ☐ A Habsburg-ház felségárulási perekkel próbálja előteremteni a háború anyagi fedezetét.
- ☐ A perbe fogott Bocskai az elégedetlenkedők élére áll.
- ☐ Bécs békét köt a törökkel, és lezárja a háborút.
- ☐ Kitör a tizenöt éves háború.

3. Igaz vagy hamis? Tegyel X-et a megfelelő helyre!

	Igaz	Hamis
Wesselényi a főúri szervezkedés aktív résztvevője volt.		
A főúri szervezkedés a Habsburg-ház ellen irányult.		
Az elégedetlenkedők külső segítségben bíztak.		
A szervezkedésnek árulás vetett véget.		
A szervezkedést nem követték megtorlások.		

4. Egészítsd ki a Wesselényi-mozgalom következményeivel kapcsolatos szöveget!

A főúri mozgalomra válaszul a 17. század második felében a császár Magyarországon
..... hatalmat kísérelt meg bevezetni. A magyar
katonáit elbocsátotta. A várak védelmére külföldi fogadott föl.
Az többszörösére emelte. A Bocskaival kötött béke
ellenére a protestánsok kegyetlen is folytatódott.

5. Hasonlítsd össze a három Habsburg-ellenes mozgalmat! Írd a megfelelő betűjelet a táblázatba!

- a) a Habsburg udvar intézkedései miatt a végvári vitézek tömegével kénytelenek elbujdosni
- b) felségsértési per
- c) az ország négy részre szakad
- d) korlátlan uralom bevezetése Magyarországon
- e) létrejön a felső-magyarországi fejedelemség
- f) békekötés utáni csalódottság
- g) a Habsburgok békét kötnek a felkelőkkel és a törökkel
- h) főúri szervezkedés, hadi sikerek a hajdúk segítségével
- i) sikertelen főúri szervezkedés

	Oka	Lefolyása	Következménye
Bocskai-mozgalom			
Wesselényi-mozgalom			
Thököly-mozgalom			

6. Melyik a kakukktojás a négy közül? Tegyel X-et a megfelelő helyre!

- a) ☐ hosszú háború ☐ hajdúk ☐ megtorlás ☐ Bocskai
- b) ☐ felségsértési per ☐ a protestánsok szabad vallásgyakorlása
- ☐ a rendi jogok betartása ☐ a hajdúk letelepítése
- c) ☐ az adók megemelése ☐ török szövetség keresése
- ☐ zsoldosok a várakban ☐ protestánsüldözés
- d) ☐ felső-magyarországi fejedelemség ☐ Thököly Imre
- ☐ kuruc ☐ hosszú háború
- e) ☐ Wesselényi ☐ Thököly ☐ Bocskai ☐ I. Lipót

7. Fejtsd meg a Habsburg császárnak szóló titkos üzenetet, és írd a megfejtést a pontozott vonalra!

LAJFWJFÉKJLKHUIUGFIUOFHWQOFGWFIUŐQWDDÚDQÚ
BOCSKAIFJWPOEFOEGIÜGDSHDPÖAHSPFDAPFÚHDSAIFŐH
FELFOGADTAFHOEWHFOWAEFÁÉLLKOEFEÉAHAJDÚKATLSD
JQÁSLJDÁQLJSFÁQJFÚŐPQJEFŐPJQEŐFPJQŐEJFQIGDJQŐFJ

Megfejtés:

23. A török kiűzés

1. Jelöld az időszalagon a török háborúkkal kapcsolatos eseményeket!

-

Ok	Következmény

A rövid ideig tartó harcok eredményeként a kincstár megtelt. Az ország felvirágzott. A Habsburg és török szövetségesek egymás ellen fordultak. Az elégedetlenkedők élére Thököly István állt, aki felkelést robbantott ki a Habsburgok ellen.

66

4. A térkép segítségével írd a négyzetbe a megfelelő betűt, a vonalra pedig a hely nevét!

A török felvonulási területének kulcsa, amelyet Zrínyi felégetett:

.....

A török felett aratott győzelem helye, amelyet gyors békekötés követett:

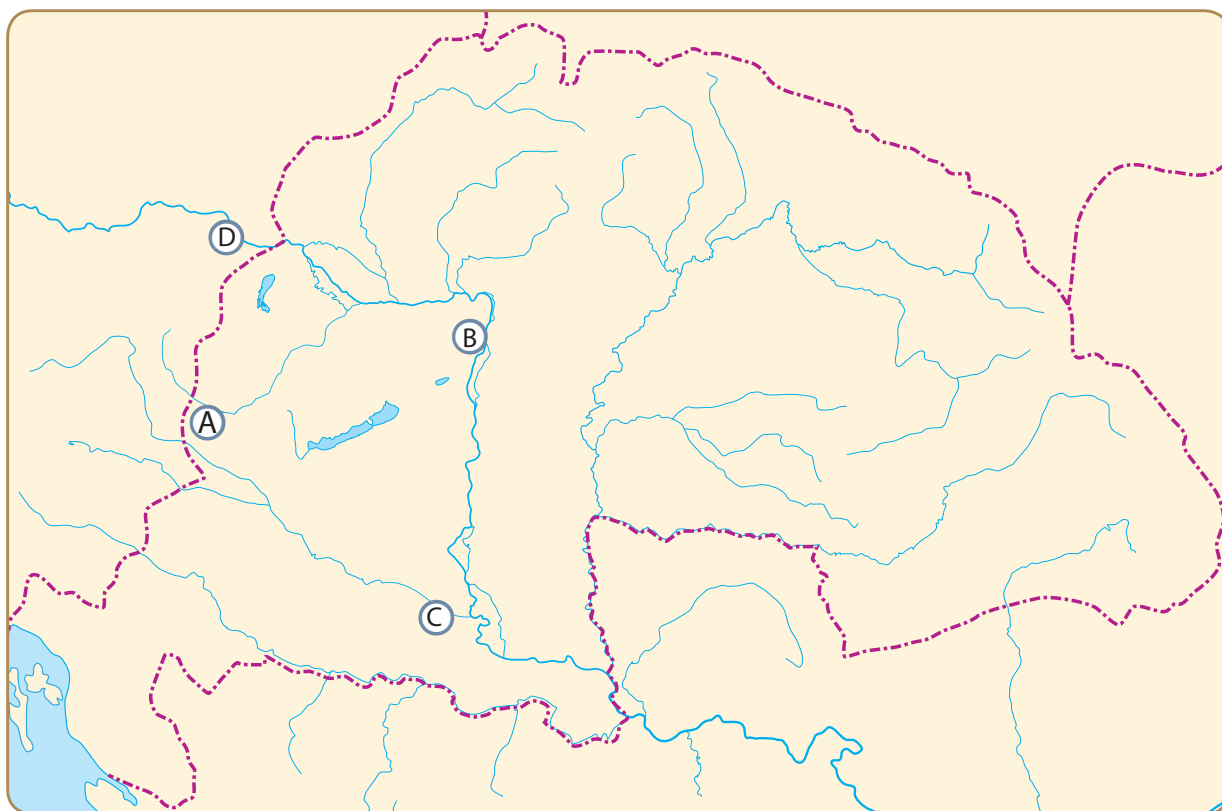
.....

A török seregek többször sikertelenül ostromolták:

.....

A török közigazgatás központja:

.....

5. Összekevertük a betűket! Állítsd őket helyes sorrendbe, hogy értelmes szavakat kapj!

ÚHSOZS OBÚRÁH

ÓLÁNLÖ GARAMY GESRAHED

INZYIR KÓSMIL

TEHRTÁTNDOGZS

TENZS ALIG

6. Igaz vagy hamis? Tegyé! X-et a megfelelő négyzetbe!

	Igaz	Hamis
A 17. század végét megelőzően nem történt kísérlet a török kiűzésére.		
A hosszú háború jelentős bevételkiesést okozott a Habsburg kincstárnak.		
A Zrínyi család fontos szerepet játszott a török háborúk során.		
Buda visszafoglalása csak európai összefogással sikerült.		
Buda elfoglalását követően a török hatalom azonnal összeomlott.		
A török kor háborúi következtében csökkent a magyarság aránya.		

7. Milyen neveket, fogalmakat írnak körül a mondatok? Írd a megfejtést a pontozott vonalra!

1. A török kiűzésére a 17. század végén létrejött nemzetközi szövetség:

.....

2. Hadvezér és költő, célja az önálló magyar hadsereg megszervezése volt:

.....

3. A török háborúk kudarcra Habsburg-ellenes felkelés szervezésére készítették:

.....

4. A török főerők fölött aratott győzelem helyszíne 1664-ben:

.....

5. Hídjának felégetése megnehezítette a török seregek magyarországi mozgását:

.....

6. Ebben a hadjáratban ért el először sikereket Zrínyi:

.....

7. Itt halt hősi halált Zrínyi Miklós dédapja:

.....

8. Egészítsd ki a hiányos szöveget!

Az -ben aláírt béke nemzedékek álmát váltotta valóra: Magyarország felszabadult a több mint évig tartó uralom alól. A török fennhatóság mély sebeket vágott az ország testébe. Az állandó harcok következtében virágzó és tömege tűnt el. A magyar lakosság száma

9. Állítsd időrendi sorrendbe a török kiűzésének eseményeit! Írj sorszámokat a négyzetekbe!

- ☐ A Habsburgok és a törökök békekötése 1699-ben
- ☐ Török hadjárat Bécs elfoglalására
- ☐ Buda visszafoglalása
- ☐ A Szent Liga létrehozása
- ☐ A területek visszafoglalása és a török sereg délebbre szorítása

10. Ki kaphatott volna híreket az alábbi eseményekről? Kösd össze a neveket az eseményekkel!

Galileo Galilei

Buda visszavétele a töröktől

Cromwell

Bocskai-felkelés

XIV. Lajos

A Szigeti veszedelem megjelenése

11. Kit ábrázol a kép? Írd a nevet a pontozott vonalra!

.....

.....

24. „Buzgóság a haza szabadsága iránt” – A Rákóczi-szabadságharc

1. Számítsd ki, hogy hány év telt el az alábbi események között!

a) Az 1683-as Bécs elleni török hadjárat és Buda visszafoglalása

..... =

b) Buda visszafoglalása és a török kiűzését megerősítő béke

..... =

c) A török kiűzése és a Rákóczi-szabadságharc kitörése

..... =

d) A Habsburg-ház trónfosztása és a szatmári béke

..... =

e) A szatmári béke és a Napkirály halála

..... =

2. Alkosd meg a Rákóczi-szabadságharc kitörésével kapcsolatos mondatokat!

a) Korlátlan királyi hatalom TÚLKAPÁSAI

.....

b) Szabad királyválasztás jogának KISAJÁTÍTÁSA

.....

c) A visszaszerzett területek BEVEZETÉSE

.....

d) Hadsereg KÖTELEZETTSÉGE

.....

e) Katonák elszállásolásának, ellátásának MEGSZÜNTETÉSE

.....

f) Hadfelszerelés szállításának ELŐÍRÁSA

.....

**3. Állítsd időrendi sorrendbe a Rákóczi-szabadságharchoz kapcsolódó eseményeket! Írj sorszá-
mokat a négyzetekbe!**

- ☐ A parasztfelkelés vezetői felkérlik Rákóczit a szabadságharc vezetésére.
- ☐ A Habsburg-ház trónfosztása, Rákóczi vezérlő fejedelemmé választása.
- ☐ A török kiűzését lezáró béke aláírása.
- ☐ A nehézségek hatására Rákóczi megbízottja aláírja a szatmári békét.
- ☐ A harcoló jobbágyok nem kötelesek adót fizetni.

4. Írd a meghatározások mellé a fogalmakat és a szabadságharchoz kapcsolódó helyeket!

Rákóczi híveinek elnevezése:

A Habsburg császár híveinek elnevezése a Rákóczi-szabadságharcban:

Az uralkodócsalád eltávolítása a hatalomból:

Rákóczi tisztsége az ónodi országgyűlést követően:

Magyarország függetlenségét kimondó országgyűlés helye:

A szabadságharcot lezáró béke helye:

Rákóczi száműzetésének helye:

5. Igaz vagy hamis? Tegyé! X-et a megfelelő négyzetbe!

	Igaz	Hamis
A török kiűzését követően a rendek jogai sérelmet szenvedtek.		
A jobbágyok kötelesek voltak a Habsburg sereg hadfelszerelését biztosítani.		
Rákóczi adókedvezményekkel próbálta növelni hadserege létszámát.		
Kezdetben a nemzetközi erőviszonyok segítették a szabadságharcot.		
A Rákóczi által veretett pénznek nagy értéke volt.		
A Habsburg-ház trónfosztásával Magyarország független állam lett.		
A szabadságharc sikertelensége egy okra vezethető vissza.		
A nehézségek arra kényszerítették Rákóczit, hogy aláírja a szatmári békét.		

6. Csoportosítsd a Rákóczi-szabadságharc kudarcának okait! Írd az állítások betűjelét a táblázat megfelelő oszlopába!

- a) A harcoló jobbágyok adómentessége feszültséget teremt a jobbágyok és földesuraik között.
- b) Magyarország külföldi szövetségesei nélkül marad.
- c) Rákóczi nem rendelkezik a hadsereg fenntartásához elegendő pénzzel.
- d) Az általános adózás a nemesek ellenállását váltja ki.
- e) Akadozik a hadsereg ellátása és felszerelése.
- f) Rákóczi rézpénze alacsony értéke miatt nem hoz elegendő bevételt.
- g) Az állandó harcok miatt csökken az ország termelőképessége.
- h) A hadsereg tisztjei és katonái képzetlenek.
- i) A kuruc hadsereg fegyelmezetlen.

Gazdasági okok	Társadalmi okok	Hadászati okok

7. Fejtsd meg a kuruc egységeknek szóló titkos üzenetet, és írd a megfejtést a pontozott vonalra! Mikor születhetett az üzenet?

Ó	N	O	D	O	N	E	L	F	N	T	O	G	A	D
T	Á	K	A	H	A	B	S	O	B	Á	U	R	G	H
K	Á	Z	T	R	Ó	N	D	F	O	S	S	Z	T	Á
H	Á	S	Á	T	J	O	H	Y	X	Á	V	N	X	R
X	A	T	E	K	N	S	G	Y	A	T	O	C	S	G
P	Y	B	D	Ó	K	P	N	S	Z	Z	P	S	W	N
F	H	A	S	A	T	P	Z	Q	U	S	U	Q	E	A

Megfejtés:

.....

8. Melyik a kakukktojás a négy közül? Tegyel X-et a megfelelő helyre!

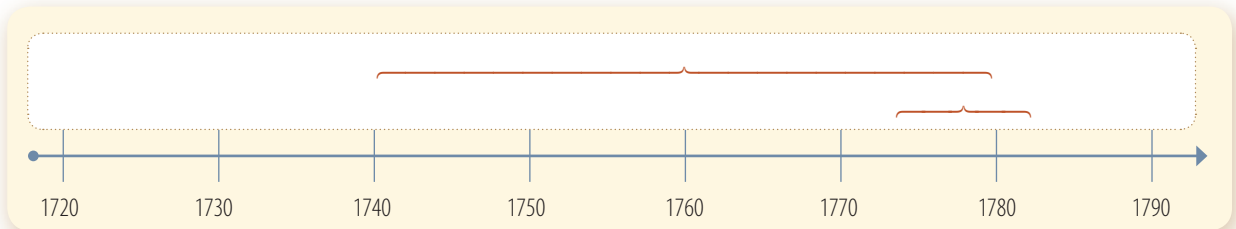
- a) ☐ 1707 ☐ Ónod ☐ trónfosztás ☐ A felkelés szervezése
- b) ☐ rézpénz ☐ fegyelmezetlen hadsereg
- ☐ általános adózás ☐ francia anyagi támogatás
- c) ☐ Szatmár ☐ Majtény ☐ Rodostó ☐ Ónod
- d) ☐ Rákóczi ☐ Vak Bottyán ☐ labanc ☐ kuruc

25. Magyarország a Habsburg Birodalomban

1. Jelöld az időszalagon az alábbi eseményeket! Írd a betűt a megfelelő helyre!

a) Mária Terézia uralkodása

b) az amerikai függetlenségi háború

2. A térkép alapján válaszolj az alábbi, nemzetiségekkel kapcsolatos kérdésekre!

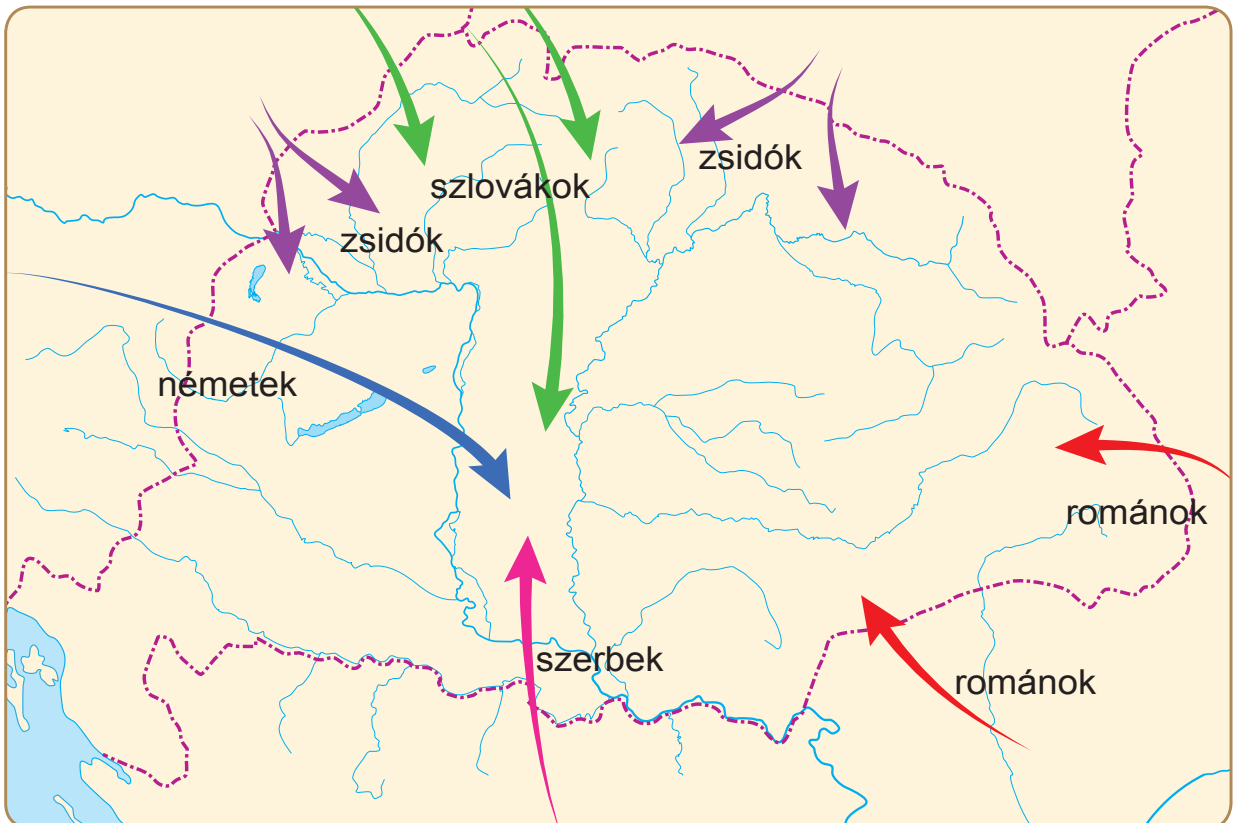
a) A Felvidékről az Alföldre vándorolt nem magyar nyelvű nemzetiség:

b) A Habsburgok szervezett betelepítésének eredményeként az országba érkező nemzetiség:

c) A keleti határvidékről az erdélyi területekre bevándorolt nemzetiség:

d) A déli határvidéken élő, Magyarország területére bevándorolt nemzetiség:

e) Kelet-Európa felől bevándorolt nép:

3. Igaz vagy hamis? Tegyé! X-et a megfelelő négyzetbe!

	Igaz	Hamis
A Rákóczi-szabadságharcot követően Magyarország beolvadt a birodalomba.		
A Habsburg Birodalomban Magyarországnak nem volt önálló hadserege.		
A benépesítés következtében a nemzetiségek aránya csökkent.		
A 18. század végén a nemzetiségek száma meghaladta a magyarokét.		
Mária Terézia trónra lépése előtt biztosítani kellett a női öröklést.		
Kezdetben rossz volt a magyar rendek és a királynő viszonya.		
A vámrendelet Magyarország iparának fejlődését segítette elő.		
Az úrbérrendelet kiszámíthatóbbá tette a jobbágyok terheit.		
Mária Terézia rendeleteiben megjelennek a felvilágosodás gondolatai.		

4. Fejtsd meg a meghatározásokat!

- a) Az ország irányításában részt vevő leggazdagabb nemesek:
- b) A népesség 90 százalékát alkotó réteg:
- c) A vármegye életének irányításában részt vevő nemesek:
- d) Sem földdel, sem állandó munkával nem rendelkező jobbágyok:

5. Rendezd táblázatba Mária Terézia rendeleteit!

- a) Meghatározza a jobbágytelek után teljesítendő szolgáltatásokat.
- b) Képzett orvosok és szülésznők alkalmazását írja elő.
- c) A magyar mezőgazdaság fejlődését segíti elő.
- d) Kötelező az iskoláztatás 6 és 12 éves kor között.

Vámrendelet	
Úrbérrendelet	
Oktatási rendelet	
Egészségügyi rendelet	

6. Húzd alá a 18. századi Magyarországgal kapcsolatban tanult szavakat!

ASOHDQIUGDQODQHÖRÖKÖSTARTOMÁNYOKASDOQSDJDDBETELÉPÍTÉ
SSNDXLKHDDÁÉÚŐQWKÚOQWDPHNEMZETISÉGEKDJQOHDQGDQARISZ
TOKRÁCIAÁÉLWGDQZSELLÉRNBJSCAACÉLAJCNŐÁGIÖRÖKLÉSAKSHLA
SDAGSVÁMRENDLETASLKCDALSHCDOIAHÁÚRBKAHSHÚRBÉRRENDELET

7. Egészítsd ki a hiányos szöveget!

A magyar társadalom az évszázadok során keveset változott. A megőrizte jogait és kiváltságait. A leggazdagabb nemesek alkották az Hatalmas és politikai befolyásuk révén tevékeny részt vettek az ország irányításában. A nemesség gerincét alkotó a vármegye életének irányításában játszott vezető szerepet. Az elszegényedett, vagyontalan a jobbág্যokéhoz hasonló életkörülmények között éltek.

8. Kösd össze az egymáshoz illő szavakat, fogalmakat!

Mária Terézia

a leggazdagabb nemesek

Hadik András

a vármegyét irányító nemesek

telepesek

a királynő

zsellérek

a betelepített németek

kisnemesek

magyar hadvezér

arisztokraták

a legszegényebb jobbág্যok

köznemesek

szegény nemesek

26. Boldoggá tenni Magyarországot

1. Számítsd ki, hogy hány év telt el az alábbi események között!

A mohácsi csata és II. József trónra lépése

..... =

Buda török általi elfoglalása és Mária Terézia trónra lépése

..... =

Buda felszabadítása és Mária Terézia halála

..... =

A Rákóczi-szabadságharc kitörése és II. József trónra lépése

..... =

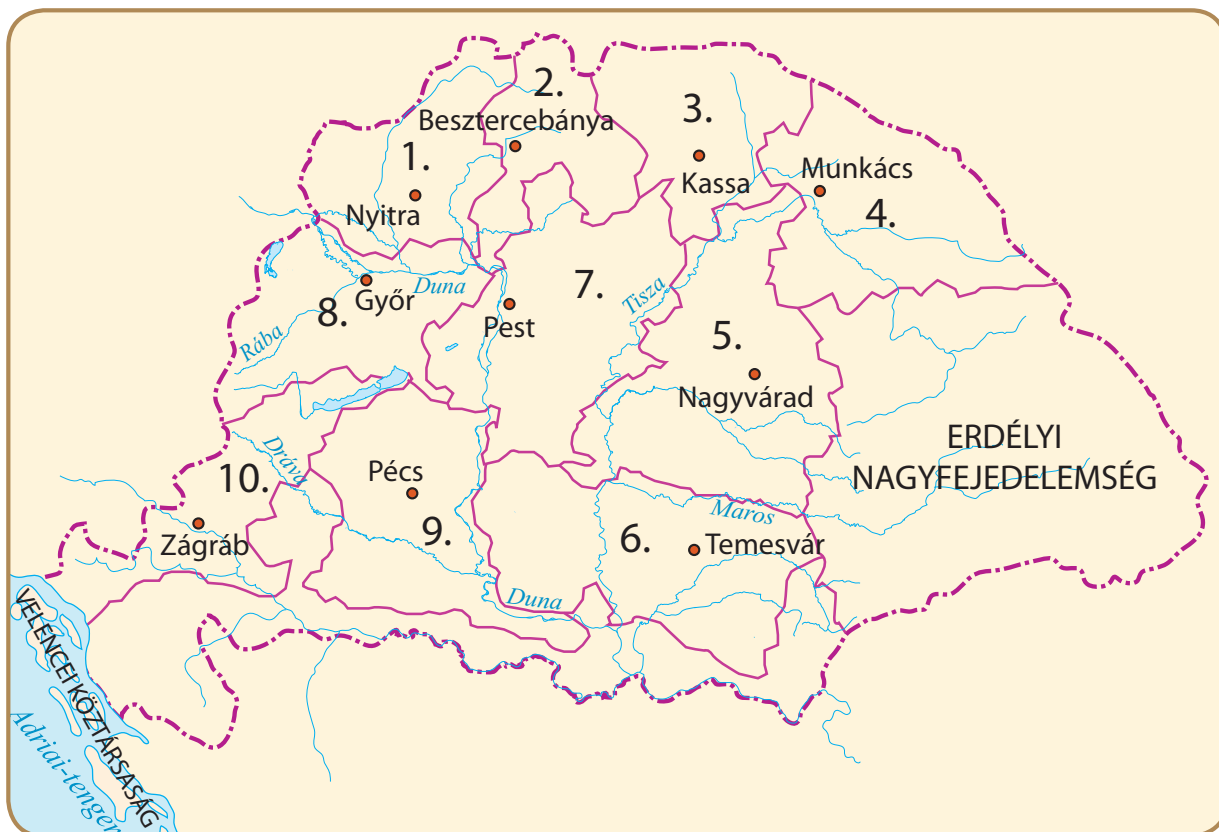
A szatmári béke és II. József halála

..... =

2. Igaz vagy hamis? Tegyéél X-et a megfelelő négyzetbe!

	Igaz	Hamis
II. József célja egy központosított, felvilágosult állam létrehozása volt.		
II. József az országgyűlés egyetértésével kormányzott.		
II. Józsefet nem koronázták meg.		
Gúnyneve a sapkás király volt.		
A türelmi rendelet szabad vallásgyakorlást biztosított a katolikusok részére.		
Jobbágyrendelete lehetővé tette a szabad költözést.		
A magyar nyelvet tette hivatalossá.		
A kerületi rendszer bevezetése sikeres volt.		
Halálakor II. József összes rendeletét visszavonta.		
II. Józsefnek a magyarok között nem voltak támogatói.		

3. A térkép alapján válaszolj a kérdésekre!

a) Hogyan változtatta meg II. József Magyarország közigazgatási beosztását?

.....

b) Hány kerületre osztotta Magyarország területét?

.....

c) Sorolj fel három kerületközpontot! Mi lehetett a szerepük?

.....

d) Sorolj fel két területet, amelyeket nem tagoltak be a kerületi rendszerbe!

.....

e) Melyik kerület központja volt Pest?

.....

4. Milyen tanácsokat adna hatalma csúcsán II. József egy uralkodótársának? Egészítsd ki a szöveget!

Ne magad királlyá!

Az országgyűlést össze!

Engedélyezd a szabad gyakorlását.

Javíts a helyzetén!

Vezess be egy hivatalos!

Szervezd át a!

5. Kösd össze az alábbi intézkedéseket azokkal a rendeletekkel, amelyekben megtalálhatjuk őket!

a protestáns egyházak szabad vallásgyakorlata

szabad költözés és házasodás

a német nyelv államnyelvvé tétele

tíz kerület felállítása

közigazgatási rendelet

tűrelmi rendelet

jobbágyrendelet

nyelvrendelet

6. Összekevertük a betűket! Állítsd őket helyes sorrendbe, hogy értelmes szavakat kapj!

NORÁTKÁLAL TAHAMOL:

LEFILVGÁSOTUL:

LIMÜTER ERETNLED:

ILYÁRIK ZOTSIB:

LAKAPSO RÁLYIK:

7. Javítsd ki a szövegben található történelmi tévedéseket! A szöveg nyolc hibát tartalmaz.

II. Józsefet, mivel nem koronáztatta magát osztrák királlyá, kalapos királynak gúnyolták. Célja egy sokszínű, felvilágosult állam létrehozása volt. Az országgyűlés által hozott rendeletek útján kormányzott. A türelmi rendelet biztosította a szabad templomépítést a protestáns vallásúak számára. Jobbágyrendelete megtiltotta a jobbágyok számára a szabad költözést. A birodalom egységesítése érdekében kötelezővé tette a latin nyelvet. A vármegyék ellenállásának megtörése érdekében az ország területét öt kerületre osztotta, amelyeket királyi biztosok irányítottak. A heves ellenállást kiváltó intézkedéseit halálos ágyán visszavonta.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

8. Mi köthető az alábbi történelmi személyiségekhez? Írd a betűt a megfelelő helyre!

a) sikeres harc a Habsburgok ellen	b) önálló magyar hadsereg gondolata
c) vámrendelet	d) az egri diadal
e) Erdély aranykora	f) a Habsburg-ház trónfosztása
g) türelmi rendelet	

Dobó István	
Bocskai István	
Bethlen Gábor	
Zrínyi Miklós	
II. Rákóczi Ferenc	
Mária Terézia	
II. József	

27. A francia forradalom első szakasza

1. Melyik a kakukktojás a négy közül? Tegyel X-et a megfelelő helyre!

- a) ☐ rossz termés ☐ az amerikai gyarmatok támogatása ☐ éhezés ☐ labdaházi eskü
- b) ☐ első rend ☐ negyedik rend ☐ második rend ☐ harmadik rend
- c) ☐ gyűlések ☐ röpiratok ☐ panaszfüzetek ☐ konferenciák

2. Javítsd ki a szövegben található tévedéseket! A szöveg hat hibát tartalmaz.

1798. július 14-én reggel a felfegyverkezett londoni nép a Bastille erődbörtöne felé vonult. A börtönben több száz rabot tartottak fogva, és nagy mennyiségű puskaport is raktároztak a falak mögött.

Tárgyalások kezdődtek a börtönparancsnokkal, de később a tömeg betört a belső várudvarba. A börtön parancsnoka ezt látva tűzparancsot adott ki. Az ostrom akkor fordult komolyra, amikor a zsoldosok átálltak a tömeg oldalára. A túlerőt látva az erődbörtön védői az utolsó emberig harcoltak. A börtönparancsnokot az ostrom után szabadon engedték.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. Igaz vagy hamis? Tegyel X-et a megfelelő négyzetbe!

	Igaz	Hamis
Az amerikai gyarmatok háborújában XVI. Lajos Angliát támogatta.		
A rendi gyűlést Párizsba hívták össze.		
Az udvar pazarló költekezése elégedetlenséget váltott ki Franciaországban.		
A rendi gyűlésben három rend képviselői foglaltak helyet.		
A harmadik rend a francia társadalom legkisebb részét képviselte.		
A párizsi asszonyok kikényszerítették a király Párizsba költözését.		

4. Összekevertük a betűket! Tedd őket helyes sorrendbe, hogy értelmes szavakat kapj!

LESVAILER:
LETILBAS:
ZETNEMI DAGÁR:
DINRE GLÉSYŰ:
NKOTALYMÁ:

5. Értelmezd az alábbi fogalmakat!

a) népfelség elve:
b) államadósság:
c) rendi gyűlés:

6. Mutasd be azalkotmányozó nemzetgyűlés munkáját! Egészítsd ki a hiányos mondatokat!

A rendi kiváltságokat
A jobbágyterheket
A papság a tizedről.
Az Emberi és Polgári Jogok Nyilatkozata kimondta, hogy a
... a nép.

7. Értelmezd az Emberi és polgári jogok nyilatkozatát! Válaszd ki és húzd alá, milyen jogot biztosít a cikkely!

- a) I. Minden ember szabadnak és jogokban egyenlőnek születik és marad; a társadalmi különbségek csakis a közösség szempontjából való hasznosságon alapulnak.
a magántulajdon szentsége szólásszabadság törvény előtti egyenlőség
- b) IX. Mindaddig, amíg bűnössé nem nyilvánítják, minden ember ártatlannak vélelmezendő.
az ártatlanság véelme vallásszabadság szólásszabadság
- c) X. Senkit meggyőződése, vallási s egyéb nézetei miatt háborgatni nem szabad, feltéve, hogy e meggyőződése nézetek megnyilvánulása a törvényes rendet nem sérti.
vallásszabadság szólásszabadság sajtószabadság
- d) XI. A gondolatok és vélemények szabad közlése az embernek egyik legértékesebb joga; ennél fogva minden polgár szabadon szólhat, írhat s nyomtathat ki bármit, felelősséggel tartozván viszont e szabadsággal való visszaélésért a törvény által meghatározott esetekben.
a magántulajdon szentsége sajtószabadság törvény előtti egyenlőség

8. Egészítsd ki a hiányos szöveget!

Az alkotmányozó eltörölte a rendi kiváltságokat, megszüntették a A papság lemondott a, az államadósság csökkentésére az egyházi javakat nemzeti tulajdonba vették, majd kiárusították. Franciaországban megszűnt a rendszer. Az alkotmányozó nemzetgyűlés elfogadta az Emberi és nyilatkozatát, amely kimondta, hogy a hatalom forrása a, az állam vezetőinek hatalma a származik. Ez a nyilatkozat adta a későbbi francia polgári alkotmány alapját, és egyben összegezte a polgári nagy részét.

9. Kösd össze az egymáshoz illő szavakat, fogalmakat!

XVI. Lajos

erődbörtön

Bastille

király

Emberi és polgári jogok nyilatkozata

nemesség, papság, polgárság

rendek

kimondja: a hatalom forrása a nép

10. Írd a pontozott vonalra, milyen eseményeket látsz a képen!

.....

.....

28. Alkotmányos királyság és terror Franciaországban

1. Tedd időrendi sorrendbe az eseményeket! Írj sorszámokat a négyzetekbe!

- ☐ A rendi gyűlés összehívása Versailles-ba.
- ☐ Összeül a törvényhozó nemzetgyűlés.
- ☐ A köztársaság kikiáltása.
- ☐ A labdaházi eskü.
- ☐ A király szökése.

2. Igaz vagy hamis? Tegyel X-et a megfelelő helyre!

	Igaz	Hamis
Az új alkotmány nem biztosított vétőjogot a királynak.		
XVI. Lajos ellenezte a háborút, mert féltette a hatalmát.		
A forradalmi háború gyorsan véget ért.		
A szökésben lévő királyt egy fénykép alapján ismerték fel.		
A jakobinusok a gyűléseiket a volt Szent Jakab kolostor épületében tartották.		
A jakobinusok a gazdagokat képviselték.		
Robespierre után Dantont is kivégezték		

3. Számítsd ki, hogy hány év telt el az alábbi események között!

Az amerikai Függetlenségi nyilatkozat és a francia forradalom kitörése

..... =

I. Károly angol király és XVI. Lajos francia király lefejezése

..... =

A francia forradalom kitörése és a forradalmi háború

..... =

A Bastille ostroma és Robespierre halála

..... =

Az amerikai függetlenségi háború kitörése és a versailles-i rendi gyűlés összehívása

..... =

4. Fejtsd meg, milyen szavakat, neveket rejtene az összekevert betűk!

ESROBPREIER:
TODANN:
KOJABSINU:
RAMAT:
AISNT USJT:
ORRTER:

5. Értelmezd az alábbi fogalmakat!

királyi vétó:
.....
alkotmányos királyság:
.....
infláció:
.....
jakobinus diktatúra:
.....

6. Az életrajzi részletek alapján állapítsd meg, melyik politikusról van szó! Írd a nevet a pontozott vonalra!

A francia forradalom kitörése után 1789-ben a rendi gyűlés képviselőjévé választották. A jakobinus klub tagja volt, 1790-től elnöke. A jakobinusok vezéralakja megvesztegethetetlen politikus hírében állt. Sorra leszámolt politikai vetélytársaival.

A nemzetgyűlés tagjai a saját életüket féltve összeesküvést szerveztek ellene. A városházára menekült, de a katonaság megostromolta az épületet. Sebesülten vitték a guillotine alá.

Név:

A forradalom kitörésekor ügyvédként dolgozott Párizsban. 1789. július 14-én a tömeget a Bastille ostromára buzdította. 1792 szeptemberében végigjárta a párizsi börtönöket, és több ezer embert lemészároltatott, hogy a királpártiakat megfélemlítse. Később Belgiumba távozott, és távollétében adta le a szavazatát XVI. Lajos kivégzésére.

Politikai tekintélyét fokozatosan elvesztette, annyit még el tudott érni, hogy a kenyér maximált árát megszabja a nemzetgyűlés. 1794. március 31-én elfogták, és néhány nappal később kivégezték. A vesztőhely felé vezető úton megjósolta Robespierre halálát.

Név:

7. Egészítsd ki a hiányos szöveget!

A háború következtében az élet napról napra drágult, az Ez elsősorban azokat sújtotta, akik a munkájukból éltek. A nép egyre elkeseredettebb lett. Az elégedetlenkedő tömegek élére a álltak. A nevüket onnan kapták, hogy gyűléseiket a volt-kolostor épületében tartották. Leghíresebb vezetőik, Danton, Saint-Just és voltak. Határozott intézkedéseket hoztak a terheinek enyhítésére. Megfékeztek az inflációt, a nép követelésére maximálták a létszükségleti cikkek árát, és kötelezték a arra, hogy kölcsönt adjanak az államnak. A köztársaság ellenségeinek a vagyonát, és Saint-Just javaslatára szétosztották a szegények között. A jakobinusok újjászervezték a, és sikerült megvédeniük az országot a külső támadásokkal szemben. A belső királypárti felkeléseket is levertek.

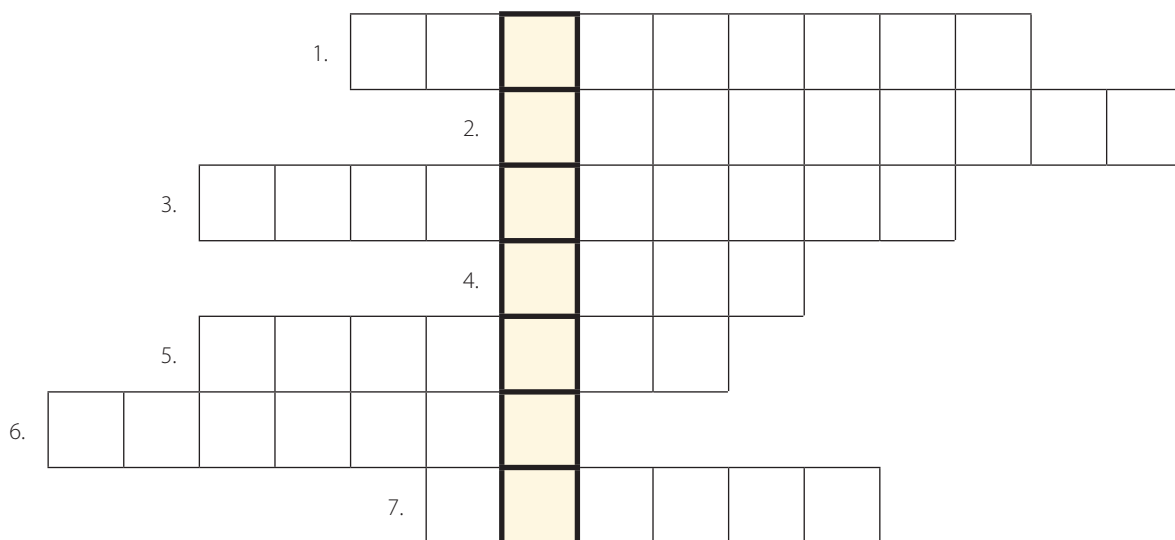
8. Melyik a kakukktojás a négy közül? Tegyi X-et a megfelelő helyre, és indokold a választ!

- a) ☐ Robespierre ☐ XVI. Lajos ☐ Saint-Just ☐ Danton
.....
- b) ☐ nyaktiló ☐ Guillotin ☐ szabadságjogok ☐ jakobinusok
.....
- c) ☐ 1791 ☐ Robespierre ☐ szökés ☐ király
.....
- d) ☐ jakobinus ☐ guillotine ☐ 1649 ☐ terror
.....

29. Napóleon hatalomra jutása

1. Fejtsd meg a keresztrejtvényt és megtudhatod, hol született Napóleon!

1. Napóleon Nelson admirális flottájától elszenvedett vereségének helyszíne.
2. ... diktatúra, vezetője Robespierre volt.
3. Napóleon felesége, az osztrák császár lánya.
4. ... Napoléon, Napóleon törvénykönyve.
5. E nép forradalma során emelkedett ki Napóleon.
6. Ez az eszme lelkesítette a katonákat.
7. Napóleon tisztsége 1799 és 1804 között.

Megfejtés:

2. Igaz vagy hamis? Tegyel X-et a megfelelő négyzetbe!

	Igaz	Hamis
Napóleon Szardínia szigetén született.		
Kisnemesi családból származott.		
Osztályelső volt matematikából.		
Kiváló nyelvérzékkel rendelkezett.		
1807-ben császárrá koronázta magát.		
Új polgári törvénykönyvet készíttetett.		
Katonái nem szerették Napóleont.		
Támogatta a tehetséges katonák gyors előmenetelét.		

3. Állítsd időrendi sorrendbe az alábbi, Napóleonnal kapcsolatos eseményeket! Írj sorszámokat a négyzetekbe!

- ☐ Trafalgarnál vereséget szenvedett Nelson admirális flottájától.
- ☐ Császárrá koronázta magát.
- ☐ Első konzul lett.
- ☐ A győri csatában legyőzte a magyar sereget.
- ☐ Sikeres itáliai hadjáratával is óriási hírnevet szerzett.

4. Melyik a kakukktojás a négy közül? Tegyi X-et a megfelelő helyre, és indokold a választodat!

- a) ☐ tábornok ☐ konzul ☐ király ☐ császár

.....

- b) ☐ matematika ☐ német nyelv ☐ történelem ☐ földrajz

.....

- c) ☐ Ausztria ☐ Oroszország ☐ Poroszország ☐ Anglia

.....

5. Egészítsd ki a hiányos szöveget!

Napóleon éves korában tábornok lett. Sikeres
hadjáratával óriási hírnevet szerzett. 1799-ben első lett, de valójában
egyeduralmat gyakorolt. Rendbe hozta a pénzügyeket, megalapította a-ot.
Új polgári készítetett. Katonáit lelkesítette a eszme,
és példátlan sikereket arattak. A sikerekhez hozzájárult Napóleon rendkívüli
tehetsége is.

6. Fejtsd ki, hogy mivel szolgálta Napóleon uralma a polgárság érdekeit!

.....
.....

7. Nevezd meg Napóleon...

- a) ... feleségét!
- b) ... legyőzőjét Trafalgarnál!
- c ... tisztségét 1799-ben!
- d) ... törvénykönyvét!
- e) ... címét 1804-től!
- f) ... magyarok elleni csatájának helyszínét!

8. Kösd össze a dátumokat a hozzájuk illő eseményekkel! Húzd alá Napóleon vesztes csatáját

1799	győri csata
1804	trafalgari csata
1805	Napóleon császár
1809	Napóleon első konzul

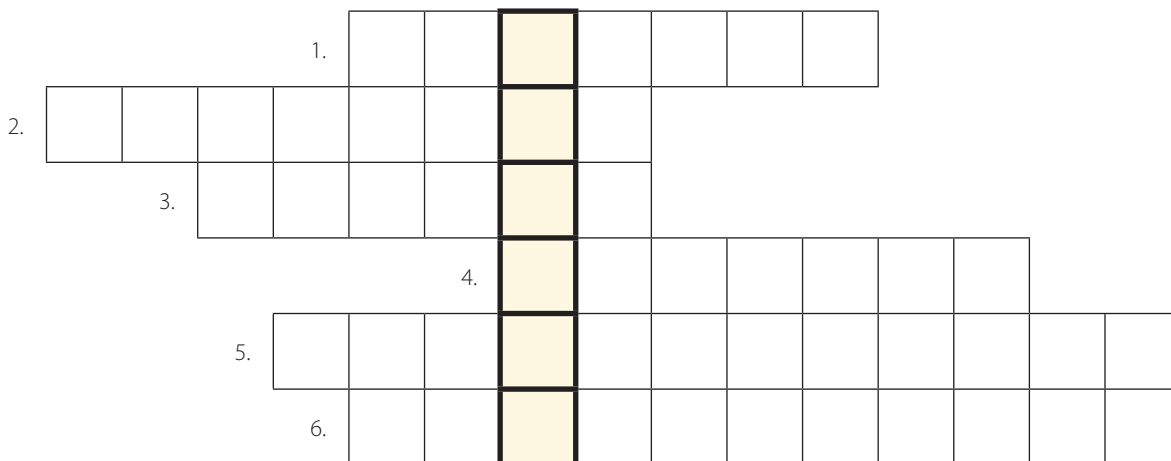
9. Összekevertük a szavak betűit! Állítsd őket helyes sorrendbe, hogy értelmes szavakat kapj!

- P Ó N E L O N A:
- R I A M Á L J A Z U:
- S O N N E L M I R A D L I Á S:
- T F A L R A G R A:
- Z I A K O R K:
- C I O R S Á Z G F A R N A:
- R Ó G Y:

30. Napóleon tündöklése és bukása

1. Fejtsd meg a keresztrejtvényt, és írd a megfejtést a pontozott vonalra!

1. Milyen jellegű állam létrejöttét segítette Napóleon?
2. Mely rendszer felszámolását segítette elő?
3. Melyik földrészt uralta?
4. Napóleon tisztsége 1804-től Franciaország élén.
5. Mely hadjárata okozta Napóleon vesztét?
6. Végso száműzetésének helyszíne, sziget.

Megfejtés:

Mikor csatázott itt Napóleon, és mi lett a csata kimenetele?

.....

Hogyan szokták hívni ezt az ütközetet?

2. Igaz vagy hamis? Tegyel X-et a megfelelő négyzetbe!

	Igaz	Hamis
A napóleoni háborúk nyomán elterjedt a nemzeti eszme.		
Anglia elszigetelése volt a célja a kontinentális zárlatnak.		
A kontinentális zárlat elérte célját.		
Európát jobban megviselte a zárlat, mint Angliát.		
Kutuzov tábornok a felperzselt föld taktikáját alkalmazta.		
1813-ban Waterloo-nál legyőzték Napóleont.		
Napóleon megszökött Szent Ilona szigetéről.		
A francia trónra visszatértek a Bourbonok.		

3. Állítsd időrendi sorrendbe az alábbi, Napóleonnal kapcsolatos eseményeket! Írj sorszámokat a négyzetekbe!

- ☐ Elba szigetére száműzték
- ☐ vereséget szenvedett Waterloo mellett
- ☐ kihirdette a kontinentális zárlatot
- ☐ Szent Ilona szigetén meghalt
- ☐ megindította oroszországi hadjáratát

4. Melyik a kakuktktojás a négy közül? Tegyel X-et a megfelelő helyre, és indokold a választodat!

- a) ☐ Lipcse ☐ Trafalgar ☐ Párizs ☐ Waterloo

.....

- b) ☐ Korzika ☐ Lipcse ☐ Elba ☐ Szent Ilona

.....

5. Egészítsd ki a hiányos szöveget!

A napóleoni háborúk nyomán más európai országokban is elterjedt a
eszme. Napóleon eszközökkel akarta térdre kényszeríteni Angliát.
Kihirdette a-ot, amely megtiltotta Európa országainak, hogy Angliával
kereskedjenek. Nem érte el célját, mert a britek ezt követően a
szerezték be a korábban Európából kapott árukat. Oroszországi hadjárata után Napóleon egész
..... állt szemben. A túlerőben lévő ellenség-ban
Lipcse mellett döntő győzelmet aratott felette. 1814-ben Napóleon lemondott a trónról, és
..... szigetére száműzték.

6. Jelöld a térképen Napóleon életének helyszíneit! Írd a betűket a megfelelő helyre!

- a) Borogyinó b) Lipcse c) Waterloo d) Elba szigete

7. Fejtsd ki, hogy a nagy európai dinasztiák miért tartottak Napóleontól!

.....

.....

.....

.....

8. Kösd össze a dátumokat a hozzájuk tartozó eseményekkel!

1810	waterlooi csata
1812	Napóleon hatalma csúcsán
1813	oroszországi hadjárat
1814	lipcsei csata
1815	Napóleon halála
1821	Napóleon először mond le a trónról

9. Hol csatázott utoljára Napóleon? Tegyél X-et a megfelelő helyre!

☐ Lipcse	☐ Győr	☐ Trafalgar	☐ Itália
☐ Szent Ilona	☐ Elba	☐ Waterloo	☐ Korzika

10. Kit ábrázol a kép? Írd a nevet a pontozott vonalra!

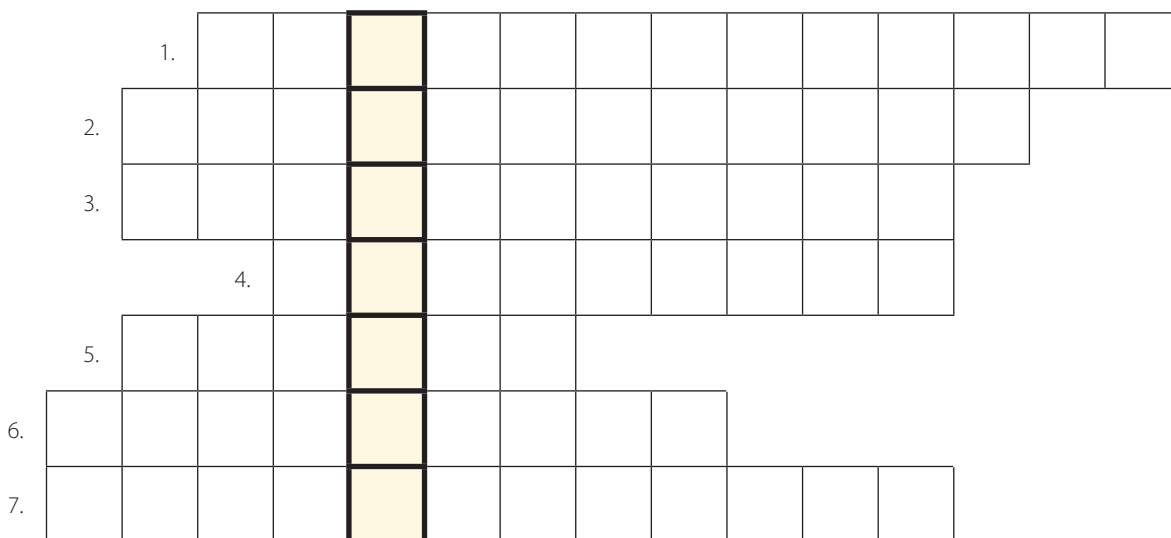
.....

.....

31. Történelemformáló eszmék

1. Fejtsd meg a keresztrejtvényt, és írd a megfejtést a pontozott vonalra!

1. A régi viszonyok megőrzésére törekedtek.
2. Szabadságeszme, más szóval.
3. A munkásmozgalom erőszakos irányzata, amely az embert közösségi lényként fogja fel.
4. Polgári jogok (például vallás-, sajtó- és gyülekezési szabadság).
5. Marx barátja és munkatársa.
6. Kommunista
7. A társadalom problémáit a magántulajdon korlátozásával és az állam szerepének növelésével akarták megoldani.

Megfejtés:

Miért járult hozzá a háborús sikerekhez?

2. Melyik a kakukktojás a négy közül? Tegyé! X-et a megfelelő helyre!

- a) ☐ az egyén szabadsága ☐ közteherviselés ☐ abszolutizmus ☐ alkotmányosság
- b) ☐ nemesség ☐ jobbágyság ☐ egyház ☐ főnemesség

3. Igaz vagy hamis? Tegyél X-et a megfelelő helyre!

	Igaz	Hamis
A középkori nemzetfogalomba csak a nemesi nemzet tartozott bele.		
A szabadságeszme az alkotmányosságot tekintette célnak.		
A konzervatívok is a haladás pártján álltak.		
Marx és Engels dolgozták ki a kommunista ideológiát.		
A kommunizmus az egyéni szabadságot hirdette.		
A szocialista eszméket a középosztály megerősödése hívta életre.		
A nemzeti eszme erősítette a hazához való kötődést.		

4. Egészítsd ki a hiányos szöveget!

A középkorban azonosságtudat szempontjából a számított elsődlegesnek, illetve az, hogy az ember melyik király alattvalója. A középkori nemzetfogalomba azonban csak a tartozott bele, amely a kiváltságosak közösségét jelölte. A 19. században kialakult a nemzet. A francia forradalom és a romantika hatására a nemzetfogalom kiszélesedett, a is részévé váltak a nemzetnek. Fontossá vált az az érzelmi kötődés, amelyet az ember a hazája iránt érez. A nemzeti eszme, a összekovácsolta az azonos nyelvet beszélő, közös kultúrával és történelmi múlttal bíró népeket, közösségeket.

5. Írd le néhány mondatban, milyen célokat fogalmazott meg Marx és Engels!

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

6. Kösd össze az egymáshoz illő szavakat, kifejezéseket!

liberalizmus	Marx
konzervativizmus	szabadságeszme
kommunizmus	nemzeti eszme
szocializmus	régi értékek megőrzése
nacionalizmus	a munkásság problémáival foglalkozik

7. Összekevertük a betűket! Állítsd őket helyes sorrendbe, hogy értelmes neveket, szavakat kapj!

CINAONLZSUMAI:

MMKONIZSMUU:

SCAMUSOILZIZ:

NKOZVERAITIMUSVZ:

ABERLILZMSUI:

XARM:

SSMÁUNKÁG:

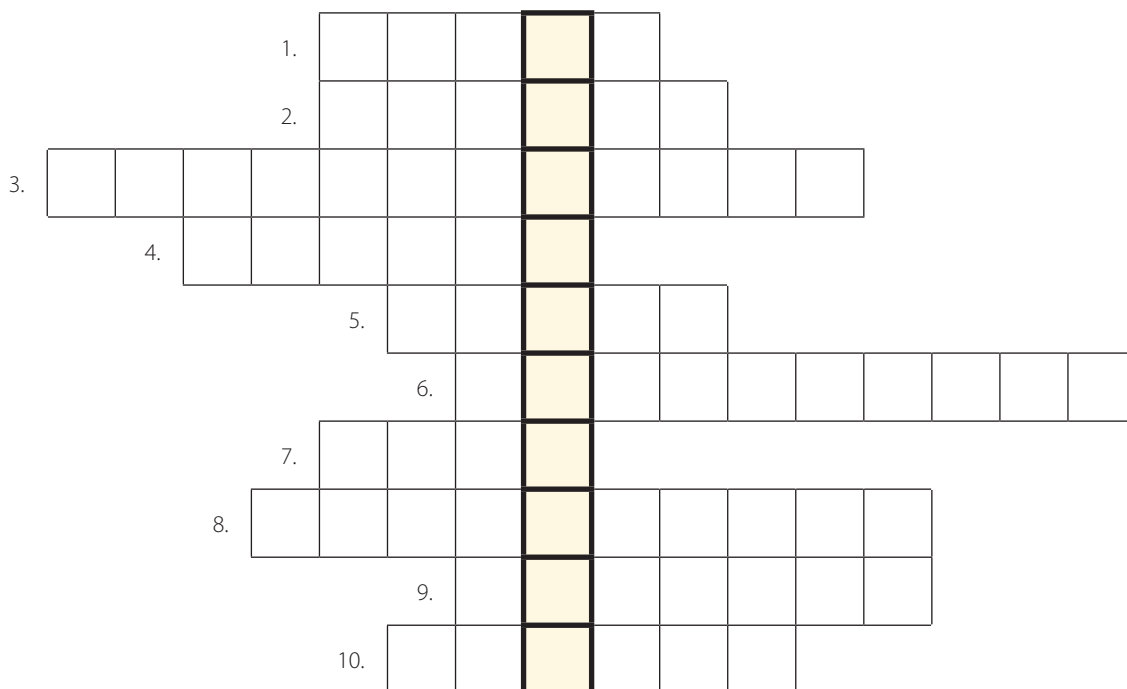
EGSLNE:

8. Melyik eszméről van szó?

- a) Nemzeti eszme, mely összekovácsolta az azonos nyelvet beszélő, közös kultúrával és történelmi múlttal bíró népeket, közösségeket.
.....
- b) A társadalom problémáit a magántulajdon korlátozásával és a közösség, az állam szerepének növelésével akarta megoldani.
.....
- c) Igyekezte akadályozni az új eszmék terjedését, mert a régi értékek megőrzésére törekedett.
.....

32. Forradalom az iparban és a mezőgazdaságban

1. Fejtsd meg a keresztrejtvényt, és írd a megfejtést a pontozott vonalra!

1. A távíró kifejlesztője.
2. Az első gőzhajó készítője.
3. John Kay találmánya.
4. Watt tökéletesítette 1769-ben.
5. Azonos foglalkozású iparosok középkori eredetű szervezete.
6. Ebből az iparágból indult ki az ipari forradalom.
7. A gőzgépek legfontosabb energiaforrása.
8. Új művelési mód, amely nagyobb terméshozamot eredményezett a mezőgazdaságban.
9. Hargreaves találmánya.
10. Kamatra pénzt kölcsönöznek.

Megfejtés:

Mely találmánya tette híressé?

2. **Állítsd időrendi sorrendbe az ipari forradalom találmányait megjelenésüknek megfelelően! Írj sorszámokat a négyzetekbe!**

gőzmozdony

gőzgép

gőzhajó

3. Igaz vagy hamis? Tegyéél X-et a megfelelő helyre!

	Igaz	Hamis
Anglia polgári állammá vált.		
Akinek pénze volt, a céhekbe fektette.		
Nőtt a bankok szerepe.		
Anglia a világkereskedelem élére került.		
Az ipari forradalom Franciaországból indult.		
A gőzgépet Hargreaves tökéletesítette.		
Elterjedtek a gépekkel dolgozó nagyüzemek, a manufaktúrák.		
Morse kifejlesztette a távíró.		

4. Melyik a kakukktóás a négy közül? Tegyéél X-et a megfelelő helyre, és indokold a válaszódat!

a) ☐ repülő vetélő ☐ ipari szövíőszék ☐ „Fonó Jenny” ☐ távíró

b) ☐ gőzgép ☐ „Fonó Jenny” ☐ gőzhajó ☐ gőzmozdony

5. Egészítsd ki a hiányos szöveget!

Anglia..... állammá vált. A vállalkozók között üzleti versengés indult, kezdetét vette a..... korszaka. Az ipar fejlődésének fontos előfeltétele volt a..... átalakulása. A nagyobb..... elérése érdekében áttértek a vetésforgó alkalmazására. Élelmiszerbőség alakult ki, így a csökkenő számú mezőgazdasági népesség növekvő..... lakosságot tudott eltartani. A mezőgazdaságból felszabaduló munkaerő az..... egyik fontos feltétele volt.

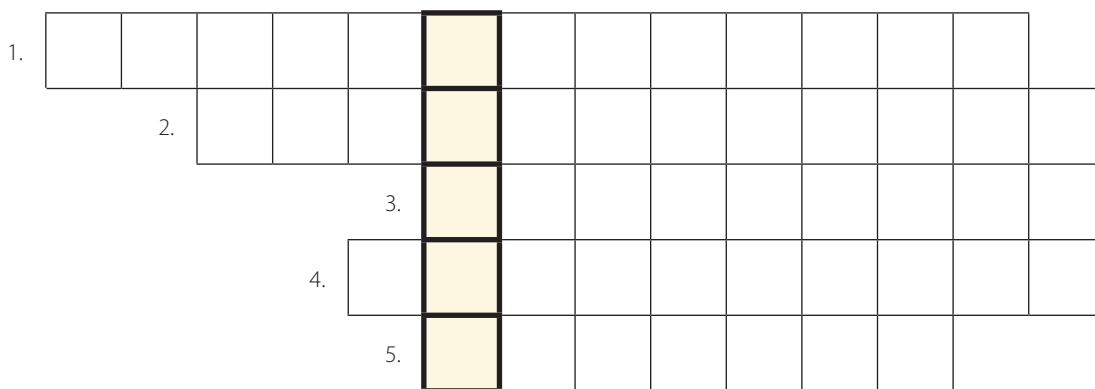
6. Fejtsd ki, hogy a mezőgazdaság átalakulása hogyan járult hozzá az ipari forradalom kibontakozásához!

.....

33. Változások a társadalomban

1. Fejtsd meg a keresztrejtvényt, és írd a megfejtést a pontozott vonalra!

1. E tudomány fejlődése hozzájárult a népességnövekedéshez.
2. Élelmiszert állít elő.
3. ...szennyezés, az ipari forradalom miatt megjelenő negatív jelenség.
4. Mozgalom, amely az új berendezések szétverésében nyilvánult meg.
5. Munkabeszüntetés.

Megfejtés:

Kik voltak ők?

2. Igaz vagy hamis? Tegyél X-et a megfelelő négyzetbe!

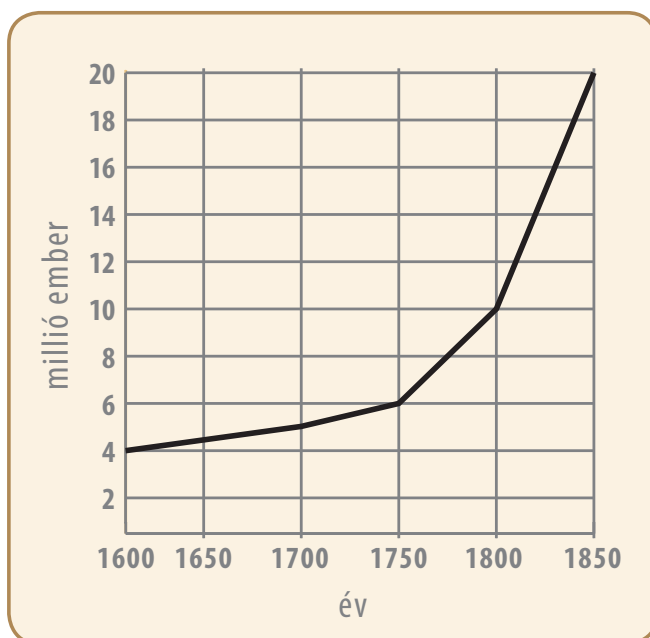
	Igaz	Hamis
A 18. századtól Anglia népessége csökkent.		
A mezőgazdaságban feleslegessé váló népesség a városokba özönlött.		
Az új városok képe teljesen hasonló volt a középkorihoz.		
A kor sikeremberei a gazdagodó tőkés vállalkozók voltak.		
A bér munkások a külvárosokban éltek.		
A tőkések rossz higiéniai viszonyok között éltek.		
A szakszervezetek legfőbb fegyvere a sztrájk volt.		
Az értelmiségiek szerepe csökkent.		

3. Egészítsd ki a hiányos szöveget!

A növekvő és a mezőgazdaságban feleslegessé váló népesség a megélhetés reményében a városokba özönlött, és létrejöttek az

A lebontották, funkció szerint elkülönült városnegyedek jöttek létre. A kapitalizmus megjelenésével az vált a vezető gazdasági ággá. Vidéken a korábbi földesurakból tőkés földbirtokosok lettek, a jobbágyok pedig saját földdel rendelkező váltak. A kor sikeremberei a gazdagodó voltak. A városokba áramló bér munkások bére kezdetben nagyon volt, munkaidejük

4. Olvasd le a grafikonról...

Hány millió volt Anglia lakossága 1600-ban?

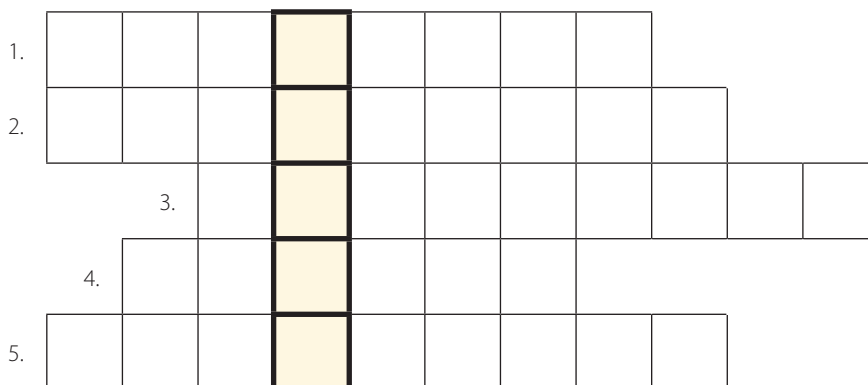
Hány millió volt Anglia lakossága 1850-ben?

Hányszoros volt a gyarapodás 1600 és 1850 között?

Melyik időszakban volt a legerőteljesebb a népességnövekedés?

34. Betegségek, járványok, egészségügy

1. Fejtsd meg a keresztrejtvényt, és írd a megfejtést a pontozott vonalra!

1. A pestist így is nevezték magyarul.
2. viszonyokon kellett javítani a járványok elkerülése érdekében.
3. A középkorban a vallásos emberek így próbáltak védekezni a betegségek ellen.
4. Fertőző betegség, amely sok áldozatot szedett.
5. Bevezetése csökkentette a fertőzésveszélyt.

Megfejtés:

Hogyan terjedt a kórokozója?

2. Igaz vagy hamis? Tegyé! X-et a megfelelő helyre!

	Igaz	Hamis
Az elmúlt századok legrettegettebb betegsége a pestis volt.		
Az orvosok nagy része a járványok okát Isten haragjának tekintette.		
A himlőnél az átlagos halálozási arány 70-80% volt.		
A 19. század során javultak a közegészségügyi viszonyok.		
A szennyezett víz, szemét és piszok kedvez a betegségek terjedésének.		

3. Melyik a kakukktojás a négy közül? Tegyé! X-et a megfelelő helyre!

☐ dögvész ☐ kolera ☐ mirigylhalál ☐ döghalál

4. Egészítsd ki a hiányos szöveget!

A 19. század második felében javultak a viszonyok. Mivel a a népesség jelentősen növekedett, tartani lehetett a járványok pusztításától. A járványokat mindenképp el akarták kerülni, ezért javítottak a viszonyokon, és állami létesítettek. A városokban csatornázást alkalmaztak, és a vezetékes, tiszta is elterjedt a településeken. Rájöttek ugyanis, hogy a szennyezett víz, a szemét és a piszok kedvez a betegségek terjedésének. Az orvostudományban sor került az első kifejlesztésére. Bevezették a fertőtlenítést, ami csökkentette a

5. Válaszolj a kérdésekre!

- a) A középkor folyamán mikor pusztított Magyarországon pestisjárvány?

.....
.....
.....

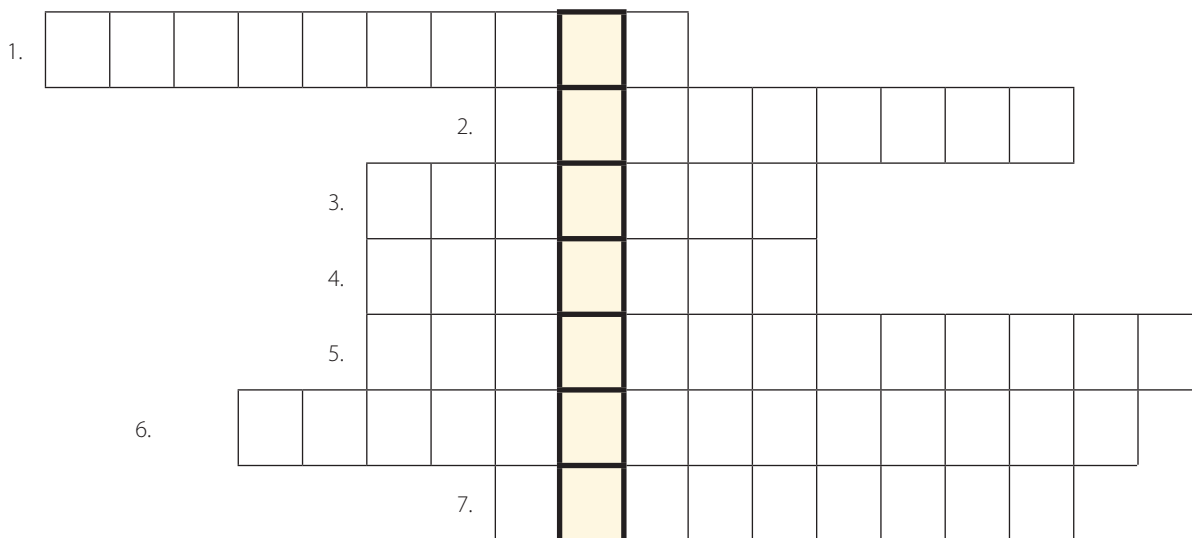
- b) Miért okoztak nagy rémületet a járványok a középkorban?

.....
.....
.....

35. A Szent Szövetség kora

1. Fejtsd meg a keresztrejtvényt, és írd a megfejtést a pontozott vonalra!

1. A Szent Szövetség irányítója, osztrák kancellár.
2. Ilyen segítséget ígértek egymásnak végszükség esetére a Szent Szövetség országai.
3. E forradalom eszméinek terjedésétől tartottak.
4. Ez az érzés kezdett megerősödni az emberekben.
5. Segítette, hogy a hatalom ellenőrizni tudja az emberek mindennapi életét is.
6. Segítségével nehezítették a haladó eszmék terjedését.
7. Erre a területre vonultak vissza az emberek.

Megfejtés:

Mit jelent ez a kifejezés?

2. Igaz vagy hamis? Tegyél X-et a megfelelő négyzetbe!

	Igaz	Hamis
Az orosz cár, a porosz és a francia király létrehozta a Szent Szövetséget.		
Kezdték elterjedni a francia forradalom eszméi.		
A Szent Szövetség a forradalmak terjedését kívánta megállítani.		
A Szent Szövetséget 1810-ben hozták létre.		
A Szent Szövetséget az 1848–1849-es forradalmak söpörték el.		

3. Melyik a kakukktojás a négy közül? Tegyel X-et a megfelelő helyre, és indokold a választodat!

a) ☐ titkosrendőrség ☐ cenzúra ☐ sajtószabadság ☐ besúgóhálózat
.....

b) ☐ osztrák császár ☐ angol király ☐ porosz király ☐ orosz cár
.....

4. Egészítsd ki a hiányos szöveget!

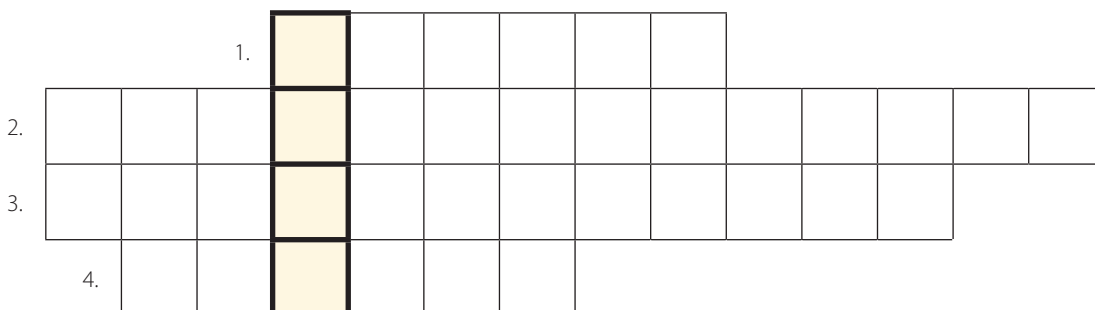
A bécsi kongresszuson megteremtették a francia forradalom és
utáni új Európát. A három legjelentősebb uralkodó, az osztrák császár, az orosz cár és a
..... létrehozta a Szent Szövetséget. A Szent Szövetség kialakításában és irányításában fontos
szerep jutott osztrák kancellárnak. A francia forradalom eszméinek terjedésével
nőtt az emberek iránti vágya, és erősödött bennük a
érzés. A Szent Szövetség nagyhatalmai már csírájában igyekeztek elfojtani a nemzeti és for-
radalmi mozgalmakat. Ígéretet tettek arra, hogy akár is segítik egymást,
amennyiben valamelyikük országában felkelés törne ki.

5. Írd a betűket a megfelelő helyre!

36. Magyarország a napóleoni háborúk korában

1. Fejtsd meg a keresztrejtvényt, és írd a megfejtést a pontozott vonalra!

1. A pamut alapanyaga.
2. Mit okozott a nemesség számára a pénz leértékelése?
3. Élelmiszert termelő ágazat.
4. Ki volt ekkor az uralkodó?

Megfejtés:

Mi történt itt 1809-ben?

2. Igaz vagy hamis? Tegyél X-et a megfelelő négyzetbe!

	Igaz	Hamis
A napóleoni háborúk idején a magyar nemesek támogatták a Habsburgokat.		
A háborúk gazdasági válságot okoztak.		
Magyarország erősen iparosodott ország volt.		
A nemesek többsége fényűzésre költötte megnövekedett bevételeit.		
A nemesek féltették kiváltságaikat Napóleontól.		

3. Egészítsd ki a hiányos szöveget!

A napóleoni háborúk gazdasági eredményeztek, és a magyar nemesség anyagilag gyarapodni tudott. A katonákat élelmezni kellett, így a rossz minőségű is el lehetett adni. Magyarország döntő részben mezőgazdasági jellegű ország volt, és a napóleoni háborúk idején nemcsak a főnemesek, hanem a is jelentős bevételeket könyvelhettek el. A megnövekedett bevételeket azonban csak kevés nemes fordította birtoka., a többség fényűzésre költötte. Hosszabb távon azok a birtokosok jártak jól, akik pénzüket gazdaságuk költötték. A háború idején a magyar nemesség folyamatosan megszavazta az országgyűléseken a Habsburg-kormányzat által kért és

4. Válaszolj a kérdésekre!

- a) Mi tette lehetővé, hogy a nemesek képzett gazdaszakteket alkalmazzanak?

.....

.....

- b) A folyamatos háborúk nagyon sokba kerültek. Hogyan jutott pénzhez a császári udvar? Mi lett ennek a következménye?

.....

.....

5. Fogalmazd meg néhány mondatban, hogy a magyar nemesek miért nem lázadtak ebben a korban az uralkodó ellen!

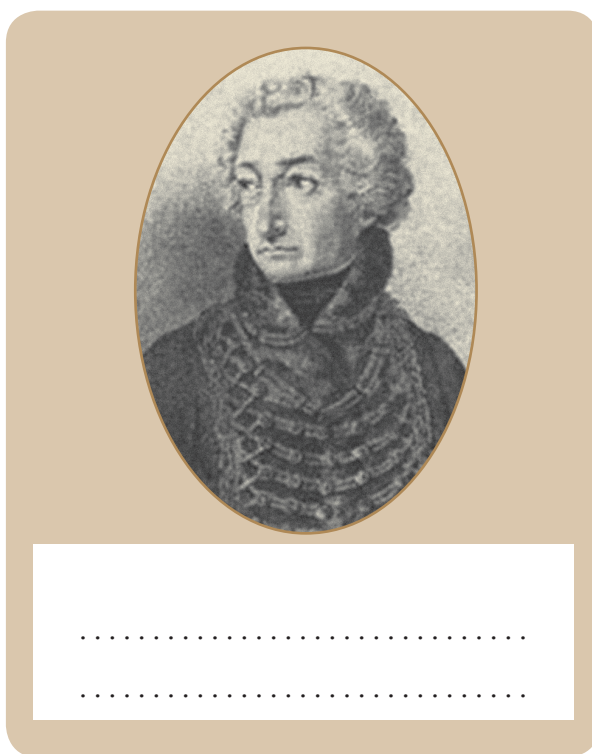
.....

.....

.....

.....

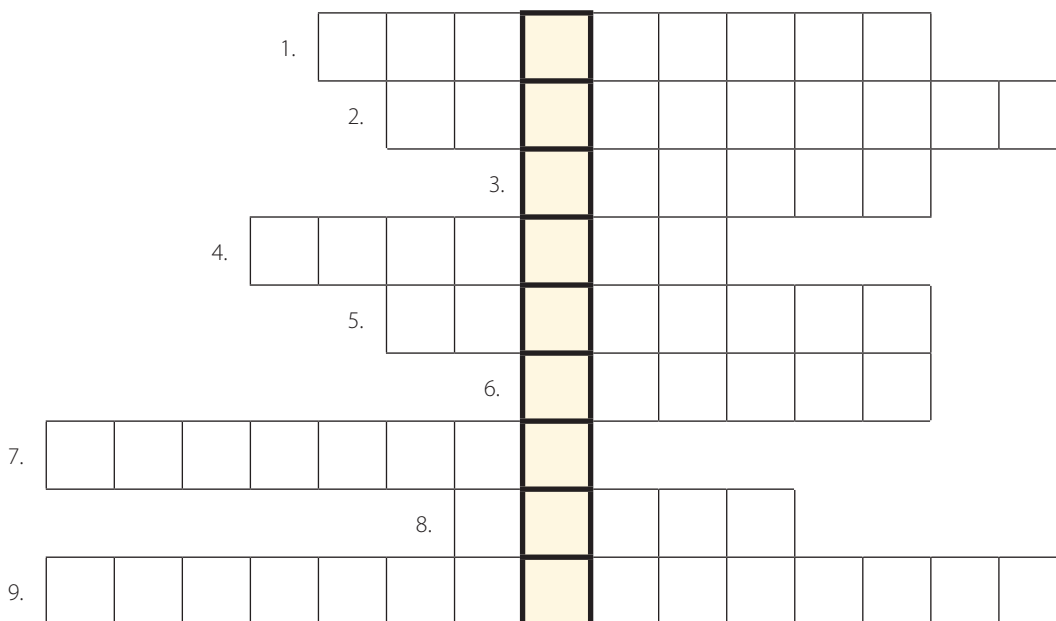
6. Kit ábrázol a kép? Írd nevet a pontozott vonalra! Milyen intézmény kapcsolódik a nevéhez?

37. A reformkor hajnalán

1. Fejtsd meg a keresztrejtvényt, és írd a megfejtést a pontozott vonalra!

1. Festetics György által Keszthelyen alapított mezőgazdasági főiskola.
2. Mozgalom a magyar nyelv fejlesztésére.
3. Osztrák császár, magyar király.
4. Az országgyűlések helyszíne.
5. A korszakban 52 volt belőle Magyarországon.
6. Széchényi Ferenc által alapított intézmény. Magyar Nemzeti ...
7. Itt nevelkedett Széchényi István.
8. A jobbágyok ingyenmunkája.
9. Ne csak a jobbágyok adózzanak, hanem a nemesek is, legyen ... !

Megfejtés:

Mit tekint a kezdetének a történészek többsége?

2. Igaz vagy hamis? Tegyél X-et a megfelelő négyzetbe!

	Igaz	Hamis
A gazdasági fellendülés a háborúk befejeztével is folytatódott.		
A nyelvújító mozgalom a magyar nyelv fejlesztését célozta.		
A fejlesztéseket János nádor, a „legmagyarabb Habsburg” is pártolta.		
A felsőtábla tagjai személyre szóló meghívót kaptak az országgyűlésre.		
Széchényi István köznemesi családból származott.		
Széchényi 1840-ben jelentette meg Hitel című munkáját.		

3. Állítsd időrendi sorrendbe az alábbi eseményeket!

- ☐ Széchenyi megjelenteti Hitel című művét
- ☐ a Nemzeti Múzeum megalapítása
- ☐ Széchenyi felajánlása a Magyar Tudós Társaság létrehozására
- ☐ a napóleoni háborúk vége

4. Melyik a kakukktojás a négy közül? Tegyél X-et a megfelelő helyre, és indokold a válaszodat!

- a) ☐ Széchenyi Ferenc ☐ I. Ferenc ☐ Széchenyi István ☐ Festetics György

.....

- b) ☐ Magyar Tudós Társaság ☐ Lánchíd ☐ Nemzeti Múzeum ☐ Nemzeti Kaszinó

.....

5. Egészítsd ki a hiányos szöveget!

A gazdasági fellendülést a háborúk befejeztével követte. Széchenyi 1830-ban megjelentette című művét, amelyben összefoglalta az ország előtt álló feladatokat. Elsősorban témákról írt, de nyilvánvaló volt, hogy ezek megvalósításához a gyökeres átalakulása is szükséges. Széchenyi azt vallotta, hogy a magyar földbirtokosok az elavult rendszer miatt nem élnek azon a szinten, mint nyugati társaik. A jobbágyok robotmunkáját meg kell szüntetni, mert a sokkal hatékonyabb. A nemzet haladása érdekében adózzanak a nemesek is, legyen

6. A tanultak alapján mutasd be a reformkori országgyűlések működését!

.....
.....
.....
.....

7. Válaszolj a kérdésekre!

- a) Miért lehetett nehezen értékesíteni a magyar gabonát a napóleoni háborúk után?

.....

- b) Miért volt kevésbé hatékony a robot, mint a nyugaton elterjedt bér munka?

.....

38. Az első reformországgyűlés

1. Igaz vagy hamis? Tegyéél X-et a megfelelő négyzetbe!

	Igaz	Hamis
A kolera ekkor még gyógyíthatatlan betegség volt.		
„Az indítványokat agyonütöm” – mondta II. József.		
1844-ben a német helyett a magyar lett a hivatalos államnyelv.		
Magyarországon 1848 előtt rendi országgyűlések működtek.		
Az első reformországgyűlésen Kölcsey Szatmár megye követe volt.		
Deák Somogy megyét képviselte az alsótáblán.		
Az 1832–36-os országgyűlés legfőbb témája a jobbágység volt.		

2. Állítsd időrendi sorrendbe az alábbi eseményeket! Írj sorszámokat a négyzetekbe!

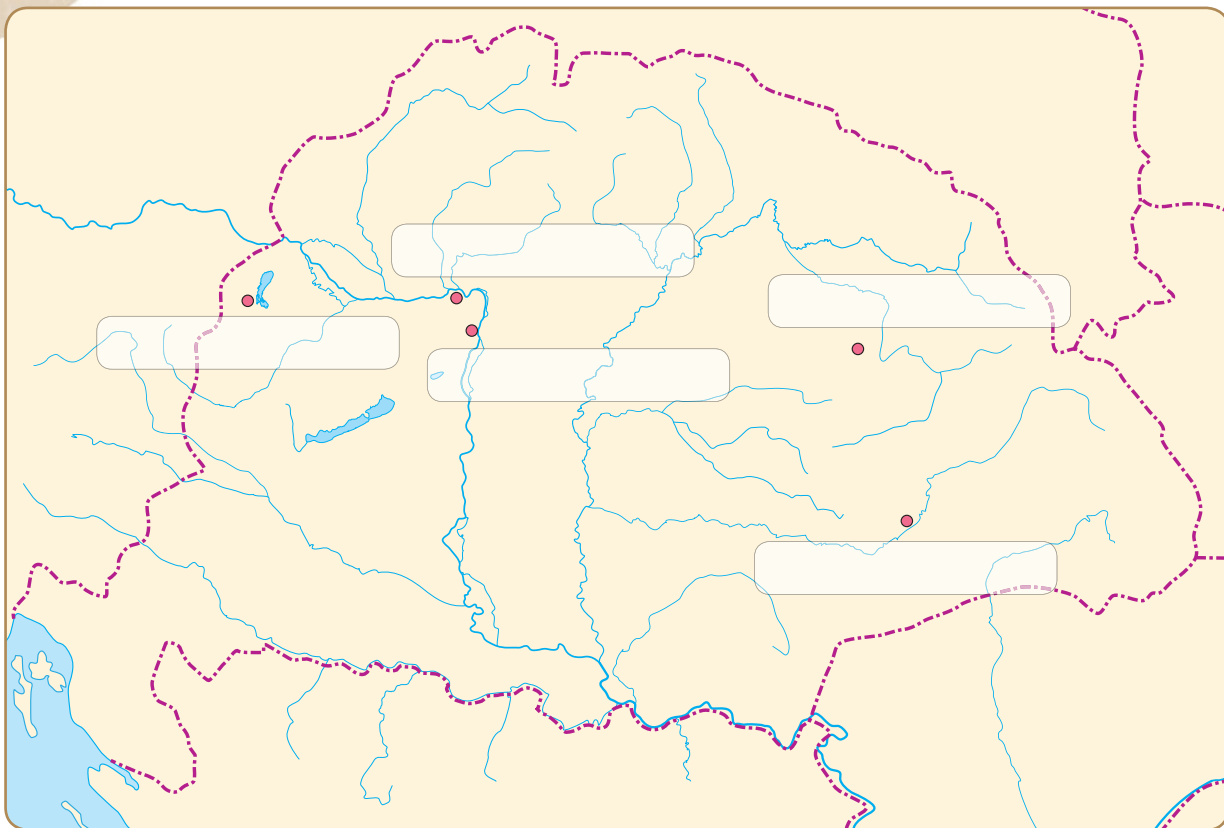
- ☐ a magyar lett a hivatalos államnyelv
- ☐ a kolera megjelenése hazánkban
- ☐ az önkéntes örökváltság törvénybe iktatása
- ☐ az első igazi reformországgyűlés kezdete
- ☐ Wesselényi megírja Balítételekről című művét

3. Egészítsd ki a hiányos szöveget!

A reformkori országgyűlések fontos kérdése volt a nyelv ügye is. A magyar nemzeti ébredés jegyében már megindult a harc a magyar nyelv jogainak kiterjesztése ügyében. Ennek jegyében zajlott a mozgalom is. A bécsi udvar sokáig csak fokozatos volt hajlandó. Végül a magyar nyelv ügye teljes diadalt aratott: az 1844. évi II. törvénycikk alapján a Magyar Királyság területén – a korábbi helyett – a magyar lett a hivatalos államnyelv. Mindez érvényesült a törvényhozás, a közigazgatás, az és az oktatás területén is.

4. Báró Wesselényi Miklós Zsibón született. A történelmi atlasz segítségével jelöld be az alábbi térképen a települést!

5. Melyik a kakukktojás a négy közül? Tegyel X-et a megfelelő helyre, és indokold a választodat!

a) ☐ magyar ☐ cseh ☐ német ☐ latin
.....

b) ☐ Széchenyi István ☐ Kossuth Lajos ☐ Deák Ferenc ☐ Lovassy László
.....

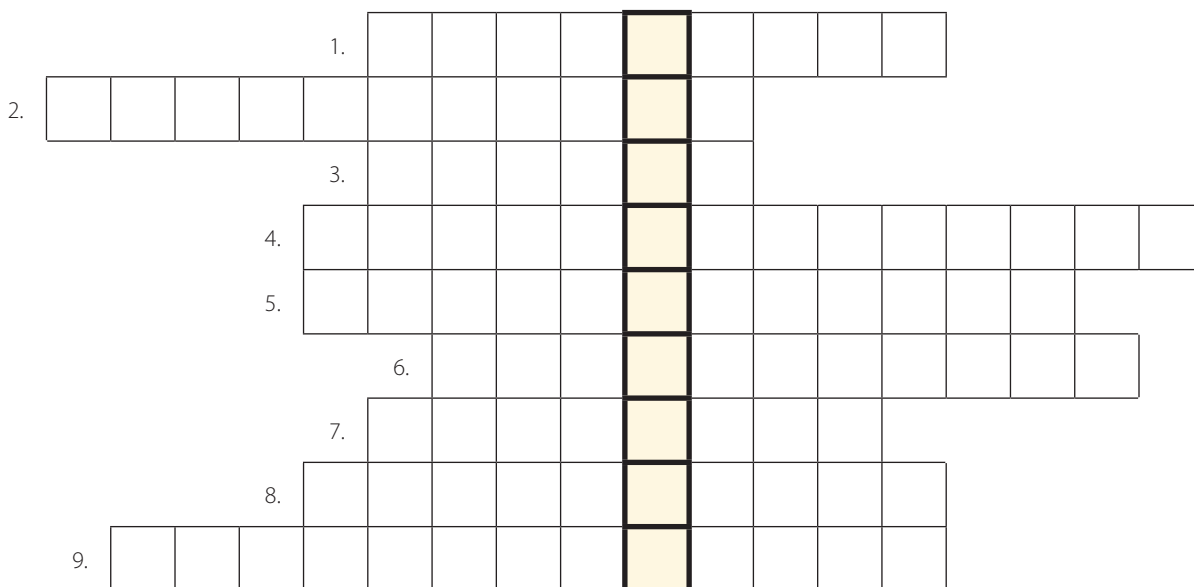
6. A tanultak alapján mutasd be az örökváltság formáit!

.....
.....
.....
.....

39. Kossuth Lajos politikai tevékenysége a reformkorban

1. Fejtsd meg a keresztrejtvényt, és írd a megfejtést a pontozott vonalra!

1. Ilyen jellegű gazdaságpolitikát javasolt Kossuth.
2. E társadalmi réteg vezetésére bízna Kossuth a polgári-nemzeti átalakítás megvalósítását.
3. Könyveket, hírlapokat sokszorosító üzem.
4. Kossuth elképzelése, a nemesség és a jobbágyság érdekeinek összehangolása.
5. Törvényhozó testület
6. Itt dőlt el, kit küldenek követként az országgyűlésre.
7. Az örökváltság e formáját támogatta Kossuth.
8. Milyen pozíciót töltött be Kossuth a Pesti Hírlapnál?
9. A bécsi udvar hazai támogatói.

Megfejtés:

Milyen céllal jött létre?

2. Igaz vagy hamis? Tegyé! X-et a megfelelő négyzetbe!

	Igaz	Hamis
Kossuth a Pesti Napló szerkesztője volt.		
Kossuth legfőbb politikai programja az érdekegyesítés.		
Kossuth az önálló hazai ipar fejlesztését célozta meg.		
Széchenyi és Kossuth jó barátok voltak.		
Széchenyi híres tanulmányai a Hitel, a Balítéletekről és a Stádium.		
Széchenyi óvatosabb politikát folytatott, mint Kossuth.		
Kossuth nevezte Széchenyit a legnagyobb magyarnak.		

3. Melyik a kakukktőzés a négy közül? Tegyé! X-et a megfelelő helyre, és indokold a válaszodat!

- a) ☐ Pesti Hírlap ☐ Védegylet ☐ Hitel ☐ Gyáralapító Társaság

.....

- b) ☐ lóversenyzés ☐ Védegylet ☐ Lánchíd ☐ ősiség eltörlése

.....

4. Mutasd be a tanultak alapján, hogy miben tértek el Kossuth és Széchenyi elképzelései! Miből fakadt kettejük ellentéte?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5. Fejtsd ki, hogy miért segítette az iparfejlődést a Végegyet létrejöttel!

.....

.....

.....

.....

.....

.....

6. Egészítsd ki a hiányos szöveget!

Kossuth 1841-ben az akkor induló szerkesztője lett. Az újságot Lande-
rer nyomdájában nyomták, és Kossuth szerepvállalását a bécsi udvar irányítója,
.. is engedélyezte. Úgy gondolta, a bécsi udvar számára veszélyes eszméket könnyebben tudják
így ellenőrizni. Kossuth azonban kiválóan használta fel a nyilvánosság eszközét, így üzenetei
eljutottak a reformtáborhoz anélkül, hogy a ezt meg tudta volna akadályozni.
Kossuth a Habsburg Birodalmon belüli, de gazdaságilag, politikailag
nemzeti államot képzelt el. Kossuth a polgárosult vezetésével képzelte el a
polgári-nemzeti átalakulást. A reformkövetelések közül és az állította
a középpontba.

7. Kinek a pártjára álltál volna a Kossuth–Széchenyi vitában? Választásodat indokold!

.....

.....

.....

.....

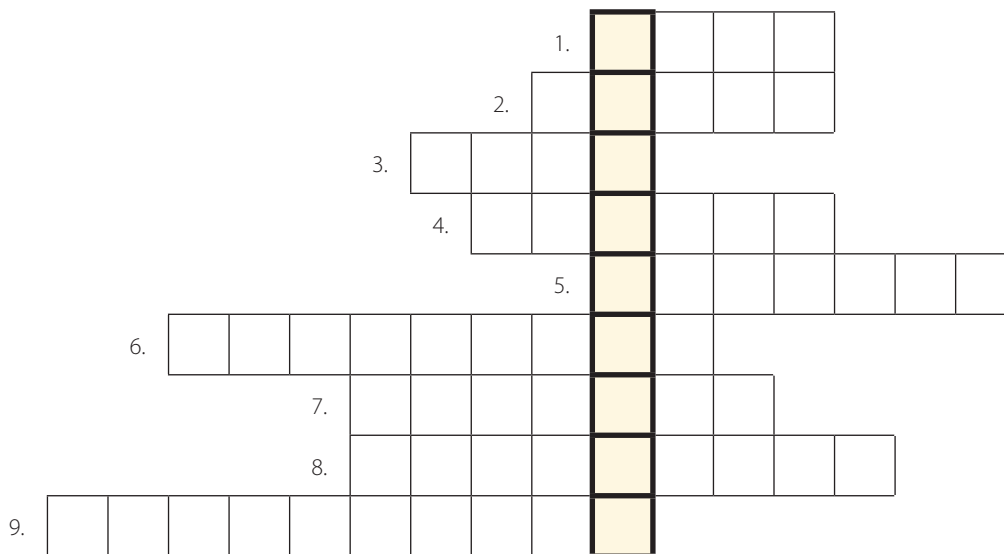
.....

.....

40. Magyarország fejlődése az 1840-es években

1. Fejtsd meg a keresztrejtvényt, és írd a megfejtést a pontozott vonalra!

1. A Habsburg Birodalom fővárosa.
2. Magyarországon Pest és Vác között épült elsőként.
3. Város Budával szemben.
4. ... Sándor, Arany Jánossal együtt a nép nyelvét is beemelte az irodalomba.
5. Erkel Ferenc történelmi témájú operájának főhőse ... László.
6. Felajánlásából született a Magyar Tudós Társaság.
7. Történész, a Fiatal Magyarország egyik vezéralakja.
8. A korszak elterjedt stílusirányzata.
9. A Szózat szerzője.

Megfejtés: Lajos.

Melyik párt vezéralakja volt 1847-ben?

2. Igaz vagy hamis? Tegyé! X-et a megfelelő négyzetbe!

	Igaz	Hamis
Az 1840-es években Magyarországon gazdasági fejlődés indult meg.		
A távolsági kereskedelem egyre jelentősebbé vált.		
A Pest–Szeged vasútvonal épült meg elsőként Magyarországon.		
A városfejlődésben Miskolc járt az élen.		
A gazdasági élet súlypontja átkerült az Alföldre.		
A fiatal értelmiségiek a konzervatívokat segítették.		
A jobbágyi sorból kiemelkedő Táncsics radikális célokat képviselt.		

3. Állítsd időrendi sorrendbe az alábbi eseményeket! Írj sorszámokat a négyzetekbe!

- ☐ megalakul az Ellenzéki Párt
- ☐ felépül a Pesti Magyar Színház
- ☐ a Védegylet megalapítása
- ☐ Kossuth kiszabadul a börtönből
- ☐ elkészül a Pest–Vác vasútvonal

4. Melyik a kakukktojás a négy közül? Tegyél X-et a megfelelő helyre, és indokold a választodat!

- a) ☐ Vörösmarty Mihály ☐ Petőfi Sándor ☐ Hild József ☐ Arany János

.....

- b) ☐ az esztergomi bazilika ☐ az Országház
☐ az egri székesegyház ☐ a Nemzeti Múzeum

.....

5. Egészítsd ki a hiányos szöveget!

1846-ban a Béccsel együttműködő politikusok megalapították a-ot. Ellenezték a közteherviselést és a Válaszul 1847 tavaszán a reformpártiak – Kossuth Lajos, Deák Ferenc és gróf Batthyány Lajos vezetésével – létrehozták az-ot. Programjukban helyet kapott azeltörlése, a jobbágyszabadítás, a népképviselői országgyűlés, a és a törvény előtti egyenlőség igénye is. örökvált-ságot akartak állami kárpótlással.

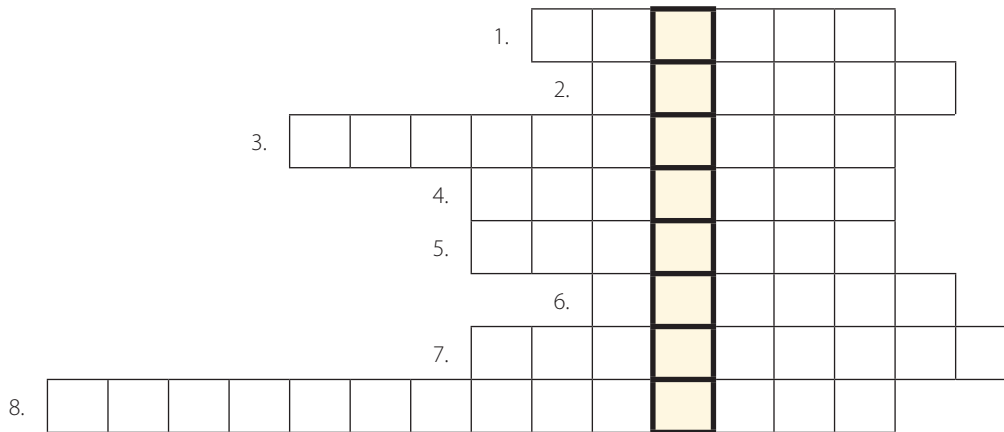
6. Mutasd be a tanultak alapján a reformkori irodalmi és zenei életet!

.....
.....
.....
.....

41. A forradalom kezdete

1. Fejtsd meg a keresztrejtvényt, és írd a megfejtést a pontozott vonalra!

1. A forradalom költője és vezéralakja.
2. E városból indult el a forradalmi hullám.
3. A bécsi forradalom hatására leváltott osztrák kancellár.
4. Ebben a hónapban került sor a pesti forradalomra 1848-ban.
5. Az ellenzék vezetője, a Batthyány-kormány pénzügyminisztere.
6. Itt gyülekeztek a forradalom reggelén a „márciusi ifjak”.
7. A legnagyobb magyar, közlekedés- és közmunkaügyi miniszter.
8. Ezt követelte Kossuth a birodalom valamennyi népe számára.

Megfejtés:

Melyik társadalmi rétegből származott?

2. Igaz vagy hamis? Tegyel X-et a megfelelő négyzetbe!

	Igaz	Hamis
A londoni forradalom forradalmi hullámot indított el.		
A mozgalmak hatására összeomlott a Szent Szövetség.		
A forradalmak célja volt a feudális viszonyok megőrzése.		
1848. március 13-án Bécsben kitört a forradalom.		
Gróf Batthyány Lajost kinevezték miniszterelnöknek.		
Kossuth lett a belügyminiszter.		
V. Ferdinánd szentesítette az áprilisi törvényeket.		

3. Állítsd időrendi sorrendbe a pesti forradalom eseményeit! Írj sorszámokat a négyzetekbe!

- ☐ A Nemzeti Színház ünnepi előadásán a Bánk bánt játssza.
- ☐ Landerer nyomdájában kinyomtatják a tizenkét pontot és a Nemzeti dalt.
- ☐ A „márciusi ifjak” találkoznak a Pilvax kávéházban.
- ☐ Táncsics kiszabadítása.
- ☐ Nagygyűlés a Nemzeti Múzeum előtt.

4. Melyik a kakukktojás a négy közül? Tegyel X-et a megfelelő helyre, és indokold a választodat!

- a) ☐ Nemzeti Bank ☐ Unió Erdéllyel ☐ Nemzeti Kaszinó ☐ Évenkénti országgyűlést Pesten
.....
- b) ☐ Széchenyi István ☐ Szemere Bertalan ☐ Deák Ferenc ☐ Wesselényi Miklós
.....

5. Egészítsd ki a hiányos szöveget!

A pesti forradalom híre is eljutott, és szerepe volt abban, hogy az udvar kénytelen volt engedni a küldöttség követeléseinek. Hozzájárultak gróf miniszterelnöki kinevezéséhez, és beleegyeztek az önálló magyar kormány megalakulásába.

A Batthyány vezetésével megalakuló új kormány már nem a nak, hanem az ország választott képviselőinek, a magyar nek tartozott felelősséggel, tehát független és felelős kormány volt. Kossuth Lajos lett a pénzügyminiszter, az igazságügyi, a közlekedés- és közmunkaügyi tárcát kapta.

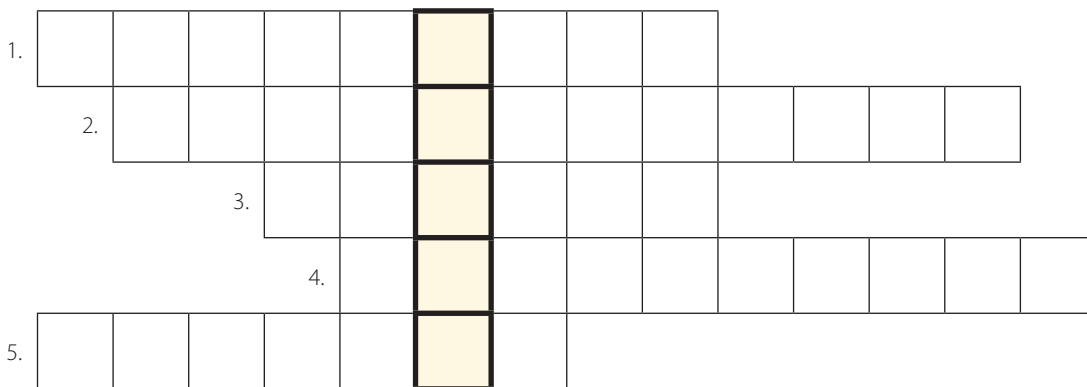
6. Válaszolj a kérdésekre!

- a) Milyen céljaik voltak a forradalmaknak?
.....
.....
- b) Mi tette népszerűvé Kossuthot a birodalom más tartományaiban is?
.....
.....

42. Az áprilisi törvények

1. Fejtsd meg a keresztrejtvényt, és írd a megfejtést a pontozott vonalra!

1. Osztrák császár és magyar király a forradalom kitörésekor.
2. Az áprilisi törvények értelmében évente kell tartani Pesten.
3. Törvény született róla, hogy egyesül Magyarországgal.
4. E társadalmi réteg tagjait szabadították fel.
5. Eltörölték, hogy megvalósuljon a sajtószabadság.

Megfejtés:

Ki töltötte be ezt a tisztséget 1848 tavaszán?

2. Igaz vagy hamis? Tegyel X-et a megfelelő négyzetbe!

	Igaz	Hamis
A választójog kiterjesztésével népképviselői országgyűlés jött létre.		
Ettől kezdve Kossuth cenzúrázott mindent.		
Az áprilisi törvényeket I. Ferenc szentesítette.		
Eltörölték az ősiség törvényét, amely 1451 óta volt érvényben.		
Törvény született Magyarország és Erdély egyesüléséről.		
Az átalakulás törvényesen ment végbe.		
A király rendeleteihez miniszteri ellenjegyzésre volt szükség.		

3. Melyik a kakuktktojás a négy közül? Tegyel X-et a megfelelő helyre, és indokold a választodat!

- a) ☐ törvény előtti egyenlőség ☐ általános választójog
☐ sajtószabadság ☐ az ősiség eltörlése
.....
- b) ☐ Helytartótanács ☐ Kamara ☐ Országgyűlés ☐ Kancellária
.....

4. Válaszolj a kérdésekre!

- a) Milyen hiányosságok, problémák merültek fel az áprilisi törvények kapcsán?
.....
.....
.....
- b) Melyik rendelkezés állította a parasztságot a forradalom mellé, és ez miért volt fontos?
.....
.....

5. Egészítsd ki a hiányos szöveget!

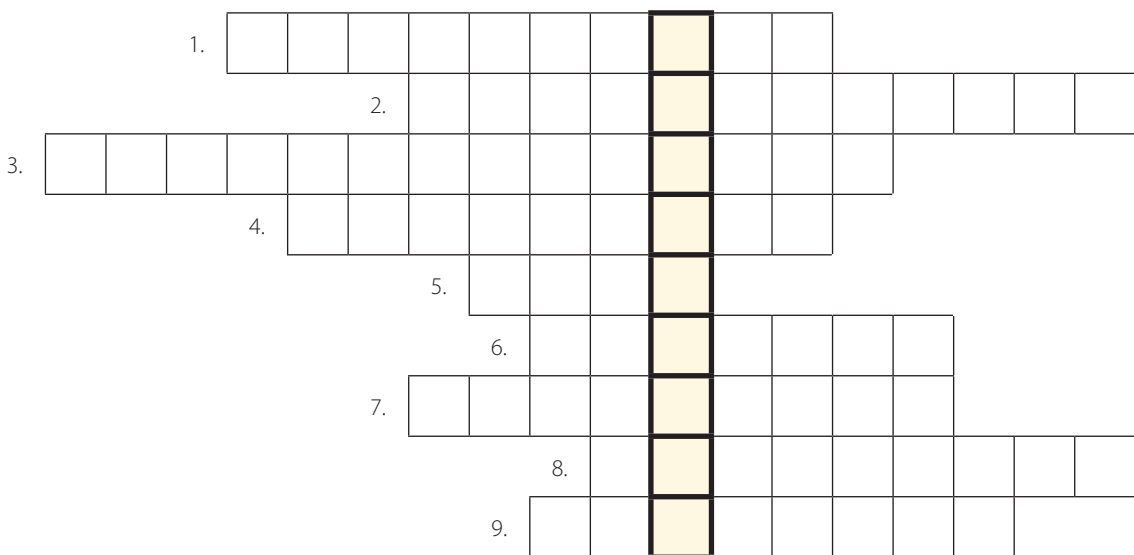
Az áprilisi törvények alapján Magyarország csaknem országgá vált.
A törvények biztosították a fejlődést, a felzárkózási lehetőséget nyugathoz.
Megkezdődött a jobbágyrendszeren és a nemesi kiváltságokon alapuló
rendszer felszámolása. Megvalósult az azonnali, kötelező, a kártérítést
az vállalta magára. A saját tulajdonnal rendelkező
parasztgazdákká váltak. A haladó gondolkodású saját anyagi érdekeiket
is háttérbe szorítva megteremtették a nemzeti egység feltételeit.

6. A tanultak alapján fejtssd ki, hogyan rendelkeztek az áprilisi törvények a választójoggal kapcsolatban!

.....
.....
.....
.....

43. Támadás az alkotmányos Magyarország ellen

1. Fejtsd meg a keresztrejtvényt, és írd a megfejtést a pontozott vonalra!

1. Az új ... hatalom az Országos Honvédelmi Bizottmány lett.
2. Őket támogatta Bécs, hogy gyengítse a magyarokat.
3. Ilyen jellegű országgyűlés nyílt meg a pesti Redoute-ban 1849. július 5-én.
4. Ilyen jellegű harcra volt szükség az elért eredmények megóvása érdekében.
5. ... János, a pákozdi csata győztes magyar hadvezére.
6. A Batthány-kormány pénzügyminisztere
7. 1848 decemberében lemondatták a Habsburg trónról.
8. A császári seregtől elszenvedett magyar vereség helyszíne 1848 októberében.
9. ... Honvédelmi Bizottmány, vezetője Kossuth.

Megfejtés:

Milyen tisztséget töltött be 1848-ban a Habsburgok jóvoltából?

2. Igaz vagy hamis? Tegyel X-et a megfelelő négyzetbe!

	Igaz	Hamis
Az első népképviselői országgyűlést István nádor nyitotta meg.		
A nemzetiségek igényeit visszautasította a Batthány-kormány.		
Kossuth sikeres toborzó körutat tartott az Alföldön.		
Pákozdnál a magyar sereg győzött.		
1848. október 23-án kitört az újabb bécsi forradalom.		
V. Ferdinánd utóda unokaöccse, I. Ferenc József lett.		

3. Állítsd időrendi sorrendbe az alábbi eseményeket! Írj sorszámokat a négyzetekbe!

- ☐ Kossuth híres felszólalása az országgyűlésen
- ☐ Jellasics csapataival átlépi a Drávát
- ☐ a pákozdi csata
- ☐ összeül az első népképviselési országgyűlés
- ☐ V. Ferdinándot I. Ferenc József váltja a Habsburg trónon

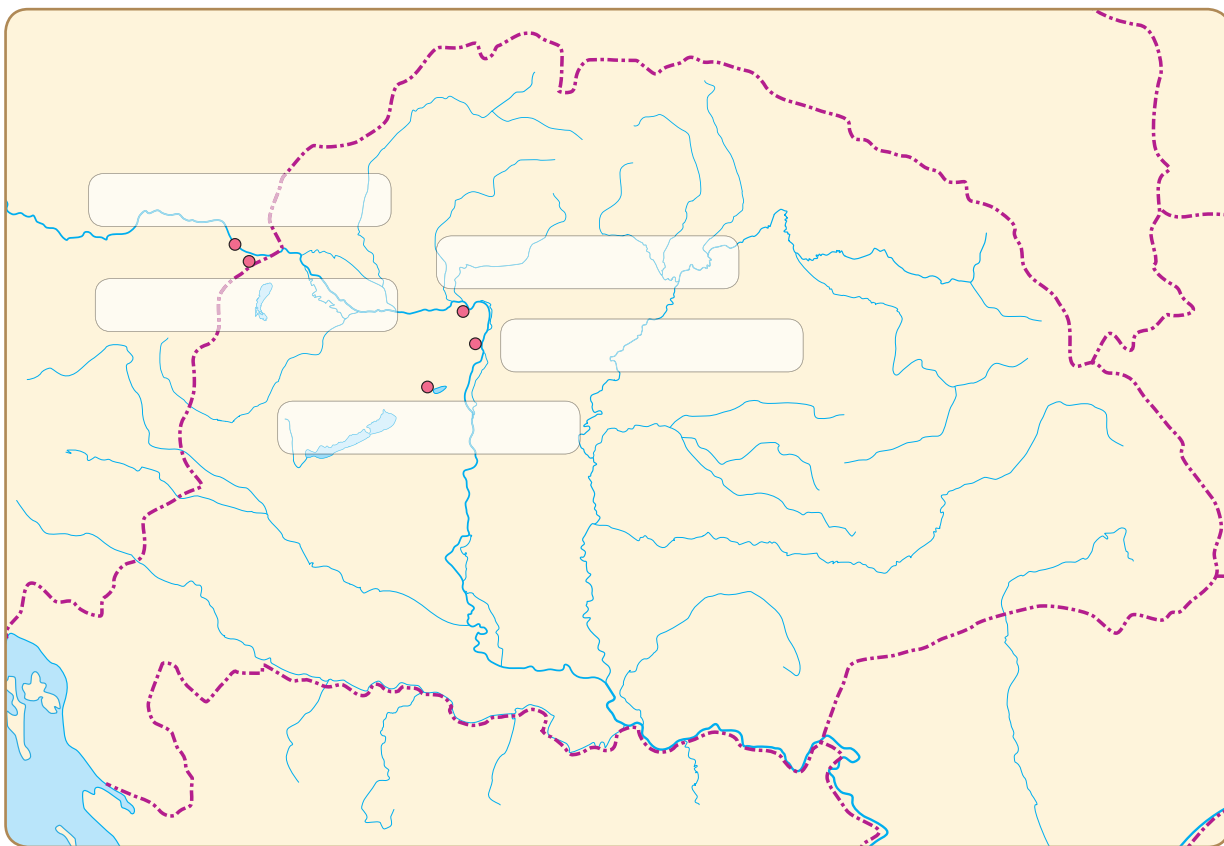
4. Egészítsd ki a hiányos szöveget!

A szabadságharc első csatájára-én került sor a Velencei-tó északi partján,nál. A horvát túlerő ellenére által vezetett magyar sereg győzött. 1848.án kitört az újabb bécsi forradalom. A magyarokkal szimpatizáló bécsi felkelők szerettek volna a magyar erőkkal, de erre nem került sor. A magyar erők ugyanis a határig üldöztékot és seregét, de ott megálltak, és hetekig nem lépték át a határt. A táborba érkező Kossuth javaslatára október végén átkeltek afolyón, de az időközben újjászervezett császári seregtőlnál vereséget szenvedtek. A következő napon a bécsi forradalmat is leverték a császári csapatok.

5. Válaszolj a kérdésekre!

- a) Miért kellett 1848 nyarán az országgyűlésnek gondoskodnia a honvédelem megszervezéséről?
.....
.....
.....
- b) Miért mondatták le V. Ferdinándot a Habsburg trónról?
.....
.....
.....

6. Jelöld be a térképen a pákozdi és a schwechati csata helyszínét! Írd a települések nevét a megfelelő helyre! Jelöld piros vonallal Jellasics seregének útját a Drávától Pákozdig!

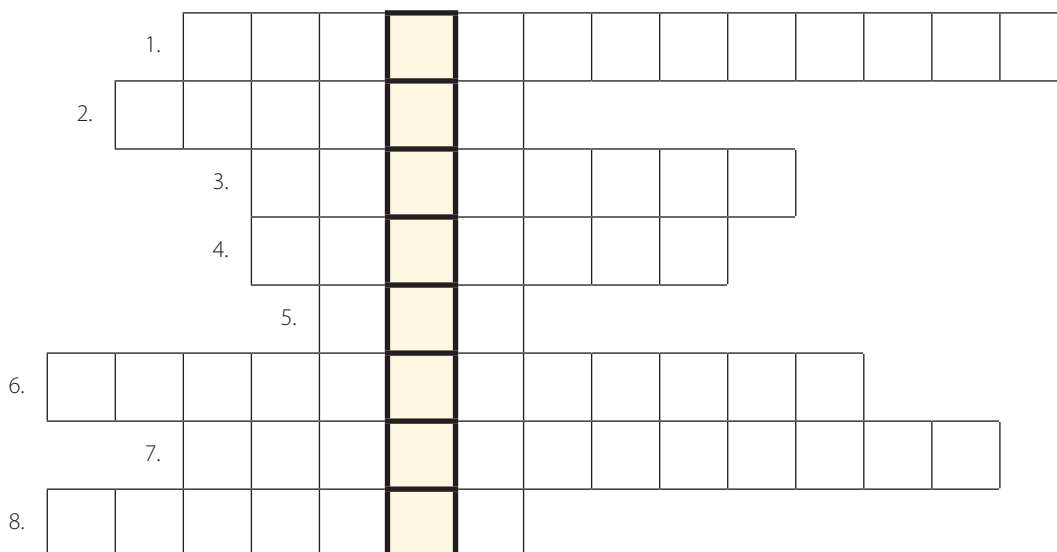
7. Írd a pontozott vonalra, milyen eseményeket látsz a képen!

44. A dicsőséges tavaszi hadjárat

1. Fejtsd meg a keresztrejtvényt, és írd a megfejtést a pontozott vonalra!

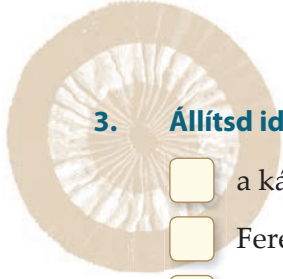
1. A császári sereg fővezére 1848 végétől 1849 áprilisáig.
2. Magyar fővezér.
3. Magas katonai rendfokozat.
4. ... Mór, vereséget szenvedett Mórnál 1848. december 30-án.
5. Lengyel tábornok, a magyar szabadságharc hőse, Erdély felszabadítója.
6. A fiatal Habsburg császár.
7. Erre készült a honvédsereg 1849 februárjában.
8. Itt lepte meg és győzte le a császári sereg a magyarokat 1849 februárjában.

Megfejtés:

Miért jelentős város a szabadságharc történetében?

2. Igaz vagy hamis? Tegyel X-et a megfelelő négyzetbe!

	Igaz	Hamis
Bár seregünk kiválóan felszerelt volt, Görgei mégis hátrált.		
Perczel Mór december 30-án Mórnál súlyos vereséget szenvedett.		
Görgei az ország fővárosát is átengedte az osztrákoknak.		
Az OHB és az országgyűlés Miskolcra költözött.		
A magyar csapatokat a Duna környékén vonták össze.		
A császári udvar túlértékelt a kápolnai győzelmet.		
Az olmützi alkotmány kedvezett a magyaroknak.		

3. Állítsd időrendi sorrendbe az alábbi eseményeket! Írj sorszámokat a négyzetekbe!

- ☐ a kápolnai csata
- ☐ Ferenc József kiadja az olmützi alkotmányt
- ☐ az OHB és az országgyűlés átköltözik Debrecenbe
- ☐ elkészül a Pest–Szolnok vasútvonal

4. Melyik a kakukktojás a négy közül? Tegyel X-et a megfelelő helyre, és indokold a válaszodat!

- a) ☐ Windisch-Grätz ☐ Perczel ☐ Görgei ☐ Bem

.....
.....

- b) ☐ Kápolna ☐ Debrecen ☐ Mór ☐ Sepsiszentgyörgy

.....
.....

5. Egészítsd ki a hiányos szöveget!

1849 februárjában tovább folytatta támadását. A Pesttől
kilométerre fekvő Kápolnánál meglepte és legyőzte az készülő honvéd-
seregeket. Az osztrák fővezér beszámolója alapján a császári udvar ezt a
győzelmet. császár 1849. március 4-én kiadta az olmützi alkotmányt, amelyben
Magyarországot beolvasztotta a, alkotmányát felszámolta,
rangra süllyesztette. Mindez a harc folytatására ösztönözte a magyarokat.

6. Válaszolj a kérdésekre!

- a) A szabadságharc elején miért hátrált Görgei folyamatosan seregével?

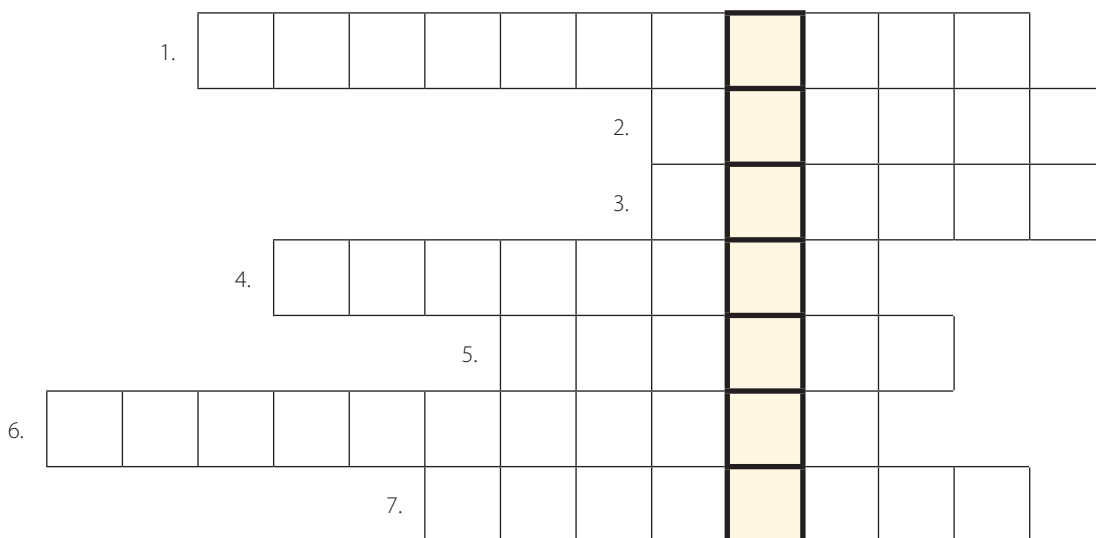
.....
.....

- b) Hogyan viszonyult ehhez a taktikához Kossuth?

.....
.....

45. A szabadságharc veresége

1. Fejtsd meg a keresztrejtvényt, és írd a megfejtést a pontozott vonalra!

1. A hazánkra támadó orosz sereg vezetője.
2. A Ferenc Józsefet kisegítő orosz cár.
3. A komáromi vár kapitánya.
4. A szabadságharc utolsó nagy csatájának helyszíne.
5. Magyar hadvezér, aki seregével az oroszok előtt tette le feltétel nélkül a fegyvert.
6. Kossuth Görgeire ruházta a döntő vereség után.
7. Itt esett el Petőfi Sándor.

Megfejtés:

Miről nevezetes?

2. Igaz vagy hamis? Tegyel X-et a megfelelő négyzetbe!

	Igaz	Hamis
Ferenc József olasz segítséget kért a magyar szabadságharccal szemben.		
I. Miklós hatalmas, kétszázezres sereget küldött hazánk ellen.		
Az osztrák csapatok új főparancsnoka Haynau lett.		
A szabadságharc utolsó nagy csatáját Segesvárnál vívták.		
Komárom védelmét Klapka György irányította.		
Komárom védői menlevelet kaptak.		
Jókai a megtorlás áldozata lett.		

3. Állítsd időrendi sorrendbe az alábbi eseményeket! Írj sorszámokat a négyzetekbe!

- ☐ a világosi fegyverletétel
- ☐ a cár kiáltványa az osztrákoknak nyújtandó segítségről
- ☐ Komárom átadása
- ☐ az aradi tizenhárom kivégzése
- ☐ a temesvári ütközet

4. Melyik a kakukktojás a négy közül? Tegyi X-et a megfelelő helyre, és indokold a válaszodat!

- ☐ Batthyány Lajos ☐ Aulich Lajos ☐ Damjanich János ☐ Vécsey Károly

.....
.....

5. Egészítsd ki a hiányos szöveget!

A fegyverletétel után kezdetét vette rémuralma.
1849. október 6-án kivégeztetett tizenhárom honvédtábornokot, Pesten
pedig volt miniszterelnököt. A száma ítélet alapján
123 volt, de kb. 1200-an kerültek börtönbe, illetve szökevényként lényegesen
több embert öltek meg, és sokan hunytak el fogságban is.

A közkatonákat, altiszteket több évre besorozták a, és a birodalom távoli
tartományaiba vezényelték őket. Miklós cár kegyelmet kért a szabadságharc résztvevőinek, de
azt csak szemben érvényesítették. Sokan kényszerültek bujdosni vagy külföldre
menekülni, őket távollétükben jelképesen akasztották fel.

6. Válaszolj a kérdésekre!

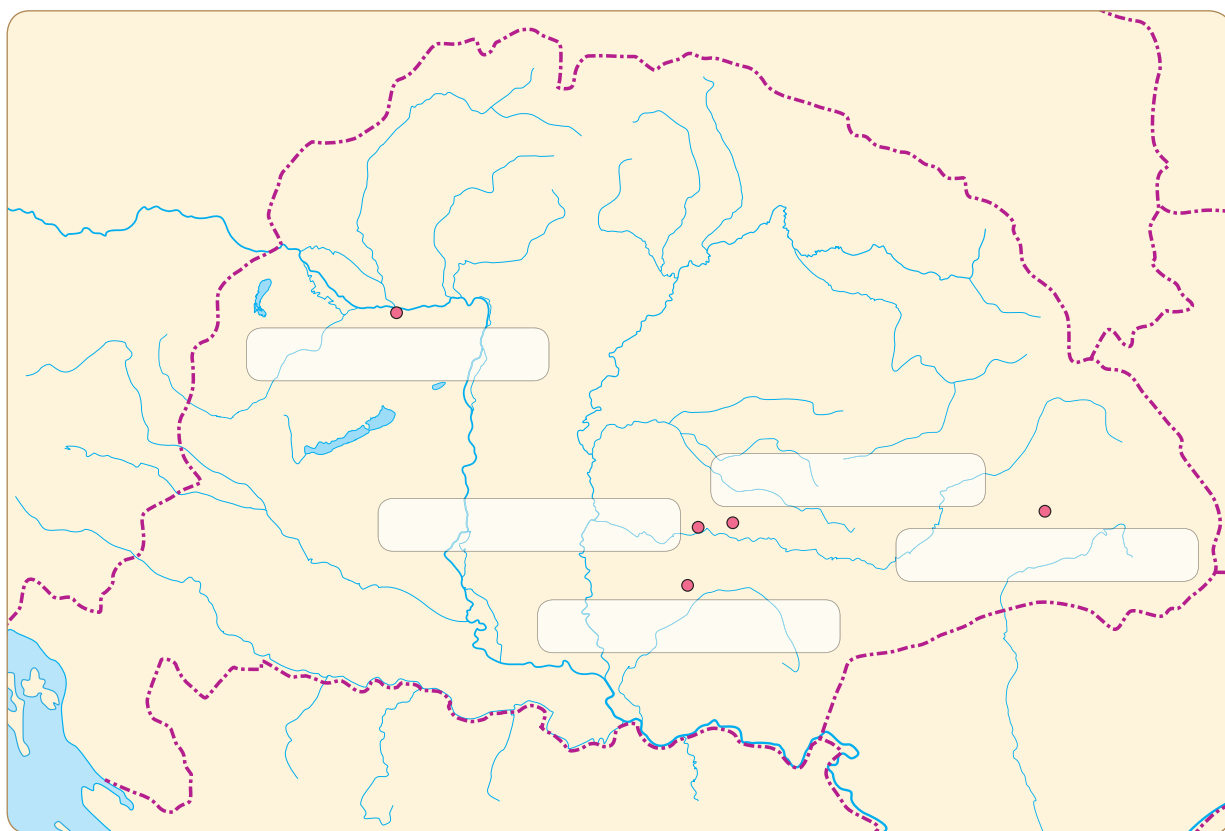
- a) Miért nem váltotta be a hozzá fűzött reményeket a Függetlenségi nyilatkozat?

.....
.....

- b) Mit tudott elérni a Bem által vezetett erdélyi hadsereg?

.....
.....

7. Jelöld be a térképen a segesvári és a temesvári csata helyszínét! Írd be Világost, Aradot és Komáromot a megfelelő helyre!

8. Kit ábrázol a kép? Írd a nevet a pontozott vonalra!

.....

.....

.....

Tartalom

1. Az aranyforint atyja | 4
2. A lovagkirály | 7
3. Magyar király, német-római császár | 10
4. Egy középkori magyar város: Buda | 12
5. Hunyadi János, a törökverő | 14
6. Mátyás, az igazságos | 16
7. Válságban az ország! | 19
8. A mohácsi csata | 21
9. Felfedezők a tengereken | 24
10. A földrészek összekapcsolódása | 26
11. A hitviták kora. Protestánsok és katolikusok | 30
12. „Bízzál Istenben és tartsd szárazon a puskaport!” – Az angol polgárháború | 33
13. A Napkirály udvara | 36
14. Divat az ókortól a Napkirály századáig | 39
15. Az ész kora: út a felvilágosodáshoz | 42
16. A gyarmatokból született nemzet – Az Amerikai Egyesült Államok | 46
17. Felfedezők és feltalálók | 50
18. A három részre szakadt ország | 52
19. Hősök a bástyákon | 55
20. Hitviták Magyarországon | 58
21. Fejedelemség a hegyek között | 60
22. Harc a kétfejű sással | 64
23. A török kiűzése Magyarországról | 66
24. „Buzgóság a haza szabadsága iránt” – A Rákóczi-szabadságharc | 70
25. Magyarország a Habsburg Birodalomban | 73
26. Boldoggá tenni Magyarországot | 76
27. A francia forradalom első szakasza | 80
28. Alkotmányos királyság és terror Franciaországban | 83
29. Napóleon hatalomra jutása | 86
30. Napóleon tündöklése és bukása | 89
31. Történelemformáló eszmék | 93
32. Forradalom az iparban és a mezőgazdaságban | 96
33. Változások a társadalomban | 98
34. Betegségek, járványok, egészségügy | 100
35. A Szent Szövetség kora | 102
36. Magyarország a napóleoni háborúk korában | 104

- 37. A reformkor hajnalán | 106
- 38. Az első reformországgyűlés | 108
- 39. Kossuth Lajos politikai tevékenysége a reformkorban | 110
- 40. Magyarország fejlődése az 1840-es években | 113
- 41. A forradalom kezdete | 115
- 42. Az áprilisi törvények | 117
- 43. Támadás az alkotmányos Magyarország ellen | 119
- 44. A dicsőséges tavaszi hadjárat | 122
- 45. A szabadságharc veresége | 124